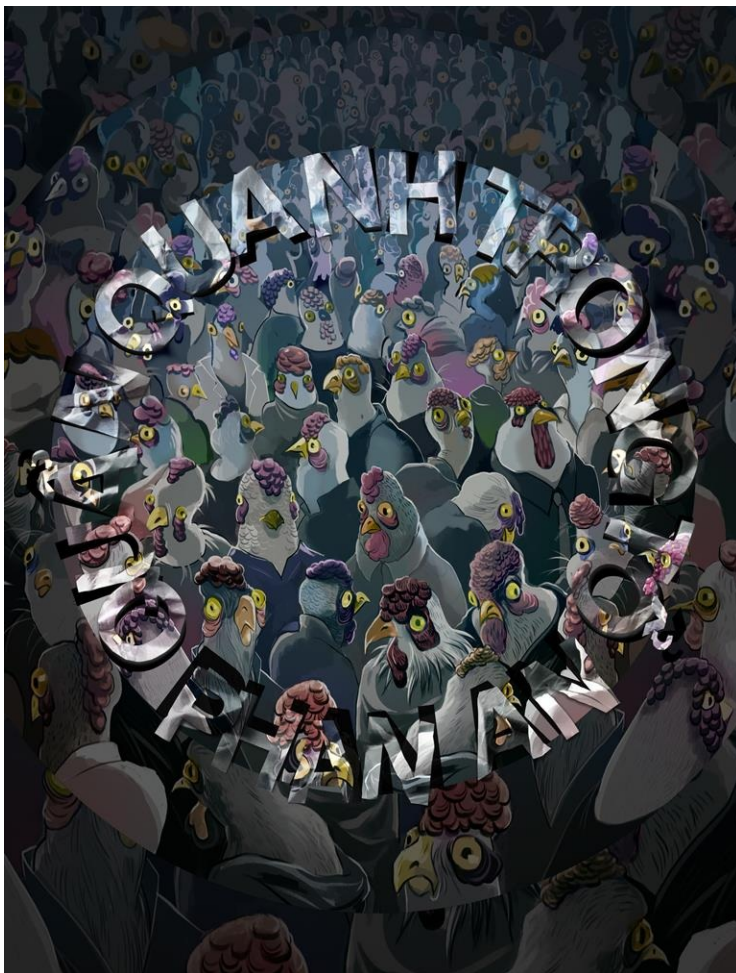

Mục Lục

Giới thiệu	1.1
Đề từ	1.2
Lời mở đầu	1.3
Chương 1	1.4
Chương 2	1.5
Chương 3	1.6
Chương 4	1.7
Chương 5	1.8
Chương 6	1.9
Chương 7	1.10
Chương 8	1.11
Chương 9	1.12
Chương 10	1.13
Chương 11	1.14
Thay lời kết	1.15

Quần quanh trong tổ

Tác giả: [Phan An](#)

Mình họa: Phan An

Thiết kế bìa: Quỳnh Phương

Sách được sản xuất và phát hành với định dạng mở bằng phần mềm [GitBook](#). Mã nguồn trên [GitHub](#)

Tải về bản [MOBI](#) · [PDF](#) · [EPUB](#)

©Phan An. Tác phẩm này được lưu hành với giấy phép [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International](#).

Người dùng không được phép chỉnh sửa nội dung tác phẩm hoặc dùng tác phẩm vào mục đích thương mại.

Ai đi đâu ai về đâu

Ai bay trong tổ vờ đâu cúc cu

Lời mở đầu

Sau khi gõ kí tự cuối cùng cho cuốn sách này, tôi ngã người ra lưng ghế một lúc lâu, mắt nhìn trần trời vào cái màn hình máy tính, bụng nhu thềm thoi thế là cũng xong rồi.

Thật ra tôi cũng chẳng biết gọi tên cho thành quả gần hai năm lọ mọ của mình là gì. Không phải là tiểu thuyết, hẳn rồi, vì nó không có cốt truyện, không có những tình tiết giật gân xoắn xuýt vào nhau, không có những cô nàng chân dài yêu những anh chàng chân ngắn đại gia bụng to ăn phở nhiều và sau đó hai người làm tình với nhau trên bãi biển và cô gái tự nhiên bị bệnh máu trắng và chàng trai bị du thuyền đâm lòi ruột. Cũng không phải là tản văn, vì nó không buồn miên man cái nỗi buồn xa xôi của một tâm hồn rung động như cánh phù du bay như doi quạ trong ánh chiều chập choạng. Lại càng không phải là truyện ngắn, vì suy cho cùng từ trang đầu cho chí trang cuối thì nó cũng hơi dài.

Như một hình thức bảo hiểm, tôi đã chạy vạy khắp nơi để xin phép được sử dụng những trích đoạn thơ của Lưu Quang Vũ, Trần Vàng Sao và Phan Vũ. Riêng đối với Aziz Nesin có hộ khẩu ở Thổ Nhĩ Kỳ và Cung Trầm Tưởng định cư ở Mỹ thì tôi vô phương liên lạc, nên buộc lòng phải thậm thò thậm thụt vi phạm bản quyền, mong rằng ở dưới tuổi vàng cũng như đang tại thế, hai người đó bỏ qua cho tôi, đừng kiện đừng tụng mà tội nghiệp tôi. Ví dầu có xảy ra kiện tụng thì tôi xin thú thực là cũng chỉ biết nhăn răng ra cười thôi chứ thời nay xăng tăng giá, điện tăng giá, tiền đồng mất giá, tôi lấy niềm tin gì mà đền bù.

Trong cuốn sách vớ vẩn này của tôi – bao gồm nội dung, mục lục, minh họa, chú giải, bìa, bút danh, và cả lời nói đầu này – có những chi tiết thật, có những chi tiết phóng đại tro trên, lại có những phần tuyên là tưởng tượng phóng túng. Vì vậy khi đọc nó, tôi khẩn thiết đề nghị hãy quý độc giả hãy yêu có chọn lọc, ghét có xem xét, chửi bới có suy tính.

Thế và, vì sách ở ta, nhất là những cuốn dở như hạch, khi xuất bản không thể thiếu những lời giới thiệu “ồ hay lắm,” “thật sâu sắc,” “đặt ra vấn đề mới lạ,” “mở mang tầm nhìn khoáng đạt” từ những đại nhân vật trong làng văn nghệ, làng khoa học và làng giải trí, ví như giáo sư toán học, giáo sư địa lí, giáo sư lịch sử, nên tôi cũng đã đội bản thảo lên đầu, quỳ trước sân nhà một số người trong cơn mưa tầm tã của tháng giêng. Sau một tuần liền, tôi đã có được những lời giới thiệu uy tín của những người chưa nổi tiếng lắm, đã nổi tiếng rồi, và cực kì nổi tiếng, mà tôi xin mạn phép được liệt kê tất thảy ra sau đây.

Người chưa nổi tiếng bảo rằng:

Chưa nổi tiếng cho nên lời giới thiệu là vô giá trị.

— Chưa nổi tiếng thì biết tên cũng vậy thôi

Người đã nổi tiếng giới thiệu như sau:

Chữ như tuôn ra chảy tràn trên những ngón tay. Ngôn ngôn những ngôn ngữ mạng, ngôn ngữ đường phố, ngôn ngữ vỉa hè, những bài hát cải biên... Đọc lần đầu ngay lập tức cảm giác người viết này trẻ hơn mình phải chùng chục tuổi. Mà sao giấu cợt đấng ngất, gây buồn ngay ở những câu khiến người ta lăn ra cười.

quen rồi thì mình và nó hay cãi nhau

vì mình nghĩ trẻ con đìu đàng nên cay đắng

nó thì nghĩ mình nhu nhược

nó không yêu văn mình

nó yêu những gì mang tính chiến đấu

với cái xấu

và nó luôn quay quắt

với cuộc đời

sau những cuộc cãi nhau
sao mình nghe tuyệt vọng thế
cho mình
và cho nó

nó yêu Aziz Nesin
và yêu thơ Lưu Quang Vũ
mặt nó thì trong mà lòng tan hoang ngo ngoác
như một ngọn cỏ rách nát
gặp gì cũng giẽu
ai cũng giẽu
nên không một câu nào trong cuốn sách này
không cay đắng
không cười cợt

đọc rồi cứ thắc mắc
sao tụi trẻ con sinh sau mình
gì cũng có
gì cũng giỏi
muốn gì cũng được
lương cũng nhiều nhiều

mà sống buồn quay quắt vậy?

— Nhà văn Nguyễn Ngọc Tư

Cuối cùng, đây là lời giới thiệu của người vô cùng nổi tiếng:

Thật ra tôi chưa đọc.

— Diễn viên hài Hoài Linh

1

*Tôi đập tay lên bức tường lạnh ngắt
Dù tiếng tôi chỉ một người nghe
Tôi phải đốt lên một cái gì
Cho sáng rực giữa chênh vênh vực thẳm*

— Lưu Quang Vũ

Hôm nay ngày đẹp trời, mây bay chim hót, anh đọc báo hay được một tin:

Việt Nam được đánh giá là một trong những nơi hạnh phúc nhất trên thế giới, do có tuổi thọ cao, con người hài lòng với cuộc sống và gây ít tác động tới môi trường.

Em, ngày đẹp trời, chim bay mây hót, anh không biết nên buồn hay nên vui với cái tin rất vui này.

2

Tôi bật đèn lên. Đúng là trong mơ tôi đã khóc thật. Tôi lau những giọt nước mắt, rồi ghi ngay lại con ác mộng này.

— Aziz Nesin

Từ bé đến lớn anh rất thích đi du lịch.

Khi tán dóc với bạn bè anh vẫn thường bắt chước cách tân thời mà nói chệch sang thành *du hí*.

Không phải chỉ riêng anh, khối người cũng thích xài từ *du hí* hơn là *du lịch*. Sự này không có gì cao xa, vì bản chất con người ta ai ai cũng thích cười – chỉ trừ mấy người hồi nhỏ xước mía với gặm bắp nhiều, giờ đang niềng răng – mà so với “*lịch*” thì nghe “*hí*,” ví dụ ngựa hí trâu hí, nó giống như đang cười hơn, có vẻ hạnh phúc hơn.

Lấy ví dụ như cách đây chừng ba bốn năm khi ông bộ trưởng bộ Giáo Dục của ta đang yên vị trong nước bỗng dung lại xuất hiện ở xứ Ăng Lê mà đánh một cuộc bổ túc tiếng Anh khi đã gần sáu chục tuổi – sau này đồng bào mới phát hiện thành ra có một vài lục đục rất đáng tiếc trong ngành. Tay cọ mẫn cán LAP của báo Tuổi Trẻ Cười khi ấy chớp thời cơ vẽ ngay ngài bộ trưởng chân phóng như chim bay, tay cầm cái vali dán hai chữ *du hí-ọc*.

Tất nhiên chuyện ngài du ọc không liên quan gì đến anh, chẳng qua tại thói quen nói chuyện lan man con cà con kê của anh đã nhiễm vào trong máu không thể nào sửa chữa được trong một sớm một chiều.

Bảo đảm trình tiếng Anh của ngài bộ trưởng thua xa anh.

Nay anh quay lại chuyện du hí.

Vì lí do kinh doanh và kĩ thuật, công ty đưa anh đi Malaysia, ta hay gọi là Mã Lai. Nước này về mặt địa lí thì nằm ở hướng Đông Nam của ta, cách ta chừng hai ngàn cây số vị chi ngàn hai dặm, về mặt du hí thì có cái tháp đôi kia tên là Pentronas cao rất là cao, thấp đèn chói lòa chói lọi, nhưng về mặt thể dục thể thao lại rất chi là bèo, trong lịch sử cứ đá banh với ta mười trận thì thua đâu chừng hết chín. Nhớ ngày xưa, mỗi lần hai bên đụng trận SEA Games với Tiger Cup, bên trên có Huỳnh Đức, chính giữa có Hồng Sơn, hậu vệ có Công Minh, tiền đạo có Sĩ Hùng, đội Việt Nam ta quần Mã Lai toi tã. Các chú cầu thủ Mã Lai cứ bốc thăm đụng Việt Nam là phát sốt rét ban đờ, ra sân thì đội hình chuệch choạc, rò banh như xẩm rờ chiếu rách, mặc tình cho chúng ta thả sức ghi bàn. Đứng trên trái banh mà nói thì trong khu vực vùng trung thế giới này, bóng đá Việt Nam ta trừ Thái Lan ra chẳng sợ mẹ nào, những Sin-ga-po, Lào, Cam-pu-chia, In-đô, Bru-nây, Mi-an-ma, Phi-líp-pin... đều lần lượt bị chúng ta luộc tuốt luốt. Thật hoành tráng. Thời ấy anh mới học lớp 6 lớp 7 đã học đòi theo người lớn, mỗi khi Việt Nam thắng trận lại buộc lá cờ đỏ sao vàng bằng giấy tự chế đằng sau xe đạp, cong đầu cắm dít đạp vòng vòng quanh các phố, chen chúc với những chân cẳng và xe máy, mồm rúc còi toe toe. Thật hoành tráng. Thần tượng thời thơ ấu của anh là số 8 Nguyễn Hồng Sơn, anh ấy hay đi đôi giày đỏ, chân quá dèo, lừa bóng quá xiêng, vượt bóng hơn cả Đê-vít Bết-khâm, quả có xấu trai nhưng được tài rê dắt. Thật hoành tráng.

Nay anh quay lại chuyện du hí.

Vì lí do kinh doanh và kĩ thuật, công ty đưa anh đi Mã Lai. Phải nói ngay để tránh hiểu lầm, rằng đây là lần đầu tiên anh xuất ngoại – tất nhiên nếu không kể đến lần đi đường đồng qua cửa khẩu Mộc Bài-Bavet, cái lần chi vì không có hộ chiếu mà anh và thằng Sơn Bobby, hai đứa phải ngồi đằng sau cái xe gắn máy cà khổ mua cách đây chắc cũng bốn mươi năm, mồ hôi túa ra đầy trán, bám chặt lấy eo của chú cừu vạ gậy còm đen đui chừng bốn mươi tuổi đang hăng say chạy tạch tạch

tạch với tốc độ bốn mươi cây số một giờ trên một bờ ruộng gỗ ghê rộng chừng bốn mươi phân, mà cứ chừng bốn mươi mét lại có một khúc cua theo một góc bốn mươi độ, mỗi phút mỗi giây đều có nguy cơ nhào đầu xuống ruộng tắm với cá rô. Lần này thứ nhất là Sơn Bóp bị không được đi theo, thứ hai là anh đã có hộ chiếu (nhân tiện nói thêm, anh đã tốn một trăm năm ngàn Việt Nam Đồng cho một lão cò có hàm răng rất vàng và rất vầu tên là anh Hiệp vì cái hộ chiếu này), thứ ba là cửa khẩu Mộc Bài không dẫn qua Mã Lai, nên anh được đi máy bay Air Asia tức Á Khí. Tiền vé máy bay đầu như là một trăm năm chục US đô, đối với anh nói riêng và dân lao động Việt Nam nói chung thì quả là một số tiền to, nhưng anh không bận tâm cho mấy, vì là sếp anh giàu sếp anh trả. Anh chỉ biết là anh sắp được xuất ngoại lần đầu tiên, được nhìn những cái lạ cái hay cái mỹ miều, có cơ hội nhón đũa mở mang tầm mắt. Thật là hoành tráng. Công ty lại phát cho anh ba ngàn Malaysian Ringgit tức là khoảng mười lăm triệu đồng Việt Nam, cho dù thật ra bà kế toán đã vô tình hay hữu ý đưa nhầm cho anh ba ngàn đô la Hồng Kông tức là chỉ còn chưa tới bảy triệu ¹. Mặc kệ tất thảy, vấn đề chính ở đây là gì? Là anh được đi du hí ở Mã Lai, đất nước láng giềng chung khối ASEAN có một đội banh mặc áo vàng khè quần đen bóng như mười một bông hoa hướng dương cắm trên bãi hắc ín, trình độ chuyên môn rất tối lúc nào cũng từ huê tới thua khi đụng đầu Hồng Sơn Việt Nam ta. Thật hoành tráng.

Đêm trước khi đi anh không ngủ được. Gà gáy làng trên xóm dưới, chó sủa nhặng xị, thỉnh thoảng lại có tiếng cú kêu cu cu giữa khuya u tĩnh, hết sao mọc rồi lại sao mờ, anh vẫn còn nằm thao thức trần trọc. Cứ được vài phút anh lại ngồi dậy bật đèn đi xem thử đồng hồ đã chuyển biến thế nào. Không cần phải bàn cãi nhiều, đối với chuyến đi Mã Lai của anh kì này thì chuyến *du hí-ọc* qua Ăng Lê của ông bộ trưởng ngày ấy chỉ là cái đĩnh gì. Vì đã có thơ rằng:

*Ta là Một, là Riêng, là Thứ Nhất
Không có chi bầu bạn nổi cùng ta* ²

Thật hoành tráng.

Nay anh quay lại chuyện du hí.

Theo lịch trình, máy bay cất cánh lúc bảy giờ kém mười lăm phút buổi tối. Anh ra sân bay làm xong các loại thủ tục lúc sáu giờ ba mươi, hơn kém một chút không xi nhê. Xong anh đeo khẩu trang vào – dạo này đang có dịch H1N1 tức cúm heo, một loại cúm lây từ heo sang người rồi từ người lại lây sang heo, rất nguy hiểm cho người nào đứng gần heo và heo nào đứng gần người và heo người đứng gần nhau và tất cả các trường hợp chinh hợp khác, tóm lại rất nguy hiểm cho cả hiệp chúng thế giới. Xong anh bật máy nghe nhạc và bắt đầu nhịp đùi thường thức bài *Đau xót lý con cua* trong khi chờ đợi được người ta trải thảm đỏ mời lên máy bay. Ca sĩ hải ngoại nức danh là Quang Lê ca *Đau xót lý con cua* rất hay, anh giậm giựt tua đi tua lại cả chục lần, rồi giật mình nghe thông báo rằng vì lí do kĩ thuật và hiển nhiên là ngoài ý muốn, máy bay sẽ đến lúc chín giờ hai mươi phút, tức là trễ hơn so với dự kiến hai tiếng ba mươi nhăm phút, đồng nghĩa với việc chuyến du hí của anh sẽ mặc nhiên bị cắt mất gần cả ba giờ đồng hồ. Quả là đau xót lý con cua, nhưng không sao, anh vẫn còn cả khối thời gian để mở mang tầm mắt, nhìn những cái lạ, cái hay, cái mỹ miều. Thật lòng mà nói là anh rất đói nhưng không dám đi ăn, vì biết đâu máy bay lại bất thành linh lẫn đến đúng lúc anh đang rung đùi nghe nhạc gặm cẳng gà thì cũng phiền chẳng. Tất nhiên có một số người bảo rằng máy bay cũng như nhiều thứ khác của chúng ta chỉ có mượn chứ không có sớm, có tăng chứ không có giảm, có tiến chứ không có thoái, nhưng – nhất là sau khi nghe câu chuyện cô gái miền Tây phụ tình chàng trai miền Tây trong *Đau xót lý con cua* – lòng tin của anh triệt tiêu, anh không dám tin nữa. Cho nên trong suốt mấy tiếng đồng hồ liền, anh đeo khẩu trang bịt mặt, tai nghe iPod, lưng vác ba lô, chân mang giày dã chiến đi qua đi lại trước cửa số mười chín, chốc chốc lại liếc nhìn đồng hồ rồi tặc lưỡi ra về bốn chôn để

bất cứ ai có chút kinh nghiệm tối thiểu đều biết rằng sau khoảng thời gian đi ngoài ra nước, nay anh sắp đi ra nước ngoài. Đường hàng không, bằng máy bay Á Khí tức Air Asia.

Thật hoành tráng.

Quả anh có tài tiên liệu, máy bay đến sớm hơn dự kiến, vào lúc chín giờ mười phút. Khi nghe tiếng loa phóng thanh cất lên “Mời quý khách lên chuyến bay AK Tám Tám Bốn của hãng hàng không Air Asia” bằng đủ các thứ tiếng trên đời, anh vội vội vàng vàng đạp tung cửa toilet, vỗ cánh bay ra và xông thẳng aboard. Máy bay hơi nhỏ hơi bần, kiểu mỗi hàng sáu ghế, nhìn có vẻ cũ kĩ giống như chiếc ngày xưa hay chở vua Bảo Đại lên Đà Lạt săn voi, tiếp viên đen thui, béo tròn quay, răng vàng khè, nói tiếng Anh lơ lớ như ngậm sing-gum trong mồm, nhưng anh chẳng cần. Vì anh chỉ còn cách Mã Lai hơn một giờ bay. Trừ phi cha ông kiếp trước có tu, còn ra thì không phải ai cũng được con cháu vông dù nghênh ngang mà đi du hí ở nước ngoài, cái sự thể là như thế.

Tiếp viên răng vàng bảo anh thầy ba lô lên khoang chứa hành lí, nhưng anh nói không, anh thả ba lô đánh bệt xuống sàn, anh lại lấy hai chân giẫm lên cho thật vững chãi, vừa để phòng được không tặc lại vừa có điệu đường bệ. Xong xuôi đầu đấy anh mới rút tờ báo tiếng Anh tên đầu như là “Du hí Vòng Quanh” từ lưng ghế trước, gật gù xem hình các loại xe hơi, sân golf, bể bơi, hoa hậu, đùi gà, đùi hoa hậu, đồng hồ đẹp hai kim chữ V, khách sạn năm sao. Thật hoành tráng.

Máy bay bắt đầu lăn bánh. Sau khi lăn lăn được một lát, máy bay bắt đầu cất cánh. Véo! Tung phọt lên trời cao! Anh nhìn xuống phía dưới: đèn đuốc sáng rực mặt đất hoa lệ, chiếu chớp chớp lòa lòa những nhà hàng khách sạn sân vận động cầu cống công viên bể bơi, lại có điểm xuyên thêm cả tiệm Vina Giấy, gà rán KFC và Phở 24. Khoảng bốn năm năm về trước, khi còn học lập trình ở Aptech, buổi tối anh thường phải phụ thằng Thái Minh Nguyễn chạy bàn hủ tiếu ở vỉa hè đường Lê Thánh Tôn gần chợ Bến Thành để kiếm chỗ ngủ qua đêm. Lúc đó giá

một tô phở bò cỡ bự đầy phở và bò – có thể làm vỡ bụng một thằng sinh viên cao một mét sáu mươi hai cân nặng ba tám ki lô, ốm đói gầy còm như anh – giá đầu chừng mười ngàn đồng. Cho nên khi Phở 24 mở cửa hàng theo mô hình chuỗi cao cấp ở mặt tiền đối diện, giăng những cờ xanh cờ đỏ mà bán một tô phở giá hai mươi bốn ngàn đồng, bọn anh vừa kinh ngạc vừa thèm thuồng lại vừa tò mò không biết ngoài vàng với kim cương ra người ta còn bỏ cái hợp chất vô cơ gì vào phở mà bán đắt đến như thế vậy³. Đạo ấy anh với thằng Nguyên, hai thằng chạy bàn cứ mỗi lúc rảnh tay lại ngoác mồm nghêu ngao “Hai tư phím cầm chiếu, hai tư nhành sưng mím... riêng đêm em đổ hai tư tô phở xuống đời, anh giữ lại anh ăn.” Thằng Nguyên bầy giò, sau cú đụng xe đêm khuya móp đầu suýt vong mạng, đã một hôm nốc nguyên một vai bia hơi hai lít cạn đến tận đáy và quẹt mồm kết luận “Cuộc đời này nó mong manh lắm, ai biết được sống nay chết mai” xong đi thuê nhà, bán cháo gà lề đường, lấy vợ, mua chõng tre kê tường, mua than đốt sưởi, để ngay đứa con trai *backup* đặt tên Thái Thiên Vương. Còn anh thì ngồi trên chiếc máy bay số hiệu AK Tám Tám Bốn bay đi du hí bên Mã Lai. Thật hoành tráng.

Nay anh quay lại chuyện du hí.

Sau một tiếng đồng hồ là lướt, máy bay đáp xuống sân bay Kuala Lumpur. Việc đầu tiên anh làm sau khi hoàn tất thủ tục checkout là chạy đi đổi tiền. Việc thứ hai anh làm là xộc vào cửa hàng Mc Donald's kêu ngay cái bánh mì bơ cứu đói. Việc thứ ba anh làm là ngồi nhồm nhòam nhai, tai vểnh lên nghe các loại tiếng Malay, tiếng Indo và tiếng Trung Quốc xen kẽ nhau thành một mớ âm thanh hỗn tạp, rất hay ho tuy rằng hơi khó hiểu. Sau đó anh hoàn tất luôn việc thứ tư là mua vé tặc xi đến Sungai Besi Kem, khu nhà mà lão William giám đốc kĩ thuật của công ty đang ở. Qua bao gian nan trầy trật nơi đất khách quê người, phải hỏi đường ba bốn bận, tốn biết bao nhiêu là tiền xu cho điện thoại công cộng, cuối cùng anh cũng mò được đến nơi. Đó là một cái nhà to kênh cao bốn tầng nằm trong khu biệt thự, cổng có gắn bộ điều khiển từ

xa bấm kêu bíp bíp, phía trước đậu hai chiếc Bi Êm Đúp Liu một đen một trắng cả hai cùng chói sáng láng bóng, trong nhà lại nuôi một con chó giống gì đó lông lưng nhẵn nhụi lông bụng lại bung xòe rất đẹp tên là Rocky. Năm bảy tuổi anh bị chó cắn một lần vào ống chân đến giờ còn để sẹo, từ đó anh rất sợ chó, nhưng con Rocky này thì anh không sợ, vì ngoài cái mẽ ngoài giống chó ra, tất cả các thành phần còn lại nó có vẻ giống lợn hơn: mập thù lù, kêu ụt ịt, lười như hủi, chuyên gia nằm ép bụng xuống sàn, đuôi không buồn đi đá không buồn dẫy vân vân và vân vân... Thật hoành tráng.

Lúc anh đến là gần ba giờ sáng, William từ trên lầu phễnh phệ lẩn xuống theo đường tay vịn cầu thang, giơ bàn tay chuối mẩn ra chào rằng “Hi.” Anh cũng giơ bàn tay búp măng giống tay Đặng Thái Sơn của mình ra chào trả rằng “Hi,” tự nhủ câu chuyện kể từ lúc này đã bắt đầu có hơi hướm tiểu thuyết của nhà văn trẻ Việt Nam: xuất ngoại, công ty, giám đốc, thành đạt, giàu sang, tập đoàn, lại có cả piano, Nhật Bản, thân đồng, cây hương, đồng xanh, nải chuối. Thật hoành tráng.

Anh được sắp xếp cho một cái phòng khá là rộng rãi, có đầy đủ giường nệm, máy lạnh, tủ áo, bàn viết, ti vi, cả một cái WC xài chung với phòng bên cạnh. Lão kiến trúc sư nào thiết kế cái mô hình xài chung nhà xí này mà gặp thầy Cổ Thiên Hậu của anh thì bảo đảm rớt tốt nghiệp, chỉ còn nước bơm xe lẻ đường hoặc về núi Tân chặn bò về núi Gò chặn dê về Ban Mê trông pạc-xiu cho qua ngày đoạn tháng. Nhân đây anh cũng nói luôn cho đỡ hiểu lầm về sau, kiến trúc sư giảng viên Cổ Thiên Hậu không có bà con dây mơ rễ má gì với nam tài tử Hồng Kông dách lâu cực KuL là Cổ Thiên Lạc. Có lẽ chỉ vì thấy thầy ấy khó tính và có khuynh hướng hoài cổ chỉ thích nhà vuông nên mấy chú sinh viên vẽ nhà tròn bị đánh rớt bài mới bất mãn mà đem cái tên Lạc Hậu ra trò thầy chẳng, về vấn đề này thì anh không được rõ.

Nay anh quay lại chuyện du hí.

William lại giơ tay chuôi mấn chỉ cho anh xem cái phòng nông nặc mùi long não rồi nói: Ở nhà tao cũng có hai người Việt Nam nữa mà giò họ ngủ rồi, có gì không biết thì mai mà xuống dưới gặp họ mà nhờ vả các sự. Mép anh nhếch lên, mặt anh tỏ vẻ lãnh đạm theo kiểu “thường thôi biết rồi,” nhưng trong bụng anh thì ngạc nhiên sung sướng lắm – ai mà ngờ được, mấy ngàn cây số mà vẫn gặp hội đồng hương. Anh lại đồ rằng chắc bạn đánh bài Phú Quốc gì đó của William, lão mời đến ở cho vui cửa vui nhà, vì xét cho tiết mọi nhẽ thì cái biệt thự ba bốn tầng lầu này mà chỉ có hai vợ chồng son với con Rocky ở kể cũng hơi thừa diện tích. Thật chẳng bù cho ở quê anh ngày xưa, vợ chồng con cái ông nội bà ngoại cô chú dì dượng thím này cậu kia cùng sum vầy trong một cái nhà hai gian mái tranh vách đất, khi ăn chen chúc nhau quanh cái bàn gỗ mít đã đành, đến lúc tiêu tiêu cũng phải ngồi chung cái hố xí lộ thiên sau vườn, dưới lũy tre ngà nhìn nhau đấm say gió tóc lay lay trong mùi xú khí nồng nàn bay bay. Lâu lâu vì những phen giành nhau chỗ ị đẹp, giữa cô kia cùng cậu nọ lại nổ ra một trận cãi nhau hoặc đánh nhau rất ác chiến mà kẻ thù bại không biết chạy đi đâu nấp cho nó kín người. Quê anh ngày ấy rất là vui vẻ, mỗi khi nhà nào xảy ứnh lộn lại có con nít chạy đến đứng lóc nhóc đây sân, đưa quần cụt thùng đáy, đưa ở truồng lòi chim, đưa áo ba lỗ dính đầy nhựa chuối, đưa đầu trọc ghè chốc, đưa lại tóc khét nắng dài phủ mang tai, tất thảy đều vừa quẹt mũi lòng thông vừa múa chân huơ tay cổ vũ rất nhiệt tình cho cả hai đội. Anh cũng ở trong đám ấy, anh cầm cái nổi nhôm đít lọ, anh lại thủ thêm cái vá gỗ, anh gõ hai thứ ấy vào nhau kêu beng beng, anh hò hét rất hùng hồn khí thế, lâu lâu anh cũng bị chủ nhà nhay ra bộp tai vài phát, ù té chạy văng cả vá thất lạc cả nổi bị mẹ đánh. Thoát đó mà đã mấy chục năm, thời gian bóng trâu phi cửa sổ như đưa nổi. Bữa nay ở nhà William có bốn câu TOTO đăm mê sự hoàn hảo, tuy không diễn ra những chiến sự giành hố xí nhưng lại có hai ông khách quý cũng người Việt Nam trên xứ lạ, kể cũng khơi gợi những kỉ niệm êm đềm của tuổi thơ anh. Anh thay quần áo, miệng này đánh răng miệng kia huýt sáo bài hát Trên Mảnh Đất Tình Người “Vượt ngàn dặm xa, người đến đây với mảnh đất này” của nhà nhạc sĩ Trần Long Ẩn, rồi tắt đèn lẩn quay

ra ngủ.

Thật hoành tráng.

Anh thức dậy vào lúc mười một giờ rưỡi giờ Mã Lai (tức GMT+8), lúc vợ chồng William còn ngủ khò. Mắt nhắm mắt mở, anh lò dò đi xuống tầng trệt. Cái nhà vô cùng sạch đẹp. Nền nhà lát gạch bông bóng loáng. Tường nhà treo nhiều tranh vẽ quá táo, con cáo và chùm nho. Trần nhà có cái đèn chùm to như cái nong. Phòng khách sạch sẽ. Bếp thơm tho. Lại có cả một bà xem hình thù mặt mũi có vẻ là người Á Châu đang nấu nướng. Anh giơ tay chào “Hê lô.” Bà bếp đang lúi húi xào xào xáo xáo liền ngẩng đầu lên, trợn mắt nhìn anh, không nói tiếng nào, sau đó làm rớt, nguyên một đôi đĩa.

Anh nhìn kĩ lại một chút, rồi đến lượt anh trợn mắt nhìn bà bếp, sau đó làm rớt đôi đĩa. Tức là, anh chạy đến chỗ bà bếp nọ, sau đó lượm đôi đĩa lên cầm, sau đó làm rớt. Kinh hoàng cực độ nó phải là như thế.

Thì ra hai quý khách người Việt đang ở trong nhà William Rocky không phải khách chơi bài Phú Quốc⁴, lại càng không phải là chó Phú Quốc⁵. Đó là hai bà *maid*⁶, được nhập khẩu từ bên Việt Nam qua để giúp các thể loại việc nhà ví như giặt đồ, nấu cơm, tắm chó, tắm bà già, xách xô đến bưng xô đi, lau nhà, tưới bông, cho cá ăn, bị chửi vùn vùn.

Trưa và tối hôm đó anh ăn cơm với vợ chồng William.

Trưa hôm sau anh ngồi ăn cơm với *maid*⁷.

Thật hoành...

tráng...

Nay anh quay lại chuyện du...

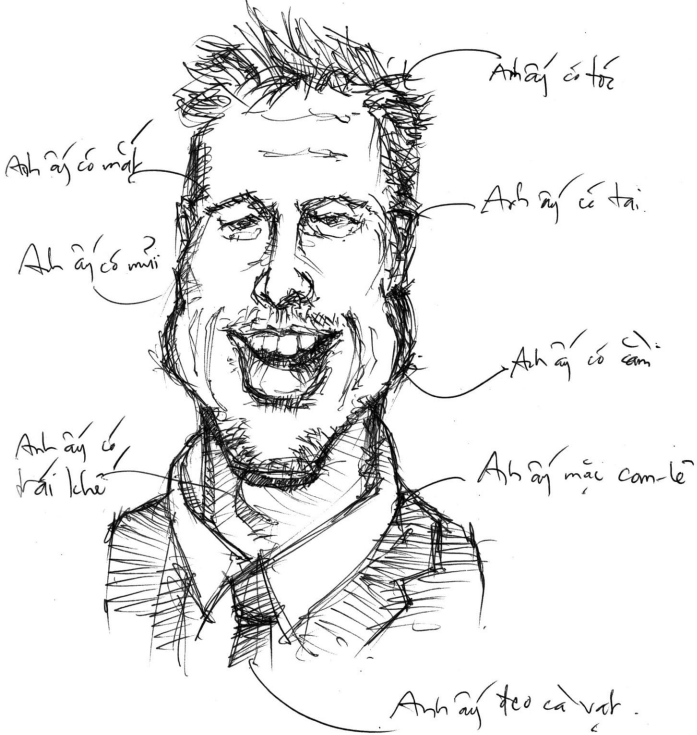
hí...

Nhưng sự thật là, khốn nạn, anh hết thấy gì hoành tráng, mà, cơ khổ, cũng toi luôn ý muốn du hí. Mặc dù, tất nhiên, nghe chữ “hí” nó vẫn vui vẻ hơn là chữ “lịch.”⁸

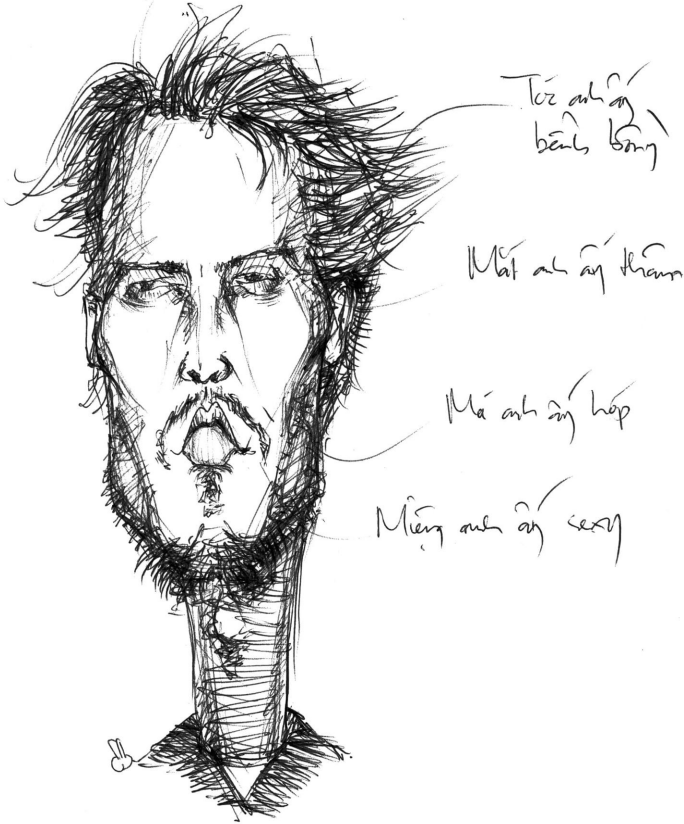
Em, em gọi cuộc đời này là “true mosaic,” là bức tranh to béo khảm nhiều màu cứ như con đường gổm sỏi vừa rực rỡ vừa mau bị mè ở Hà Nội. Mỗi sáng sớm em cầm trên tay cái máy ảnh Nikon Đê Năm Mười, em len lỏi trong những chợ, những xóm nhà, những khu dinh thự Phú Mỹ Hưng Nam Sài Gòn, những gằm cầu, những bến sông; mỗi tối em lang thang trên đường Lê Duẩn, em ngồi cà phê vỉa hè, em vào quán Văng, em về Thủ Đức, em lên quận Năm, em xuống Bình Thạnh, em rong ruổi Tân Bình Tân Phú. Em đã đi nhiều nước, có những nước giàu như Anh, như Úc, như Hà Lan, như Thụy Sĩ, Nhật, như Pháp, như Singapore, cũng có những nước nghèo xác xơ như Campuchia, như Lào. Em đã thấy chuột túi nhày trong vườn thú, đã ngồi vẽ chân dung dưới tháp Eiffel, đã đi qua điện Buckingham ngắm đàn quạ bay, đã uống rượu sakê trong vườn anh đào, đã chui vào trong cối xay gió và chụp hình bên cạnh hoa tulip. Em cũng đã gặp nhiều người, nhiều hạng người, có người thông minh vỗ cánh như rỗng, lông nách thơm tho bay như thiên thần trong Final Fantasy phiên bản Tám, có người ngu xuẩn bò lết bệt như ốc sên giun đất sau mưa, có người nồng nhiệt, có người lạnh lẽo, có người chất phác bảo gì nghe nấy, có người dối trá bảo dí nghe nấy, có người lùn thích chơi bóng rổ, có người gầy gò thích món Xumô, lại có người suốt ngày ngắm mình trong gương cầu lõm gương cầu lồi rồi tự sánh mình ngang tầm đẹp trai lạnh lùng với Brad Pitt và Johny Depp. Em hiểu về cuộc sống hơn anh, em sâu sắc hơn anh, em lạc quan hơn anh. Em trả lời giúp anh, tại sao lại có hai bà *maid*⁹ quốc tịch Việt Nam trong nhà một người Mã Lai? Tại sao hai người đó phải ăn riêng, sau khi chủ nhà đã đã no phễnh bụng? Tại sao cơm của chủ thì thơm dẻo còn cơm của họ thì khô như đặc sản cơm rang miền Bắc, lại có mùi hôi thối của gạo mốc để lâu ngày? Tại sao bữa ăn của họ chỉ có hai con cá kho mặn chát với một nhúm rau luộc – tô thịt đây tú hụ William với vợ cùng ăn tối hôm trước đã vội mọc cánh mà vỗ đi đâu? Tại sao

trong nhà phòng nào cũng có máy lạnh, giường nệm, tivi, mà phòng của họ lại là một cái kho có cái giường lò xo phủ một lớp vải mỏng dính, một cái quạt tai voi kêu rồn rột, một đống quần áo chưa ủi và một cái máy giặt chạy suốt ngày đêm? Tại sao họ chỉ được xài điện thoại mỗi sáu tháng? Tại sao ba năm họ mới được chủ nhà ban ơn mưa móc cho về thăm nhà một lần? Tại sao họ ngạc nhiên đến đánh rơi đĩa khi có người giơ tay chào họ theo tư thế “hê lô Việt Nam?” Tại sao họ ngồi ăn cơm với anh, nói vớ vẩn một đôi hồi đột nhiên anh thấy nước mắt của họ chảy thành dòng xuống bàn, trợn chèm nhẹp với chén cơm đang ăn, một chuyện mà trước giờ anh vẫn nghĩ là chỉ có trong sách vở hoặc kịch nói hoặc cải lương nơi Võ Đông Sơ với Bạch Thu Hà cùng rống lên những khúc oán thán thê lương rồi rút guom khắc vào cây ba chữ Hạn Thằng Xâm Tại Sao Không Dạy Chúng Tao Học Đếm chỉ bởi sa cơ giữa chiến trường thọ tiễn?

Đây là anh Brad Pitt Đẹp Trai

Cái đẹp là anh Johnny Depp đẹp trai

Và từ lúc nào Việt Nam yêu quý của anh, của em, của chúng ta đã trở thành một cái kho nhân công rẻ mạt cho thế giới dùng ra người ta xài vào?

Em, sau chuyến đi Malaysia của anh trở về¹⁰, khi đầu óc anh vẫn còn quay cuồng lảo đảo vì di chứng suốt ngày ngồi trong xe hơi Bê Êm Đúp Liu phóng với tốc độ quý khốc thân sâu trăm hai cây số một giờ trên đường cao tốc xuyên qua đảo Penang¹¹, em bảo anh nên tiếp tục viết sách như thế nào? Về cái gì? Chuyện tình giữa nàng tiểu thư du học và chàng lãng tử du cơ ở một xứ du côn đầy du thử du thực? Cuộc phiêu lưu đi tìm kho báu giữa làng phù thủy của một nhóm những nam thanh nữ tú có huyền đai Thiếu Lâm và hồng đai Tiệt Quyền Đạo? Con chó Nhật lông xù giành miếng tôm hùm sốt cà với con mèo trên chiếc ghế xô-pha màu men cánh gián? Biển Côn Đảo những ngày này xanh thẫm thẫm đắm những sự yên bình ôi của mẹ lời ru? Con rùa cổ dài đuôi cụt mệt mỏi lò dò bơi qua bơi lại trong bể kiếng lâu lâu lại cụng đầu vào thành bể kêu cồm cộp? Đội bóng đá Việt Nam liên tục giành thắng lợi vẻ vang trước những là hùng binh Lào và Cam Bốt và Miến Điện? Ô Kê, cũng Ô Kê thôi, nhưng rồi ai sẽ viết về hai bà *maid*¹² người Việt đến tận bây giờ vẫn còn đang ngồi khóc tu tu trong một cái phòng ăn buồn tui ở Mã Lai? Anh, hay em, hay bạn Gào, hay bạn Keng, hay một nhà văn trẻ mới nổi nào khác có ngòi bút mềm mượt như lông chuột cống vẫn thường ngồi viết về chuyện đêm qua mất trinh đêm nay đi vá đêm mai lại mất trinh đêm mốt lười đêm bữa kia lại vá, trong một tiệm cà phê Highland không gian yên ắng nhạc Pháp du dương bốn chục ngàn một li đen ít đường nào đó?

Em, em có biệt tài về ngôn ngữ, em giỏi cả tiếng mẹ đẻ lẫn tiếng Anh, cứ như rằng em đẻ ở Anh mẹ em đẻ ở Giỏi, hay là em của em tên Anh anh của em tên Giỏi. Em đã học tiếng Pháp suốt tám tháng trời, từ cấp sơ tán bộ tới cấp trung – *à tort ou à raison*? Em từng học qua tiếng Đức, em phát âm mạnh mẽ như khạc đờm – *haben du nicht*? Em là mặt tái có cái lưỡi dài hay uống thứ nước có lừa, giỏi bắt chước giọng miền Tây, giọng Nghệ An, giọng Quảng Ngãi, giọng Quảng Trị, giọng Hà Nội, giọng Huế – *dạ em là người con gái Huế, một chiếc lạ roi cụng làm em hoảng sợ*. Phải không? Em dịch giùm anh nguyên văn câu này – cái câu mà một

trong hai bà *maid*¹³ viết vô tờ giấy để ở đầu giường khi anh đi gặp khách hàng để quên ví tiền ở nhà, chữ nguệch ngoạc và rất to, giống như chữ học sinh lớp một:

Em, chị dữ bốp tiền của em. Di nhiều người.

Thật hoành tráng.

Ha ha ha.

1. Theo Google ngày 5/7/2009, 1 Malaysian ringgit = 5 063.69643 Vietnamese dong ↩

2. Thơ Xuân Diệu vào cái thời còn tưởng ta là Một, là Riêng, là Thứ Nhất thật. ↩

3. Tất nhiên bây giờ vật giá leo thang, tô phở hai bốn ngàn không còn hợp thời nữa, mà nghe đâu đã chuyển vị thành bốn hai ngàn. ↩

4. Thật ra lúc ấy sòng bài Phú Quốc xây chưa xong. Anh không cập nhật tiến độ thi công nên không biết hiện nay thì thế nào. ↩

5. Là một trong ba dòng chó có xoáy lưng trên thế giới, biết đào hang, biết bơi, lông rất mau khô nước. Tất nhiên chúng ta rất ưa chuộng, yêu chiều và hết lòng bảo vệ loài chó quý hiếm này. ↩

6. *Maid* là danh từ tiếng Anh để gọi cho nó lịch sự đúng đẳng cấp quý tộc, chứ bình dân chúng ta vẫn hay gọi là "giúp việc" hoặc "người ở," hoặc tệ hơn nữa là "đầy tớ." ↩

7. *Maid* là danh từ tiếng Anh để gọi cho nó lịch sự đúng đẳng cấp quý tộc, chứ bình dân chúng ta vẫn hay gọi là "giúp việc" hoặc "người ở," hoặc tệ hơn nữa là "đầy tớ." ↩

8. Và, tất nhiên, không ai nói "con ngựa lịch" hoặc "lịch như con ngựa." ↩

9. Như anh đã chú thích, *maid* là danh từ tiếng Anh để gọi cho nó lịch sự đúng đẳng cấp quý tộc, chứ bình dân chúng ta vẫn hay gọi là "giúp việc" hoặc "người ở," hoặc tệ hơn nữa là "đầy tớ." ↩

10. Tức là cái chuyển đi của anh, còn Malaysia thì của Liên Hiệp Quốc hay ASEAN hay cái mẹ gì đấy, tuyệt nhiên không phải của anh. ↩

11. Cái đảo này thì lại của Malaysia, không phải của anh nốt. Anh nhà nghèo chẳng có cái đảo nào cho nó ra hồn ra vía cả. ↩

12. Anh lại chú thích, *maid* là danh từ tiếng Anh để gọi cho nó lịch sự đúng đẳng cấp quý tộc, chứ bình dân chúng ta vẫn hay gọi là "giúp việc" hoặc "người ở," hoặc tệ hơn nữa là "đầy tớ." ↩

13. Sau bốn trang sách, *maid* vẫn là danh từ tiếng Anh để gọi cho nó lịch sự đúng đẳng cấp quý tộc, chứ bình dân chúng ta vẫn hay gọi là "giúp việc" hoặc "người ở," hoặc tệ hơn nữa là "đầy tớ." ↩

3

*Em đừng thương anh nữa
Anh đi lui thui trên đường
Đánh mất lòng tin
Tìm về bếp lửa
Xem trẻ mục đồng
Múa trong tượng gỗ
Những đôi vợ chồng
Cởi áo cho nhau*

— Lưu Quang Vũ

Dạo gần đây anh không viết nhiều. Anh hay đi lang thang ngoài đường, nghe nhạc, chụp ảnh và vẽ. Anh đăng hình biếm họa nửa mùa lên The Daily Faces ¹, gửi icon tạp nham cho Six Revisions, tút lại LinkedIn và đều đặn post bài trên Thica.net. Cái máu văn chương của anh, cái giấc mơ điên cuồng bất đắc chí của anh – làm một thằng nhà văn nổi tiếng lật nghiêng lật ngửa văn đàn Việt Nam và được đăng tên lên Đại Tự Điển Bách Khoa Toàn Thư Open Wiki – coi như đã nguội quá nửa. Đôi lúc anh nhìn lại mình ngày xưa mà vừa tự khâm phục vừa tiếc rề cho mình – cách đây ba năm, uống vài chai Sài Gòn Đò, ngà ngật say, ngồi chống mắt gõ bàn phím lớp cốp lúc ba giờ sáng trong khi thằng Long Huế hăng say múa kiếm và nhảy Audition, còn thằng Quang mập thì ngủ lã cù quay trên chiếu, lâu lâu lại gãi cái lưng đầy lang ben một cách rất sồn sột. Thời đó vì rảnh rỗi không biết làm gì cho hết thời gian nên anh viết về mọi thứ: quán cà phê Cóc Ghè nằm cạnh quán cà phê Chuồng Bò trong hẻm Xương Chó với cây xoài Tịt Đè và chị chủ lưng

khò có tài đi ngang Như Cua, hồ xí lênh bênh cút của trường Đại học Kiến trúc Thành phố Hồ Chí Minh với bài thơ bất hủ Ước Gì Anh Hóa Ra Giỏi, siêu phẩm *Darling Sài Gòn* phớt nhái lại thơ Phan Vũ – nay đang được đăng tải khắp nơi nơi với tí *Thơ trào máu hòng*, thằng cha cảnh sát giao thông mặt lợn chuyên nấp cây cút lợn thổi xe chò lợn đặng moi tiền dân rất lợn, cây cầu bắc qua sông Kwai bị đặt bom làm cả khối đại nhân vật vong mạng vì đủ thứ lí do ngu như bò, anh hùng Nga Xô Vắc-xi-li chuyên gia bắn tia chui trong chần chống mông đất trắng hếu làm tình trong tư thế cực nhọc lạc với đào vú bự Rây-xô Vây thật rất chi gọi dục vân vân và vân vân.

Dạo gần đây do một số lí do cá nhân anh không viết nhiều được như thế. Nhưng – nói không phải là để tự sướng với bản thân như giới tự sướng hiện nay vẫn hay gọi là tự sướng – anh vẫn còn đi nhiều, đọc nhiều, thấy nhiều, và xem khá nhiều.

Thật thê thảm cho anh.

Không có gì thê thảm cho bằng đi nhiều đọc nhiều xem nhiều thấy nhiều mà chỉ rất toàn những chương tai gai mắt.

Họa chẳng chi có việc thấy chương tai gai mắt mà bản thân bất toại toàn thân bất lực là có vẻ thê thảm tương đương.

Vì khoa học đã chứng minh rằng, không bị bất lực tức là có ít khả năng bị xì trét, tăng cường miễn nhiễm, tránh được các bệnh nan y có thể tái đi tái lại như táo bón, hăm bẹn, sùi mào gà, trĩ búi, ung thư tuyến tiền liệt; thật là kinh tế, thật là hay, mọi nhẽ.

Cái thê thảm thứ nhất là anh phải chứng kiến càng lúc càng nhiều ăn mày và các dạng đồng vị của ăn mày.

Anh ngồi bên bờ kè đường Trường Sa – Hoàng Sa, đoạn gần cây cầu sắt đen sì sì bắc ngang qua dòng kênh đen sì sì dưới một bầu trời cũng đen sì sì, quanh năm suốt tháng bốc mùi hôi thối. Cứ mỗi năm phút một, đều đặn như một quả lắc đồng hồ, hoặc là từ trái anh có một ông lê qua,

hoặc là từ phải anh có một bà lết lại. Đủ hết các thành phần, đủ hình đủ dạng, đủ thể loại, đủ màu sắc mùi vị. Què vì xe đung – có! Cụt chân vì dính miếng đạn từ mùa hè năm 72 – có! Rụng hết các ngón vì phong cùi – có! Tứ chi trụ lúi theo phong cách One của Metallica – có! Miệng mọc lệch sang một bên má như di chứng động kinh – có! Mù – có! Chột – có! Già chột già mù – có! Kính râm Terminator – có! Thân hình cong vẹo – có! Thân hình thẳng đuồn đuột – có! Thân hình gãy gập về phía trước – có! Thân hình gãy quặp ra đằng sau – có! Đi trên chân – có! Đi trên đầu gối – có! Đi trên xe lăn Kiến Tường – có! Đi trên tay – có! Đi trên mông với mông trên dép – có! Trồng cây chuối – có! Nhảy chồm chồm – có! Bò lê bò toài tiếp cận mục tiêu bảo đảm tính bất ngờ – có! Ăn mày vì già yếu bệnh tật – có! Ăn mày vì bị con thảo dâu hiền đập ra đường – có! Ăn mày vì bị hàng xóm cướp đất – có! Ăn mày vì thích cái đẳng cấp, yêu cái sĩ diện, mê cái xì-tai, ghét cái định kiến xã hội mà quý cái kiêu hãnh nghề nghiệp – có!

Cứ thế lắc lắc, lẩn lẩn, lê lê, lết lết, lại lắc lắc, lại lẩn lẩn, cái binh đoàn Cái Bang hùng vĩ ấy vừa dõng dạc điểm danh vừa hoành tráng diễu qua diễu lại trước mặt anh với những mũ và nón thò ra và thụt vào, tung bay rợp trời như một sớm đầu thu khai trường khi Thanh Tịnh còn bị mạ nắm tay lỏi xềnh xệch trên con đường bờ kè dài và hẹp cách đây không lâu còn chạy qua chạy lại nhiều lần, khi Quang Lê còn bé nhỏ theo mẹ đến trường học cách ngồi hố nhỏ, và khi Bùi Đình Thảo cùng với Minh Chính hai người một mình giương cái dù cọ che nắng bên dòng Nhiêu Lộc nước trong thâm thì đi tung tủy tung tăng. Thịnh thoảng lại có một chín túi đeo cây đàn điện gắn cục ắc-quy nhóp nhép đầy dầu mỡ, đánh sô lô tiếng clean theo phong cách ngũ cung Pentatonic pha Dorian, lâu lâu trượt tay hóa ra điểm xuyên vào một vài nốt hoa mỹ y boong Steve Vai ², làm các chú đang ngồi xem pê-đê chế biến lẩu cá kèo rất là một lòng giậm giựt, vung muống đũa gõ chén gõ nổi hát ca nhặng xì cả lên. Nếu trời không mưa có thể lại có một thằng nhóc vận võ phục của môn phái Lang Thang Đường vác miếng chai lười lam đến nhai rào rào, phun dầu đốt lửa không thua gì Earthquake của

Samurai Shodown ³, rồi hét “Á a Á a” thực là khiếp kinh, hoặc một thằng không nhóc lái xe tành tành đến dựng ở đầu kia vỉa hè rất hỗn nhiên đứng ca bản “Và anh sẽ không bao giờ, không bao giờ anh bỏ em, và anh sẽ không bao giờ, không bao giờ anh bó tay” cũng kinh khiếp không kém.

Đây là Earthquake
trong Samurai Shodown
Dùng xích chém và phun lửa.

Cũng có thể chỉ tại anh đi nhậu khu bờ kè ngày càng nhiều. Nhưng bà mẹ, ăn mày ăn nhặt ở chốn nào tòi ra mà lắm thế. Đến nỗi đôi khi anh có cái cảm giác kì quặc là, giống như có một phong trào thi đua đang được phát động mạnh mẽ trên toàn quốc, con dân cái đất nước này khi mới

đề ra, trong đợt phỏng vấn đầu đời, đã thay vì bốc giẻ chùi báng (sau làm nhà giáo nhân dân) hay bốc phân (sau làm nhà súc vật học) hay bốc mô tơ máy bơm nước (sau làm kĩ sư chế tạo máy bay trực thăng và máy bóc vỏ đậu xanh) hay bốc muông cà phê (sau làm công nhân khai thác mỏ nhôm) hay bốc bi (sau bán vé số kiến thiết miền Bắc ích nước lợi nhà chúc các bạn may mắn) hay bốc tắt (sau làm chính trị gia) thì chúng nó dò hơi thế nào lại bốc mấy cái bị cói với lon sữa bò móp nhằm định hướng nghề nghiệp. Tất nhiên như thế thì còn ăn thua gì nữa, em ạ, em không thể có được một cuộc sống khả dĩ ổn định lâu dài hướng tới tương lai với một cái định hướng sai lầm đã được chạm khắc vào vỏ não của em từ phát đét đít thứ nhất trở đi.

Cho nên, phải rồi, ngu thì chết chứ bệnh tật gì? Lão khú đế đừng khóc với tôi, mẹ già khản què liệt đừng run lẩy bẩy với tôi, thẳng lời con nhãi nhép đừng có mà quỳ mãi trên cái vũng nước đó nữa. Thế nào gọi là “lòng tốt cũng có giới hạn?” Tiên có phải vô hên đâu mà phân phát được đều đều – bữa nhậu hôm nay vì lỗ mồm kêu tôm hùm nguyên kí mà coi chừng phải ghi sổ nợ đây. Cho nên thẳng nhãi đứng lên đi kéo ướm cả đũng quần, mẹ già kiếm ít rom bó vào người theo phong cách truyền thống đi – tuy có ngứa tí nhưng mà ấm, còn lão khú thì đi ra chỗ miếng bê tông đâm ra chân cầu sắt mà khóc ở đấy đi, nhân tiện nháy tôm như Michael Phelps luôn đi cho nước nó trong. Có trách thì trách bản thân các người bắt tài vô tướng có mỗi chuyện chọn ngày chui ra cũng hồng việc, để đến nổi sinh bất phùng thời, roi lạc vào đất dữ. Ngu thì chết, bệnh tật gì?

Ấy là anh nghĩ thế chứ không dám nói to. Em lạ gì anh, miệng hùm gan sứa, chỉ được cái nỏ mồm. Nói to chúng nó lại chẳng bầu vào đập anh chết cha bỏ mẹ.

Cái thể thảm thứ hai là, càng ngày anh càng thấy mình bắt tài trong lĩnh vực văn học.

Thế này. Anh biết đọc từ khá sớm. Những năm ba bốn tuổi, khi bạn bè rủ nhau đi học mẫu giáo kiếm phiếu bé ngoan thì anh ở nhà đọc Thành Trì của A. J. Cronin và ngâm thơ dân gian ca ngợi thuốc lá đầu lọc CAPSTAN:

*Con Anh Phá Sản Tại Anh Ngu
Chiếc Áo Phong Swong Tình Anh Nặng
Nặng Ân Tình Số Phận Anh Chen
Cho Anh Phát Súng Tim Anh Nát
Nhưng Anh Tin Số Phận Anh Còn.*

hoặc thuốc lá bao mềm không đầu lọc Dalat:

*Đời Anh Là Ăn Trộm
Tống Anh Lên An Diêm
Đít Anh Lát.*

hoặc ngâm nga một bài tứ tuyệt tức cảnh:

*Khi anh đi không người đưa tiễn
Khi anh về năm bảy người khiêng
Chiếc xe dếp từ từ lăn bánh
Đưa anh vào nghĩa địa bình yên.*

Thế là làng xóm dưới người ta cùng nhau ngợi ca anh là thần đồng ngàn năm có một. Ngày tết Trung Thu, người ta bắt anh dẫn đầu đám con nít trong xóm chạy lên chạy xuống toàn thôn, đọc liên tục bài thơ “hai bên bờ bụi rậm rì, chúng em rước ánh đèn đi xin tiền.” Cuối năm anh được cử đi dự đại hội Cháu Ngoan Bác Hồ ở huyện, được quay phim. Ngày anh lên tivi, cả xã anh đánh nhau giành ghế ngồi xem thời sự, cha mẹ anh rất hãnh diện, anh chị anh đi đến đâu cũng được thom lây, rất hoành tráng.

Mấy năm cấp hai anh xuống thành phố học, lại đại diện cho trường phổ thông cơ sở Lý Thường Kiệt đi làm cỏ sáu vạn dân thành Ung, chém chết hai tướng giặc là Trương Thủ Tiết và Phênh Thất Thân, xong lại

vang vang đọc bài thơ Thân trên bờ sông Như Nguyệt làm cầu binh Tống chết cả hàng chục vạn, đánh phải Khử... Tức là, từ năm 1996 đến năm 1999 sau Công Nguyên anh đều đều tham gia kì thi học sinh giỏi văn cấp thành phố và đều đặn ôm các giải này nọ tề. Sang cấp ba anh không còn thi thố gì vì bận ngủ gật trong lớp, vẽ biếm họa các thầy cô và giặt phao dây chun, tuy nhiên đến tháng 7 năm 2002 sau Công Nguyên anh lại may mắn thi đỗ vào khối Đề đại học ngoại thương Hồ Chí Minh sau khi xuất sắc bình bài *Giải đi sớm* của Hồ Chủ tịch được 5 điểm vọt. Với những chiến tích vĩ đại về vang từ ấu thơ cho đến trường thành như thế, từ bấy đến nay khi anh cùng cha mẹ rằng “nò Ngoại thương mô, Kiến trúc cơ” rồi bắt đầu chuỗi ngày của những thất bại trong trường đại học Kiến trúc cơ – mặc quần sáu túi, tóc tai rũ rượi, ngồi phệt bên vệ đường Nguyễn Đình Chiểu móc cút mũi ráy tai và uống cà phê sữa đá, hay khi anh bỏ Kiến trúc mà học Aptech cơ, tay phải gõ C# tay trái bốc mì tôm nhét miệng, anh vẫn cứ đinh ninh tự phụ mình là tài năng văn chương tốt vời, sở dĩ chưa quách thành danh chẳng qua chỉ tại vì chưa gặp vận, phỏng thời vận đến thì chỉ dăm bữa nửa tháng anh lại nổi lênh bênh như cù lao Ré⁴ chứ chẳng phải bư bư nói chuyện giỡn chơi.

Cái niềm tin sắt đá ấy của anh, tưởng như có cầm chùy đồng mà vỗ cũng không lung lay nổi, gần đây lại bị lúc lắc dữ dội. Dần dà anh phát hiện ra rằng, ở ta anh chả là cái đỉnh gì gì, đỉnh tán đất nổi không, đỉnh móc quần xì cũng không mà đỉnh đóng cọc chuồng lợn lại càng không nốt. Vì thiên tài trên đất ta dường như đang được đẻ với tốc độ của ruồi (con cháu trong một mùa hè có thể nổi đầu vào đất dài cho đến sao Thiên Vương) và cường độ của ếch (cả ngàn trứng mỗi một phút), cho đến nay đã đạt đến sáu thiên tài mỗi mét vuông, đặc biệt ở những địa điểm người và ngòm chen chúc nhau như Catwalk, Gossip, Lush, Apocalypse thì mật độ thiên tài còn dày đặc hơn nhiều. Nhà văn, kí giả, dịch giả, nhà phê bình chạy lăng quăng như ngỗng ia khắp nơi nơi, mà cứ chiếu theo các vị ấy thì đất nước ta đang ở vào thời kì cực thịnh cực khoái, đời vua Thái Tổ Thái Tông chẳng là mốc xì lâu xanh gì cả. Theo

các vị ấy, ở ta người với người chỉ sống để mặc áo lông chèo Gondola⁵ trên sông Đáy-nuýp, làm quen với nhau trên xe buýt ở Hamburg hoặc trong một quán cà phê nhỏ nhỏ ở New York, yêu nhau thiết tha dưới trời mưa rả rích trong một khu phố Tàu với đèn lồng đỏ lung lẳng treo cao, xích nhau vào chân giường và dùng dương vật giả xù xì cắm vào nhau, xé rách của nhau trong sự khao khát tốt cùng một làn da nâu. Theo các vị ấy mọi thứ phức tạp đều trở thành đơn giản, trong khi những thứ đơn giản lại trở thành rối rắm lung tung beng, mà nói theo ngôn ngữ văn chương là “ngọt ngọt, bức bối, dương vật cương cứng một cách đau đớn đằng sau nịt vú như có ai đang bóp tịt, rã rời như có ai đang cắt xuyp, kiệt sức, tiết túc, xịt cút, liệt giường.” Theo các vị ấy, nỗi đau của người phụ nữ đương thời trong cuộc đời chỉ xoay quanh vài ba thứ rất cơ bản: đau bụng khi hành kinh, đau đầu khi mất trinh, và đau lòng khi bị đá đít sau vài màn hun hít cho dù nghe có vẻ phi lô-garít. Theo các vị ấy những kẻ xấu xa phản diện trên đời này chỉ tuyến hoặc bị bắt lực thích trò búng dây chun hoặc mắc chứng bạo dâm thích xài sex toy chứ không phải là ông gì bà gì quá cao siêu, và nhiệm vụ thiết yếu của cái xã hội vốn dĩ phức tạp này chỉ là mở ra một con đường giải thoát cho những người phụ nữ tội nghiệp đã, đang và sẽ phải ngày ngày dạy dương cầm cho lũ trẻ mồ côi ở viện dưỡng lão, với một ông chồng đại gia vì một lí do thâm kín nào đó lại không đủ tiền mua Viagra, và một ngọn lửa hừng tình luôn bùng cháy hừng hực trong lòng.

Cái niềm tin sắt đá ấy của anh, tưởng đã ra đời trong bão táp, được trui rèn trong lửa đạn như Taras Bulba⁶, không vượt trội thì cũng ngang hàng Pavel Kornikova⁷, thì ra cũng chẳng khá khẩm gì hơn viên đá xanh xông cảm cúm, nhúng vào trong nước nó kêu xèo xèo vang dội đầy nhưng lòi ra ngoài bỏ ngổi chung mền với một thằng bệnh hoạn rồi chẳng mấy chốc mà nguội ngắt như miếng bánh mì patê thiu. Anh lên YouTube⁸ nhìn những nhà văn trẻ kiêm người mẫu kiêm ca sĩ của hôm nay – cứ sau mỗi giờ viết sách lại quay vi-đê-ô cò-líp tân nhạc, ôm cây guitar điện không có sợi jack gãi dững mẫn, chạy lon ton trên đời

quanh các gốc cây to, nhảy qua nhảy lại như những muồn song phi bộ mộng phát triển phi nộn vào mặt khán giả, hát bài “Anh hái hoa hồng xin biếu em,” xong xuất bản quyển sách hai trăm trang chữ to như gà mái, kiếm cả trăm triệu tác quyền mỗi năm – mà tự cảm thấy nhục nhã cho mình. Anh bàng hoàng đau xót nhận ra rằng bao công lao vun trồng của cô Hường – dạy Văn cho anh hồi cấp hai, qua đời năm ngoài vì bệnh ung thư gan – đã đổ sông đổ biển hết không còn một miếng cặn nào, rằng lời căn dặn “Con có tài về văn học, cố giữ đừng lãng phí” của thầy Dũng – dạy Toán cho anh hồi cấp hai, mất ba năm trước vì tai biến mạch máu não – chỉ là lời võ đoán nông rất cặn của một ông giáo tinh lẻ, rằng câu nhận xét “Nó còn nhỏ mà đã có suy nghĩ rất chín chắn” của cô Thanh – dạy Anh văn cho anh hồi cấp ba, đã tám năm không có tin tức gì – xem ra nên dịch thành “Cô đã già mà khả năng nhìn người vẫn còn rất ấu trĩ và bông bột.” Thầy ơi cô ạ, biết đến bao giờ con mới đạt được cái đẳng cấp văn chương như thế kia, để có thể vuron ngực ra trước uõn mộng về sau, viết vài cuốn sách xây cái nhà lầu mua quả xe hơi, khả dĩ cho thấy cô được vỗ đùi đánh bét mà cười hai tiếng kha kha kha noi chín suối?

Thời tốt nhất là khi hoàn thành cuốn sách này, anh sẽ đóng cửa luyện Adobe InDesign® hay QuarkXPress™ gì đấy khoảng một năm, rồi tự lên layout khoảng sáu tháng, rồi ôm cái ổ cứng di động đi đập cửa tất cả các nhà xuất bản mà gào lên rằng: “Các ông in sách tôi đi, tôi xin đấy, in đi mà, tôi xin đấy. Sách tôi dở thì có dở, hõn cũng hơi hõn, tục thì tục thật, nhưng tôi cũng như ai, biết cời truồng quẩn lựa che lông mu (nhân tiện xin thể luôn mu tôi có lông) rồi chụp nuy làm minh họa, bảo đảm hút khách chẳng kém gì chị gái anh giai. Tôi lại có lợi thế con nhà nghèo – các ông nhìn cái bản mặt tôi đây này, xem có phải là hiện ra chữ HÈN rất to không – in sách cho tôi tức là các ông đã cho tôi tiền mua bánh mì Sài Gòn đặc ruột thom bơ ăn đỡ đói, tức là đã xây cái tháp cao chín tầng. Mai này nếu may mắn không vì thiếu muối mà bị bệnh vô sinh hay thiếu chuối mà mắc nản liệt dương thì tôi sẽ thuê người đúc tượng thạch cao của các ông chung ngay vào gian giữa, tượng Đê-vít lòi chim

và Vê-nút hờ rún đứng hai bên, bắt con cháu ngày ngày nhang đèn cúng bái.” Nếu đã van xin đến thế rồi mà chúng nó vẫn dửng dưng không động thì anh lại rút bộ dao Super Knife⁹ ra xông lên ăn thua đủ với lũ vô lương tâm khốn nạn một phen.

Ấy là anh nghĩ thế chứ không dám nói to. Em lạ gì anh, miệng hùm gan sứa, chỉ được cái nỏ mồm. Nói to chúng nó lại chẳng bâu vào đập anh bỏ cha bỏ mẹ.

Cái thê thảm thứ ba là, anh phải nhìn những bạn bè anh, sinh ra trong hòa bình, lớn lên trong no đủ, đáng lẽ phải tươi trẻ và xuất chúng biết mấy, thì lại trở thành một lũ gàn dở, suốt ngày móc cứt mũi, chán ghét thực tại và chỉ biết đắm chìm trong quá khứ.

Tính cho đến năm nay – hai mươi mưới, theo kiểu Tây nó hay gọi – mỗi thằng trong đám chúng nó đã hai mươi sáu – theo kiểu Tây nó hay tính. Mặt chúng nó nhò uống cả phê nhiều nên còn rất trẻ và tinh, khôi đũa nhìn cứ tưởng mới hai năm. Cổ họng chúng nó hầy còn bự, chửi bới vẫn nghe oang oang. Tay chúng nó hầy còn rất khỏe khoắn, rút thuốc quẹt lửa vẫn còn nhanh nhẹn. Chân chúng nó hầy còn rất dẻo dai, điển hình như thằng Văn mỗi sáng dậy vẫn đạp con Honda 67 ngoài đầu hẻm từ năm giờ ba mươi đến sáu rưỡi không biết mỏi. Nhưng đến như cái đầu của chúng nó thì thôi rồi, già cỗi cổ hủ không để đầu cho hết.

Chắc em vẫn còn nhớ thằng Nguyên, thằng bạn nối khố của anh những năm còn học Kiến trúc. Từ năm lớp ba khi nhà sa cơ lỡ vận, phải đi lang thang bán hột vịt đầu làng cuối xóm, cho đến khi vào Sài Gòn ôn thi phải ăn mì tôm loại năm ngàn một bao tải, cho đến khi đậu đại học xin ở nhà lão An bên cạnh chợ Bến Thành, phụ quán thay tiền trợ, cho đến khi bị đình chỉ học, rồi lại cho đến khi bị tông xe móp sọ phải nuôi nấng, rồi lấy vợ đẻ con, nó vẫn là một thằng ngang tàng đầu đội trời chân đạp cứt đéch sợ gì ai. Có một thời nó bỏ mối cả phê ở quận 12, đêm đêm phải chạy khắp hang cùng ngõ hẻm giữa trời hôm khuya khoắt. Nó đi cái xe máy không đèn mất phanh, phía trước đèo bịch cả phê bự rang cần thận

bằng sợi thun đen, sau lưng đeo cái ống vẽ thước hai thật là nghệ sĩ, nhìn ung dung thư thái như sinh viên đại học Mỹ thuật đi học hỏi tiên bối đầu bên Pixar vẽ. Nhưng chỉ cần thoáng thấy đầu cầu bên kia lỗ nhỏ có người¹⁰ là nó lập tức nhảy phắt xuống xe, rút xoẹt cây kiếm Nhật giấu trong ống vẽ ra cứ thế chém lia xả lia theo phương châm “tiên hạ thủ vi cường” trúng ai nấy xui xẻo, xong rồi trong lúc hỗn độn tiện tay vút luôn hung khí cho chìm chìm trong bùn, nhảy lên xe phụt khói ra đằng sau xông ào thoát. Lưng nó vì thế mà đầy những sẹo, đầu tóc nó bù xù đầy gàu, quần áo nó dơ dáy hôi hám, răng nó đóng bựa nửa vàng khè nửa đen thui vì hút thuốc mà không súc miệng, nhưng nó thích nhạc Trịnh và nhạc không lời hơn bất kì một ca sĩ tóc óng mượt da mịn màng nách thơm tho nào mà anh biết. Không biết đàn địch gì, nó cũng lọ mọ để dành đầu được năm chục ngàn, mua rẻ lại cây đàn ghi ta vạn niên của lão già sửa giày đầu hém. Sau những giờ chạy bàn, cứ được phút nào rảnh rỗi nó lại lôi cây đàn với tập nhạc phô tô ra bắt anh với thằng Vũ Phú Yên đệm từng xèng từng xèng cho nó hát. Cái đàn của nó, mỗi dây lạc một quãng, cần đàn thì cong queo, thùng đàn lại bị thủng một lỗ to tướng, nhưng nó không cần. Mỗi khi hát đến khúc nào đặc ý, tí như “Còn thấy gì sáng mai đây thôi ta còn bạn bè” “Còn bao lâu cho thân ta lưu đầy chốn đây,” nó lại nhắm tịt mắt, ngân nga ư ử trong cổ họng, rung rung thanh quản bắt chước nhà nghệ sĩ ưu tú là Sừ Quang Lý, đầu nó lắc lắc gật nó lư lư, xong nó mở mắt ra rít rọt rọt một hơi thuốc缭绕 rồi ngửa người tựa vào thành cửa sổ nhà khói mù mịt qua hai lỗ mũi rộng hếch đen ngòm, nở một nụ cười mãn nguyện ngộ nghệ, thật là thống khoái.

Chắc em cũng còn nhớ thằng Lak, một thằng bạn Kiến trúc khác của anh, cái thằng có máu nghệ sĩ từ ngoài da vô đến trong máu. Tướng nó ốm nhách, tay nó dài như tay vượn, tóc nó buộc thành đuôi ngựa lưng lẳng sau lưng. Nó hay mặc cái quần Jean cũ mốc meo, rách lòi đầu gối tong teo củ lạc, cùng với thằng Quang mập hai đứa ngồi uống cà phê đen không đường trong hẻm Xương Chó, tai nghe nhạc xưa, thuốc lá đốt vàng tay, đùi rung rung, mắt khép hờ, miệng lẩm nhẩm hát theo

Thái Thanh từ “Anh viết gì? Đòi thôi phải nói là thom, ngòi bút là chiếc cần câu miếng com” ¹¹ sang “Tôi về không gặp nàng, má ngồi bên mộ vàng, chiếc bình hoa ngày cưới đã thành chiếc bình hương.” ¹² Hồi anh còn ở trọ dưới chân cầu Kiệu, nó cặp kè với một em tên Mai. Em này giọng nói the thé, mặt vuông chành chạnh, rất cá tính và mạnh mẽ, mạnh mẽ đến mức chúng nó chia tay nhau cứ hai ngày một bận. Mỗi lần như thế, thằng Lệnh Hồ Xung thất tình khốn nạn lại ôm một chai chuối hộp loại hai xi, nửa đêm lộc cộc chạy xe qua nhà anh đập cửa rầm rầm, dựng đầu anh dậy bắt “uống với tao một chai tao rầu quá.” Khi anh gắng gượng làm một vài li chiều lòng thằng bạn quý hóa xong lăn lông lốc ra ngủ tiếp, nó buồn thiu ngồi thu lu một mình cho đến sáng, giải quyết xong chai rượu với trái xoài để lại cái hộp gặm nham nhờ, rồi lại lộc cộc ruồi con Wave Tàu chạy đi làm huê với em Mai. Đạo chia tay êm lấm cuối, nó suốt ngày nhai đi nhai lại bản *Mất lệ cho người* ¹³ “mua soi dấu chân em qua cầu” tiêu nghe rất chi là bi đát. Nó mê uống cà phê nghe nhạc Khánh Ly tới mức lấy nick Yahoo là *cafe_kl*, thường cứ hễ nốc đế vào sương sương là lại ngồi chống đầu gối lên quá tai, tay gãi ống quyển, hai mắt lò đờ, vồng mồm chửi *đểu mẹ* Khánh Ly “tình nghĩa như con buôi, năm hai ngàn lẻ một làm cái chó gì mà không về dự đám tang Trịnh Công Sơn?” Từ giọng hát Khánh Ly, nó nghiên cứu qua dòng nhạc phản động nhạy cảm của Trâm Từ Thiêng, Nguyễn Đình Toàn, Hà Thúc Sinh và đại đế. Nó ham vẽ thư pháp và mọi thứ lung tung như Bồ Đề Lạt Ma, mặt Phật, Trịnh Công Sơn ngâm cuống điệu Con Mèo chìm chìm dưới cơn mưa, gái cời trướng đứng bê bình, và những thứ vớ vẩn cứ thế. Ngoài ra nó còn nghiên cứu thiền học, thích đọc kinh Phật, tin vào nhân quả, luân hồi, thiện tâm, sống kiểu vô ưu, tự giải thoát, chán ghét cảnh trần gian khổ não, cùng bao nhiêu thứ khác mà anh không thể nhớ hết để liệt kê ra đây.

Chắc em không nhớ mặt thằng Long (hỗn danh Long Chó), cái thằng em mới gặp một lần mà lúc ấy trời đã tối mịt. Nói ngắn gọn như bạn bè đã thống nhất với nhau, tướng nó có giàu hũ giàu hòm cũng không sang được. Cả cái dáng người của nó là một điển hình tội nghiệp của tất cả sự thống khổ ở trần gian mà thằng Lak suốt ngày hăm he đòi giải thoát: thân hình nó tong teo xiêu vẹo, bộ nó đi tất tả, bụng và ngực nó lép kẹp lòi đu các thể loại xương sống xương sườn, mặt mày nó nhân

nhó khúm rúm, hai con mắt nó ti hí hấp háy đằng sau cặp kính cận dày cộp, hàng râu con kiến mỏng dính vàng lơ thơ trên cái cằm thi thoảng lại ngoác lên cười hểnh hếch nhưng lại nghe rất gương, để lộ hàm răng vàng khè thò và thụt khắp nơi. Nhìn nó không ai dám cả gan nghĩ là có một tâm hồn văn thơ nhạc họa ẩn nấp đằng sau vẻ ngoài thô thảm đầy tính bệnh tật ấy. Nhưng cái sự thật có thể gây giật mình là, nó hay cùng với thằng Văn ngồi uống cà phê lết đằng sau lưng Nhà Hát Lớn hoặc nốc Sài Gòn Đò nhắm trứng cút lộn đầu đường Pasteur gân cây xăng, hai thằng đưa tung đưa hứng, ngâm thơ hát nhạc từ trời chạng vạng đến tận khuya. Thơ nó ngâm tuyên là thơ thần ngó ngẩn từ thời A Khuê còn chần bò, Tường Linh ngồi câu cá, Nguyễn Sa mê áo lụa, Nguyễn Tất Nhiên đạp xe tán em gái Bắc Kì, Cung Trầm Tưởng dụ đào vào công viên, Phạm Thiên Thu leo đèo mòn cả giày đi theo Hoàng Thị Ngọc; nhạc nó hát toàn nhạc sầu thảm thừa hơi kiểu Đặng Thế Phong khóc giọt mưa thu tận đầu trên trời, Phạm Duy khóc dã tràng tí đầu ngoài biển, Văn Cao khóc mùa thu chết lá vàng rơi, Vũ Thành An khóc ngàn sao mọc đêm ba mươi, Ngô Thụy Miên khóc mùa thu trên rừng trên rú. Chừng như chưa đủ ép phê, nó lại tìm tòi sưu tập thêm những Đạo ca, Tủi nhục ca, Ngục ca, Hoan ca, Tục ca, cùng rất những ca từ có thể mang đến cho mỗi ca sĩ vài năm tù giam trong trường hợp cải tạo tốt – tức là không vác bồ cào móc đầu quản giáo khi đang xới đất trồng đậu cô-ve chẳng hạn.

Long Chó
(Người đời nó sai hơn tí)

Anh cứ tưởng cái thằng Nguyên bây giờ đã có vợ có con, tâm tính phải thay đổi không nhiều thì ít. Anh cứ ngỡ cái thằng Lak mới bị nhọt ở mông phải mổ nằm liệt cả tuần, hay cái thằng Long Chó có bồ mới suốt ngày dung dăng dung dè, tâm tính phải đổi thay không ít thì nhiều.

Hóa ra anh sai rất nặng. Ba thằng này, cũng như một tá những thằng bạn khốn nạn bất trị khác của anh, bóng câu phóng cửa sổ dánh trâu phi cửa cái đã bao nhiêu năm nay vẫn bư bư như thế. Mỗi khi gặp lại chúng nó anh lại phát bệnh vì phải lặn hụp bơi ếch trong cái nỗi niềm hoài cổ của chúng nó mà nghe chúng nó than van rên rĩ và tắc lưỡi lạch chạch như thạch sùng. Anh đã thử đem hết nước bọt cùng với miệng lưỡi cố gắng thuyết phục cho những cái đầu u tối ấy thủng ra rằng đừng có cực đoan chủ nghĩa như thế vậy, rằng mỗi thời có mỗi hay mỗi riêng, rằng nhà thơ bây giờ lâu lâu cũng lọ mọ chế biến ra vài bài ngữi được không thôi, rằng nhạc thị trường thịnh thoảng cũng có đôi câu không lộn mùa, rằng nhạc sĩ hiện đại cũng có thằng không ăn phải bả danh lợi mà tuyến sáng tác mấy giai điệu ruồi bay muỗi lượn giò búng tạch vân vân và vân vân. Nhưng chúng nó có nghe đâu. Chúng nó bỏ tất những lời khuyên chân tình thống thiết của anh ra ngoài tai, đúng rặt một lũ lòn. Chúng nó cứ rít thuốc Con Mèo hai ngàn ba điếu, vênh những cái mâm chứa mụn lên trời nhà khói phì phèo, coi lời nói của anh như rom như rác, tay tiếp tục chậm rãi gõ nhịp bài *Lá đổ muôn chiều* mà rằng “Mày biết không, theo như nghiên cứu khoa học thì Từ Linh chẳng phải là nhạc sĩ *đều* gì sất, chẳng qua chỗ tình cảm bạn bè nên lão Đoàn Chuẩn mới bỏ tên vào cho nó *ấm đít* thế thôi, mày thấy chưa ngày xưa người ta sống có nghĩa có tình chứ đâu có *chó đê* như bây giờ” “Mày biết không, Khánh Ly tức là Khánh Kỵ cộng với Yêu Ly, tức là sử kí Tư Mã Thiên, tức là Xuân Thu Chiến Quốc, tức là ngày xưa người ta có cái đầu cái hiểu biết, đến đặt cái tên đi hát *xướng ca vô loài* cũng Đác Uynh thông thái, chứ đâu có *ngu si dốt nát* toàn Danh Mã Phi Hùng Thiên Hà Địa Trường như bây giờ” “Mày biết không, Phạm Duy chính là con của Phạm Duy Tồn sống chết mặc bay, chồng của Thái Hằng mà Thái Hằng lại là chị của giọng ca sâu nào ai oán Thái Thanh, rồi lại có con trai Duy Quang ca sĩ, Duy Cường đầu âm, con gái Thái Thảo, con rể Tuấn Ngọc, tức thị một nhà nghệ thuật một dòng nghệ sĩ, chứ đâu có nòi con mứa kiếm cha tham những, *sâu dân một nước* như bây giờ.” Em có tưởng tượng được không, thò ra những hơi sặc mùi yếm thế như thế là một bọn mỗi thằng chỉ mới hăm sáu, hăm bảy tuổi.

Anh nhớ đầu đó có người viết rằng: một đất nước coi như đã đến hồi mặt vận nếu những người trẻ tuổi có tài chỉ suốt ngày hết luyện tiếc quá khứ lại chuyển sang thờ dài hoài cổ.

Lạy trời. Chắc không phải nước mình, vì anh yêu nước mình.

Vả chẳng, nói cho thẳng thóm ra, mấy thằng bạn anh làm gì có cửa mà đại diện cho giới trẻ tài năng của tổ quốc chúng ta để quyết định vận mệnh nước nhà. Không có cửa, em ạ. Không có. Hoàn toàn không. Tiếng Anh nó gọi là *no door*. Vì chúng nó chẳng hơn gì anh, quanh quanh quẩn quẩn trong cái tổ chim cu, không dám nhìn ra phía trước vì sợ sự thế đảo điên sau này phải đi ăn mày, không dám nhìn xung quanh vì tự ti cái trình độ hãm tài không làm nổi nhà văn đầu nhớn kiêm diễn viên điện ảnh mông to, cũng không dám nhìn xuống nhìn lên gì gì cả. Cho nên mặt sạch phương hướng, chúng nó đành ngậm ngùi nhìn lại phía sau lưng mình mà tự an ủi rằng cuộc đời vẫn đẹp, để dòm ra xa xăm mà buồn cái buồn thời đại ba mươi bốn lăm – cái thời u uất mà Xuân Diệu viết Tỏa nhị kiều, Nguyễn Tuân viết Chém treo ngành, Thạch Lam viết Hai đứa trẻ, Ngọc Giao viết Ga xép. Ủ, hai năm rở mười là có cái thời như thế, cũng như anh có một lũ bạn ngán ngẫm như thế.

Tóm lại chúng nó chẳng làm được cái gì, chúng nó chỉ có tài chửi đồng.

Ấy là anh nghĩ thế chứ không dám nói to. Em lạ gì anh, miệng hùm gan sứa, chỉ được cái nỏ mồm. Nói to chúng nó lại chẳng bầu vào đập anh bỏ cha bỏ mẹ.

Bỏ cha bỏ mẹ.

Bỏ cha bỏ mẹ.

Bắt cô trói cột.

Bắt cô trói cột.

(Echo cho cho cho...)

1. Cái trang này ngày xưa anh vẽ nhảm, giờ ngòm rồi em ạ. ↩
2. Là tay tóc dài kia quê ở Mỹ, hay đánh guitar điện ở Mỹ, có kĩ thuật đỉnh cao, từng đoạt vài ba giải Grammy liên liền. ↩
3. Nó là một cái game thùng (còn gọi là game bò xu) hồi xưa thời thơ ấu anh hay chơi thiếu nợ quán bà Thanh đầu hẻm, trong có hiệp sĩ mù Ukyo Tachibana, ninja Quạ Hanzo Hattori, ninja Chó Galford, Hai Lúa Genjuro, Cóc Ghẻ Genan, với những tuyệt chiêu như chém vào chân làm đứt đôi người rớt ra tiền, ra bông, ra quạt, lại có đại tuyệt chiêu Thiên Hạ Củ Nhân Sâm (quay kiếm bậy vòng hết máu) của samurai Hào Ma Rù, kinh kinh lắm. ↩
4. Tên chính thức là huyện đảo Lý Sơn, nổi tiếng cả nước nhờ hai thứ đặc sản: gỏi tòi trên đất liền và ngư dân gặp nạn trên biển. ↩
5. Là một loại thuyền đáy bằng ở Áo, dùng để chở khách du lịch đi lòng vòng lấy tiền. ↩
6. Тарак Бульба tức là nhân vật chính trong tiểu thuyết cùng tên của Đại văn Hào Gô-gôn, là một lão già Cossack ái quốc, chiến đấu oanh liệt, xong bị trói vào cây, xong bị đốt, xong chết. ↩
7. Tuyển thủ chính trong thiên tiểu thuyết *Quần vợt đã tôi thế đấy*. ↩
8. Túc Mây Hà Ống, một cái mạng chiếu vi-đê-ô rất bự bị Google là một công ty còn bự hơn mua lại vào tháng mười một năm 2006, nay được dùng để chiếu vi-đê-ô. ↩
9. Là một bộ dao xén gì cũng đứt vắn hay được quảng cáo trên ti vi, gồm ba con: chặt, cắt, bào. Hai câu tục ngữ Tàu “Dao sắc không gọt được chuối” và “Thép tốt phải dùng ở lưỡi” chính là lấy cảm hứng từ bộ dao này. ↩
10. Chả phải họp chợ gì đâu, đây là cô hồn các đảng (được thuê) chặn đánh vì tội giành địa bàn. ↩

11. Cái này là lời bài hát *Quán bên đường* của nhạc sĩ Phạm Duy, phổ thơ Minh Phẩm. ↩

12. Còn cái này là lời bài hát *Áo anh sút chỉ đường tà* cũng của nhạc sĩ Phạm Duy, phổ thơ Hữu Loan. Bonus thêm, hôm nay 18/3/2010 là ngày mất của nhà thơ Hữu Loan. ↩

13. Bài này thời không phải của Phạm Duy, bài này thời của Từ Công Phụng. ↩

4

*Muốn lên tàu đi đâu thật xa
Nhưng nhà ga đã sụp
Ngã tư mưa nhớ em
Vừa thương vừa trách giận
Sao chân em dẫm đạp
Lên những gì tôi yêu?*

— Lru Quang Vũ

“Anh ơi em mới đi công tác về. Ấn Độ anh ạ. He he! Vui lắm anh ạ, bên đây trâu bò đi đây đường. He he! Bụi bặm kinh khủng. He he! Ấn Độ nghèo lắm anh ạ, mặt rệp luôn. Y chang như trong phim Slumdog Millionaire. He he! Em ở Ấn Độ xong về thấy Việt Nam mình thật là sung sướng. Công tác phí mỗi ngày ba trăm đô, mà chả phải làm gì cả anh ạ. He he! Ở khách sạn năm sao anh ạ! He he! Sắp tới em sẽ đi Sri Lanka. Sao mà đời em sướng quá anh ạ! He he! Em chỉ lo kiếp sau không được sướng như thế này. He he!”

He he.

Em, thế ra chúng ta sướng hơn Ấn Độ rồi sao?

Anh biết đâu.

Nói ra thật xấu hổ, vì suốt ngày bận lao xe trên xa lộ đi kiếm tiền và mua bệnh lao phổi nên anh chưa được tới Ấn Độ bao giờ. Trong cái kiến thức hạn hẹp của anh, Ấn Độ là một đất nước kia ở phía Nam châu Á, đông đúc hạng nhất nhì thế giới – dân số chi thua mỗi anh Ba Tàu, cái

anh mà nếu để dân chúng xếp hàng một chiều qua trước mắt em thì cái hàng sẽ không bao giờ dứt vì cứ đề hoài đề mãi không ngừng nghỉ. Khác với dân Tàu, dân Ấn da đen nhem, mắt to tướng lồi ra, mũi cao cao khoằm khoằm, đàn ông có râu mép rậm rịt, đàn bà có cái chấm ngay giữa trán, thích mặc đồ truyền thống lung nhùng hay đội bình lên đầu ngồi thối rần. Ấn Độ có nhiều người không ăn rau thò bò thì cũng nhịn đói một tháng mỗi năm. Ấn Độ có những du-già thích đi trên lửa, ngồi trên chông, tắm dưới thác, lại có nhiều đền đài miếu mạo hai bên bờ sông Hằng, trong đó nổi tiếng nhất phải kể đến Taj Mahal là cái lăng mộ kia do ông vua kia xây cho bà hậu kia, nhìn thực trắng thực to, hai hàng trụ tròn hai bên một bể bơi vuông chính giữa, thật mồm mĩm xinh xắn. Ngoài những cái đó ra, theo chỗ anh được biết, Ấn Độ còn có Linh Hồn Lớn Mohandas Gandhi với kĩ thuật giải phóng dân tộc bất bạo động đã luyện thành thực đến mức độ kĩ xảo và Thánh Sư Rabindranath Tagore với tuyệt nghệ làm vườn ra thơ đem đi dâng đoạt giải Nobel văn học từ những năm đầu tiên của thế kỉ trước, một lăm râu tóc một trọc lóc đầu, cả hai cùng vĩ đại như nhau.

Thế a, chúng ta sướng hơn Ấn Độ rồi sao? Anh đọc *Thế Giới Phẳng*, thấy trong đó Thomas Friedman nhắc tới Ấn Độ không biết bao nhiêu là lần với thái độ vừa nể vì vừa kính sợ không giấu giếm. Ấn Độ của Friedman nắm trong tay nền khoa học kĩ thuật và công nghệ của cả

nước Mỹ bằng những công ty outsourcing ¹, thách thức và san phẳng thế giới với những tổng đài dày đặc ở Bangalore và Mumbai. Còn chúng ta đang ở đâu?

Ế a, chúng ta sướng hơn Ấn Độ rồi sao? Anh chơi Age of Empires III, thấy có cả một phần dành riêng cho cuộc binh biến năm 1857 của những *sepoys* đứng lên chống lại ách thống trị của công ty Đông Ấn. Anh thấy những tấm sari đủ màu sắc, những tòa nhà Ấn Độ, những cái tên Ấn Độ, những con người Ấn Độ, những kì quan Ấn Độ. Anh thấy từ pháo đài Agra đến tháp Chiến Thắng rồi đến đền Taj Mahal, những trận đánh anh hùng của quân khởi nghĩa Ấn Độ từ Barrackpore, Delhi đến Shimla, Calcutta. Còn Việt Nam? Không em ạ, trong Age of Empires Ba La Mã không hề có áo dài hay áo tứ thân hay áo ba lỗ hay áo giặc gấu vớ vai mẹ anh chưa có vợ già chưa khâu, không có thuốc Lào dép Lào giò Lào hắc Lào, không có cây tre làng hay cây gạo hay cây gõ hay cây gòn *mới lên đã thẳng như chông lạ thường*, không có gốc đa giếng nước dây rêu nơi những người gánh nặng vẫn thường trượt chân ngã chống gọng nái vỡ bọng đá, cũng không có lão Hạc tung chiêu chơi thật đều con Vàng rồi qua nhà khốn nạn ông giáo oi ngồi khóc tu tu. Microsoft Games ² không buồn quan tâm đến chàng Lía bị mẹ vợ lừa đến nỗi khốn đốn trong thành Trùng Mây rợp trời chim én lượn khi gió đồng ngát hương, đến Nguyễn Hữu Cầu bơi qua bơi lại như con cá he giữa Hai Bà Trưng và Trần Quang Khải những giò cao điểm, đến Hoàng Diệu cây đa tuần tiết, Phan Đình Phùng thân xác bị đốt ra tro trộn vào thuốc súng bắn xuống sông La cho cá lìm kìm rìa hay Nguyễn Trung Trực hòa hồng Nhật Tảo kiếm bặt Kiên Giang làm cả đất trời cùng quý thần đều lòi mắt há mồm nước dãi chảy ròng ròng, để rồi bị chém đầu ngay giữa chợ. ³ Không em ạ, chúng ta hân hạnh được nhắc đến trong phần giới thiệu địa lí và lịch sử lãnh thổ Đông Dương dưới cái tên thật là vẻ vang hoành tráng là An nam ⁴, cùng với Thái Lan, Miến Điện, Cam bốt, Mã Lai và Lào, rằng vùng đất này chịu ảnh hưởng nặng nề của Trung Hoa văn hóa, rằng Trung Quốc đô hộ từ một một một trước công nguyên đến

chín ba chín sau công nguyên, rồi chính phủ Pháp bảo hộ từ một tám tám bảy đến hiệp định Gio-ne-vo một chín năm tư, ràng chắm. Nào, đã có người chắm rồi, giò em hãy mút đi.

Ý anh là em hãy hãnh diện đi.

Vì Ấn Độ là một đất nước kém vệ sinh có hàng tá hàng tá trâu bò cứ suốt ngày gõ móng lộp cộp ngoài đường, ý hẳn chúng nó ý mình là vật thiêng nên thả giàn phóng uest khắp nơi. Chúng ta không có trâu bò đi ngoài đường, rất khác với Ấn Độ, mặc dù anh vẫn hay nghe trên tivi trong chương trình thời sự rằng “tuy cách xa nhau gần bốn nghìn cây số đường chim bay song Việt Nam và Ấn Độ có nhiều nét tương đồng về văn hóa, phong tục, tập quán... đều là nước nông nghiệp đang phát triển... rất có nhiều bò... là một đối tác quan trọng, đầy tiềm năng trong thời kì hội nhập... đồng chí Văng Văng Nghe Sa Sả chân thành cảm ơn và vui vẻ nhận lời mời đến thăm trong một tương lai gần không xa... lộp bộp lộp, lộp bộp lộp, lộp bộp lộp bộp lộp.” Không, trâu bò nước chúng ta nằm trong chuồng hoặc đi cày ruộng chứ không đi ngoài đường – là một thằng ngu như bò quanh năm suốt tháng ban ngày ra đường buổi tối về chuồng, anh có thể hiện ngang vừa đứng tè đường vừa làm chứng cho sự thật này. Thật ra thì trên đường của ta, ngoài người và thỉnh thoảng chó ra anh không thấy con động vật nào cả. Anh chỉ thấy những nường xinh đẹp như chim sa cá lặn, da trắng hếu như trứng vịt lộn từ bẹn trắng xuống và đầu vú trắng lên, trắng cả bụng và trắng cả lưng, đi cái xe cũng trắng lại vẽ nhiều hình trang trí lẻo lết như đuôi trĩ, vừa cười hô hô hô hô như khi sờ thú vừa lao vồ cả lẽ đường gãy cả gốc cây như voi Tây Nguyên. Anh thấy những chàng đẹp trai răng trắng bóng khỏe như hải ly, tóc nhuộm vàng xúc mút còn dính xác vài chục con ruồi, phủ xóa một bên mắt như thành viên nhảy bè nào đó trong ban nhạc Ê Mô, áo sơ mi mở phanh để lòng thòng sợi xích chó giữa đồng xương sườn, quần jean đen bóng bó hai chân khằng khiu như cò hương, cong người trên chiếc xe cưa ống bô như tôm, nẹp ga rô rô như cứu hỏa, khói xanh bốc ra từ đít như nhà cháy, phóng vượt đèn

đỏ như điện giựt, nhưng không ngờ lại có anh cảnh sát giao thông mắt cán đã nhẵn nạt như rùa, ẩn nấp từ sáu giờ sáng như đang ôm cây đợi thỏ, giang cánh như con mèo dạy hải âu bay, xông ra nhanh như chim cắt, vừa thổi còi toe toe như chim cu vừa vỗ lấy con mắt như chim ưng, vung dùi cui đòi tiền ngay như chim đại bàng. Anh thấy những em điếm ế cắt công son phấn mắt xanh mờ đỏ như vẹt nhưng vẫn xấu đầu xấu đốn như đười ươi vì hàm răng hữu ý hay vô tình đã hô như ngựa, chân dài tới nách như đà điểu, hút phì phèo một lúc hai điếu Con Mèo, đi lang thang như doi trên vĩa hè gần công viên Hoàng Văn Thụ lúc nửa đêm về sáng, mắt lồi cả ra như cá vàng, ngoác mồm mặc cả ốm ộp như ếch với một lão già ham của lạ da mốc như da rắn lại điếm những nốt mụn cóc và tàn nhang như trứng cóc, bụng phình phệ như ễnh ương và lưng gù như lạc đà hai bướu. Anh cũng thấy những cô cậu học sinh đang độ tuổi trắng tròn, ủa ra khỏi trường trò chuyện với nhau líu ríu như chim sẻ, ôm vai bá cổ nhau thân thiết như bầy thiên nga, xong rồi chửi nhau sa sả như bồ nông, đánh nhau khốc liệt như Kinh Kông, lột áo nhau như ve sấu, cước vào bụng nhau như bọ ngựa, và vào mồm nhau như cọp tát, làm chân lông anh dựng hết cả lên như gà. Quả đúng như thế em ạ, chúng ta không có trâu bò hay động vật hay súc vật nào giữa trưa rong chơi ngoài lộ, nào em hãy cùng anh gáy đi.

Ý anh là em hãy tự tin lên đi.

Vì anh vừa đọc xong *Cọp Trắng*, cuốn sách của một người Ấn Độ viết về xã hội Ấn Độ. Phải nói ngay để em còn liệu đường mà thất vọng, nó là một tác phẩm văn học khô như ngói, không tình yêu, không tình dục, không du học, không du hí, không ung thư cổ tử cung, không bay không bướm. Thế mà nó lại giật giải Man Booker uy tín của năm 2008, thật là kì diệu thật là phép mầu. Trong *Cọp Trắng*, Aravind Adiga so sánh cả xã hội Ấn Độ với một cái chuồng gà lớn, và chín mươi chín phần trăm dân số Ấn Độ bị kẹt trong cái chuồng gà đó. Kiểu như Mắc Xích⁵ của Atmosphere ấy, em nhớ không: *chuồng gà, chuồng gà, mỗi người là một con gà, chuồng gà, chuồng gà, tại sao tôi lại là gà, chuồng gà,*

chuồng gà, tôi không muốn làm con gà. Em hãy tự tin, vì Việt Nam ta không thể. Đứng trên gà mà nói thì chúng ta không chịu thua ai – tất nhiên trừ nước Thổ Nhĩ Kỳ, nơi cả đất nước là một con gà to – chúng ta có cả dịch cúm gà cũng như không hề ngần ngại tiêu thụ trứng gà già. Nhưng, chưa có ai đánh đồng xã hội ta với cái chuồng gà cả. Không, chẳng ai nghĩ đến, mà cũng chẳng ai dám, ngay cả những lão xe ôm say bét nhè anh vẫn thường gặp hai bên bờ kè, ngồi tụng bia hơi hạng bét với món rau muống xào tỏi mà bàn chuyện trên trời dưới đất, hay mấy ông sồn sồn vẫn hay đánh cái quần xà lỏn, ngồi ôm con gà chọi ở góc đường, bình luận xem bên nào sản xuất ra quả bom nguyên tử to hơn, Bắc Hàn hay Mỹ. Không có ai xem xét mối tương quan giữa chúng ta và cái chuồng gà, không ai đại thế. Anh chỉ nghe bảo rằng thay vì chuồng gà, chúng ta đang sống trong một cái giỏ cua (*giỏ cua, giỏ cua, mỗi người là một con cua*), rằng chúng ta có nhiều chân, nhưng chúng ta lại chỉ bò ngang; rằng chúng ta không ăn sóng nói gió gì cho ra hồn, thế mà chúng ta lại rất hay sùi bọt mép; rằng càng chúng ta to, nhưng chúng ta không dùng chiến đấu, chỉ dùng để huơ qua huơ lại, huých đẩy nhau khui nhau kiếm chỗ ấm thân; và rằng chỉ cần có một con lò dò mon men bò lên miệng giỏ hăm he tẩu thoát thì lập tức chúng ta bầu vào kéo xuống cho bằng được. Cũng giống như chuyện trăm con thần lằn bám trên trần nhà mà có lần anh kể em nghe ấy: một con chẳng biết đứng tấn Thái Cực Quyền kiểu quái nào lại trượt chân lộn cổ xuống, sau đó đúng một giây chín mươi chín con kia nhất tề phóng đít roi theo – chúng nó quá háng hái vỗ tay mà quên phứt đi rằng cái kiếp thần lằn sống trên đời này là để đu bám bóng đèn đớp mòng đớp muỗi. Em, em đừng bao giờ quên mục đích tối thượng ấy, cho nên, nào, hãy cùng anh đớp đi.

Ý anh là em hãy cùng anh vui sướng đi.

Hãy cùng anh vui sướng đi.

Nói ra thật xấu hổ, vì suốt ngày phải lao xe trên xa lộ Hà Nội để kiếm tiền mua bệnh lao phổi nên anh chưa được đi Ấn Độ bao giờ – anh thật túi thân, anh không thấy mình sướng. Nhưng anh dòm ra xung quanh:

khối người còn chả biết Ấn Độ là cái loại ấn gì (ấn ấn ai hay ái ái ân) – anh thật há hê, anh thấy mình sướng. Anh chẳng biết trong khách sạn năm sao người ta lát gạch bông như thế nào – anh thật què mùa, anh không thấy mình sướng. Nhưng anh nhìn tứ phía: cả một lũ đang còn phải chen chúc nhau trong mấy cái chòi vịt rách nát bên bờ rạch hôi rình ngổn đọi khoai lang chín – anh thật khoái trá, anh thấy mình sướng. Để kiếm được vài ba trăm đô anh phải đổ mồ hôi sôi nước mắt suốt cả tháng trời – anh thật lam lũ cực nhọc, anh không thấy mình sướng. Nhưng anh lại nghĩ đến lão Hòa què què anh mỗi ngày lắc cắc chống cái chạc ôi lê la hết huyện này sang huyện nọ mà không xin được nổi vài lon gạo lót lòng – anh thật phi dạ, anh thấy mình sướng. Anh xem phim *Slumdog Millionaire* mà không biết bao giờ nền điện ảnh nước nhà mới làm được một phim giạt giải này giải nọ hết nam hay đến nữ đẹp như thế – anh thật tự ti hãm tài, anh không thấy mình sướng.⁶ Nhưng rồi anh nhận ra cái nước Bắc Hàn suốt ngày cạo sắt chế bom nguyên tử còn chẳng có được cái ti vi quàn để theo dõi tình hình tài chính phố Uôn nữa kia – anh thật tự hào, anh thấy mình sướng.⁷ Anh nhìn lên trời thấy Icarus đang giương cánh sấp bay phành phạch đây tự do – anh không biết bay, anh thật hèn mọn, anh không thấy mình sướng. Nhưng khi Icarus té xuống biển chết trụi cả lông, anh lại nghĩ thôi bay bổng mà làm gì, bò lét cho nó lành, hèn cũng được mà mọn cũng xong, miễn còn sống tươi đây – anh thật thỏa mãn, anh thấy mình sướng.

Hay là anh chỉ việc nhìn xuống? Vì anh cũng như em, muốn mình sướng hoài, sướng mãi, sướng cả đời. Anh sẽ sống như em đang sống, sẽ yêu đất nước này theo cách em vẫn yêu, sẽ cười nhạo những dân tộc để trâu bò đi không ngoài đường, cho dù họ là nền kinh tế đứng ở tốp đầu thế giới, cho dù họ mỗi năm đăng kí hàng trăm hàng nghìn bằng sáng chế, cho dù họ giành được những giải Nobel và Man Booker, cho dù thế nào cũng mặc. Mặc kệ người ta nhắc đến Việt Nam như là một đất nước nghèo đói và tham nhũng đỉnh cao, mặc kệ những thứ ít ỏi có thể khiến cho chúng ta tự hào cháy mặt báo nổ ti vi là hát hát Bông-dua,

bổ đề Lăn-lăn-ai-biết-đến-từ-đâu-lăn-về-đâu và cuộc chiến tương tàn kết thúc đã ba mươi lăm năm rồi, mặc kệ, anh muốn mặc kệ hết mọi thứ, phủi tay mọi thứ, nhổ vào mọi thứ.

Nhưng khi anh đọc Thế Giới Phẳng, không biết bao nhiêu là lần anh phải dừng lại, gấp sách đánh “bộp,” ngồi thù người ra, máu sôi lên, và ước gì cái đất nước mà ông Friedman đang ca ngợi không tiếc lời đó không phải là Ấn Độ mà là Việt Nam, là đất nước của anh do anh và vì anh, của cả một lũ da vàng mũi tẹt cùng ăn hại suốt đêm ngày như anh. Anh không cần biết cò đồ hay cò vàng, chuyên chính vô sản hay đa nguyên đa đảng, anh không quan tâm thể chế chính trị, anh bỏ ra ngoài tai ai là chủ tịch ai là thủ tướng ai là bộ trưởng ai đứng đằng sau Tám Bốn Không Sáu ai điều hành x-cafe ai ra tòa ai cơ hội ai chụp mũ, anh nhắm mắt kệ ai bị xe cán ba lần ai chín mươi ba tuổi còn đi ăn xin mua quan tài ai cho không biếu không đất rừng ai phán “dân là gian.” Vì sự an toàn của bản thân, anh miễn nhiệm với tất cả những thứ đó rồi. Anh chẳng cần ba trăm đô mỗi ngày, anh chẳng cần ở khách sạn năm sao, bể bơi giường nệm chăn bông tủ đá máy lạnh gì. Anh chỉ có một ước muốn nhỏ mọn hèn đốn đó thôi – sao cho cái ông Thomas Friedman mà anh không hề quen biết ấy, cái ông ở cái đất nước Cờ Bông mà anh chưa hề đặt một ngón chân đến ấy, cái ông Mèo Đục Người Chiên Giòn đã gần đất xa trời ấy, viết một tí tí gì về Việt Nam trong cái thế giới vừa tròn quyn vừa phẳng lịt này thôi, với một ít khâm phục và nể sợ gì đấy thôi.

Được vậy thì anh mới thực là sướng, em ạ. Chi lo cả cái kiếp này anh chả được sung sướng như thế.

He he.

1. Ta dịch là “công ty thuê ngoài.” ↩

2. Là cái bộ phận viết phần mềm trò chơi vi tính của Microsoft, đã viết nên cái trò Age of Empires tức Thời Đại Những Đế Chế.

↩

3. Nói cho công bằng thì một số năm sau đó, Microsoft Games đã viết thêm một bộ mở rộng cho cái trò Thời Đại Những Đế Chế này, trong đó có *showcase* anh hùng Le Loi của chúng ta. Khỏi phải nói chắc em cũng biết anh em ngồi nhà đóng cửa chơi game đã tự hào sung sướng thế nào. ↩

4. Cái tên sặc mùi bị trị này hiện vẫn đang được đặt tên cho một số nhà hàng quán nước ở quận 1. ↩

5. Đây là một bài nhạc rock theo phong cách Thrash Metal mà anh thường bị lũ bạn khốn nạn tra tấn vào những giờ lên đồ án ở trường Kiến trúc. Anh không nhớ rõ lời cả bài, nhưng đoạn điệp khúc thì đại để như sau: Mắc xích! Mắc xích! Mỗi người là một mắc xích. Mắc xích! Mắc xích! Mỗi người là một mắc xích. Xúc xích! Xúc xích! Mỗi người một cục xúc xích. Xúc xích! Xúc xích! Tại sao lại là xúc xích? Tôi không muốn ăn xúc xích!
Aaaaaaaaaaaaaa! ↩

6. Thật ra cái phim này là của Anh Quốc nó làm, nhưng vì Ấn Độ có một đóng góp nhỏ nhoi là cả giàn diễn viên và một số đạo diễn, nên anh vơ vào thành một nắm luôn. Chắc thủ tướng Ấn Độ cũng chá vì việc này mà trách cứ gì anh. ↩

7. Thật ra dân Bắc Hàn thì quan tâm gì đến phố Uôn, họ còn bận đi đổi tiền, nhưng chắc chủ tịch Bắc Hàn cũng chá vì việc này mà trách cứ gì anh. ↩

5

Tại sao em lại yêu anh

Gã con trai viễn vông và thất bại

Người ta bảo: có lẽ hẳn cũng có chút tài

mà lắm lẫn, mà buồn, mà tro trọi

— Lưu Quang Vũ

Tại vì anh sợ anh sẽ chết sớm.

Trên đời này từ đàn ông cho chí phụ nữ không phân biệt giai cấp tầng lớp, từ trẻ em còn mũi dài lòng thông cho đến người lớn ngồi trong văn phòng móc mũi đợi hết giờ làm, từ bác nông dân bán một kí thóc năm ngàn đồng cho chí anh công nhân ăn một bữa trưa bốn ngàn đồng cho chí me xù viên chức hút một điếu thuốc mười ngàn đô(ng), không ai là không sợ một cái gì đó. Ta hãy nhìn sang Tàu: Tần Thủy Hoàng chạy quanh chân cột la hét đủ loại Hán tự vì sợ Kinh Kha dụng trủy thủ đâm; trăng sợ bị Lý Bạch độ cồn trong máu quá cao tung ngón cầu vồng; ông cụ xóm Thạch Hào sợ bờ tường cao quá tuổi già gân nhão đầu gối run tèò không nổi. Ta lại hãy nhìn sang Tây: Lev Tolstoy cuối đời bỏ nhà đi lang thang đầu đường xó chợ đến nổi chết lạnh ở nhà ga vì sợ vợ, Pushkin tuổi trẻ nông cạn, cương ẩu đầu súng đến nổi tiết mạng vì sợ mất vợ; Hitler có chòm râu cút mũi trông oai phong lắm liệt, giết người như ngóe thế mà lại đi sợ máu, dân Do Thái thông minh tuyệt đỉnh dám đóng đinh cả Giê-xu râu dài tóc dài lên trên thập giá lại đi sợ râu một mẩu tóc một nhúm là Hitler; George Washington thời thơ ấu chặt phẳng

gãy cẳng cây đào rồi đi sợ daddy, mà daddy của George Washington có thằng con dũng mãnh như Thạch Sanh lại bắt chước Lý Thông mà đi sợ thiên hạ đệ nhất chìm ngimm là cái riu.

Trong cái *viu* như trên, bên Tây anh tự xếp mình ngang ngửa với Victor Hugo, và bên Tàu anh tự xét thấy không mấy may thua kém Thái Sử Từ. Anh sợ chết.

Chi mới gần đây thôi. Trước đây, khi Hugo văn gia được đưa vào điện Panthéon và Thái Sử võ tướng được Lục Tồn kéo từ trận tiền về thì anh chưa đến nỗi sợ chết như thế.

Khi anh còn nhỏ, anh hay lên nhà bà nội bác xin cam. Nhà bà anh có một khu vườn rộng lớn trồng toàn cam, ra trái rất nhiều và rất to và rất ngon và anh rất thèm và nhà nuôi chó rất to và có lẽ rất ngon nhưng vì còn nhỏ chưa biết ăn thịt chó nên anh chưa thèm. Anh còn nhớ như in, lúc ấy anh khoảng bảy tám tuổi, cao bảy tám tấc nặng bảy tám kí lô thân hình hoàn toàn bình thường, da đen thùi lúi tóc cháy khét lẹt, mặc cái quần tà lỏn màu cháo gà, áo thun ba lỗ dính đầy nhựa chuối, mũi xanh thò lò, chân đi đất đầy mụn nhọt, chạy lên nhà bà chào hi grandmom rồi ra tọt ra sau vườn. Anh đi quanh quanh, mắt anh hau háu nhìn lên đám cam lủng lẳng, miệng anh mút mút mấy ngón tay đầy ghét, rất là một vẻ hèn hạ. Bà anh lúc đầu còn thương tình thằng cháu đói khát nên cũng xách cù nèo quèo cho anh mấy trái về ăn, dần dà về sau chắc chán ngán cái thái độ liên tục xin cam không biết điều không biết xấu hổ không biết sĩ diện nên cứ để mặc kệ. Anh đi tới đi lui trong vườn chán, mút tay chán, bị con chó ngon nhà bà cắn cho một phát răng ngậm lút vào trong đầu gối, chạy về nhà khóc te te. Cha anh kiến thức y học lúc ấy hãy còn nông cạn hơn Pasteur ít nhiều, trong lúc bối rối không biết làm sao, đành rút đại túm nhang trên bàn thờ châm lửa đốt xòe, quơ qua quơ lại trước chân anh, miệng khấn ông bà lâm râm, khói bốc lên nghi ngút làm anh thấy rất hay, rồi bà nội anh lại đem xuống bịch vào mồm anh nguyên một thúng cam rất to làm anh thấy rất ung dạ, nên chi anh không khóc nữa. Nghĩ lại, lúc đó con chó kia mà bị điên thì coi như

anh cũng ngòm dại, nhưng anh quả là thiếu niên anh hùng, gan dạ thật không kém cạnh Lê Văn Tám ¹, vừa ngồi ăn cam vừa gãi ghè sồn sột, coi cái chết tựa như to hồng chung tình làm đôi, chẳng sợ tí quéo nào.

Lớn thêm một chút, anh ra thành phố học, được tiếp xúc với thế giới văn minh, có nhà xi măng, đường nhựa, kem ăn được cả li nghe rôm rốp, đồng hồ quả lắc vừa lắc vừa kêu boong boong, xe rác vừa hốt rác vừa kêu leng keng, nước vắn vôi chung cư buổi trưa kêu tổ tổ buổi khuya kêu tồng tồng, thật là thiên đường trần gian. Nhưng cái đặc biệt hơn cả là thành phố có điện. Những buổi tối khi trời không cúp điện, nhà nhà lại mở các loại đèn ống trắng soi phòng khách nơi người ta ngồi và đèn tròn vàng soi hố xí nơi giời bò ruồi nặng bay, rộn rã tiếng trống đồng quay tít mù trên ti vi báo hiệu chương trình thời sự và tiếng hát ngợi ca anh hùng Lâm Xung vừa thét gào những mối cừu hận “Lý Sư Sư ngươi dám lé sơ sơ hả” bằng tiếng Quảng Đông vừa phi khinh công trên nắp áo quan phóng bát xà mâu đâm xuyên thấu ngực Cao Cầu vì y đã can một cái trọng tội rất khốn khổ khốn nạn là đá cầu cao. Năm ấy anh chừng mười tuổi, chân ướt chân ráo từ trên núi xuống, chỉ mới nghe danh ông Thomas Edison qua bài giảng đạo đức lớp ba “Cụ già giành ghế của Ê-đi-xon trong xe cứu hỏa và bị lo xe đánh kính kính lăm, các em nhớ cẩn thận biết thân phận mình đừng dại dột đánh nhau với lo xe,” nào có biết điện đóm là cái mô tê gì, cứ tưởng là một loại củi mới. Cho nên một chiều nọ sau khi tắm táp vệ sinh cơ thể xong anh mới nhón chân thò tay vào sau cái ổ áp Lioa đặt cạnh bồn cá cảnh, thứ nhất là để sưởi ấm thứ hai là để hong khô. Điện đang điem nhiên ngồi trong cái ổ áp xoay xoay các chiều, tự nhiên thấy có bàn tay thò vào, tất nhiên ngứa mắt liền giật anh một cái “è” làm anh ngã lăn ra. Cũng may thời ấy dân ta còn xài điện áp thấp một trăm mười vôn, nếu không anh đã cháy thành than từ rất lâu rồi. Ấy thế mà anh không sợ. Anh nằm trên sàn nhà, tê cứng toàn thân từ đầu đến đít được chừng vài phút, xong ngồi dậy phui đít phèng phệt gãi đầu sồn sột đưa ra kết luận rằng điện

không ấm như củi, rồi xuống nhà dưới ăn cắp của bà chị năm trăm đồng đi qua nhà hàng xóm mua kem ăn, miệng lại đọc bài “Chú thợ điện” rất ăn giọng, như sau:

*Như chim gõ kiến
Bám dọc thân tre
Ồ, chú thợ điện
Đu mình tài ghê!*

*Quần áo chú xanh
Trời không xanh thế
Bàn tay chú khoẻ
Bóp cong gọng kính.*

*Hoa sứ bắc lên
Trắng hai vai cột
Dây điện từ đất
Chú căng ngang trời...*

*Cháu đứng quên chơi
Ngắm nhìn chú mãi!* ²

Sau khi đã làm quen với điện, lớn thêm một chút nữa anh được đi xe đạp. Vì thành tích học tập xuất chúng mấy năm cấp hai, anh được gia đình yêu mến mà chu cấp cho một chiếc xe đạp sản xuất từ thuở bá tước Drais còn tại vị, truyền đến anh đã qua vài mươi đời. Phàm cái gì đầu tiên trong cuộc đời con người ta cũng đều nhớ như in, ví dụ tiếng khóc đầu tiên, ngậm sữa đầu tiên, cái tã đầu tiên, cú rắm đầu tiên, cú bĩnh đầu tiên, cú đét đầu tiên, cú đút lót đầu tiên, cho nên anh cũng nhớ như in cái xe đạp đầu tiên của anh. Nghe đâu thời ông cố anh theo quan quân từ Bắc mang gươm đi mở cõi xuống phía Nam thì nó được sơn màu vàng Hoàng Kim. Sau đó ông nội anh vì căm ghét chế độ phong kiến Bảo Đại suốt ngày săn voi và cưới hoàng hậu Nam Phương quá đẹp nên cạo vàng Hoàng Kim mà sơn vào đỏ Kì VI. Sau đó nữa cha anh lại vì cuộc sống thời cấp bẻ tắc khổ đau chỉ còn biết thờ bằng niêm

tin và hi vọng nên lột luôn đồ Kì Vĩ mà phết vào xanh Bò Lu. Cuối cùng khi anh đặt đít ngồi lên thì cả xanh đỏ tím vàng đều đã cùng hai ông cố nội đi mất dạng, còn tuyển một lớp ri sét phủ toàn khung chỉ chừa mỗi cái ghi-đông với hai cái lốp. Phan xe tất nhiên chỉ còn tác dụng trang trí, quả chuông xe là để lâu lâu cầm xoa xoa nắn nắn thật vừa tay vui tay, yên sau mang tính chất thử nghiệm độ đàn hồi của mông đít và thăng ngồi trên yên trước là chuột bạch. Anh thượng lên cái xe như thế, giữa trưa trời trưa trật còng đủ các loại lung, nổi xương sống lên tạo hình bản nhạc *Marcia alla turca*³, cần mẫn đạp đi học dưới trời nắng chang chang, mồ hôi muối cùng với mồ hôi phèn túa ra rùng rùng. Vì cái phanh xe ăn hại mà không biết bao nhiêu lần anh không thắng kịp ở ngã tư, đành phải nghiêng răng xông thẳng vào đoàn xe tải xe ben đang ùn ùn kéo qua. Những lúc như thế ấy anh giật tay lái mãnh liệt chẳng khác nào tay đua Công Thức Một lưng danh là Mai-con Xu-ma-kho, chân anh cà xuống mặt đường làm lửa tóe ra và bốc lên hàng tấn khói phốt-pho, miệng anh gào thét giả tiếng còi xe “Bíp tránh ra nào bíp cút ra nào” máu lửa và rốc không kém Phương Thanh ca *Giã từ dĩ vãng* “cô đơn cô đơn nỗi đau cõi đời lạc lõng như vinh tở,” hết lách sau đít xe này lại lạng trước đầu xe kia cứ vun vút, làm thẳng Hồng Lĩnh thẳng Thái Hà đang đứng đợi đèn đỏ hoặc phục sát đất hoặc vãi ướt quần hoặc cả hai. Từ đầu đường Trung Nữ Vương đoạn gần sân bay Nước Mặn cho đến trường cấp ba Phan Châu Trinh trên đường Lê Lợi, ngã ba ngã tư ngã năm ngã sáu ngã bảy nào cũng từng chứng kiến cảnh anh tông xe hoặc móp vành hoặc gãy cầm hoặc đứt xích hoặc cầm đầu xuống đất rãng môi lẩn lộn hoặc chí ít cũng trầy xước chân tay phải lấy dầu cù là bôi vào. Cứ mỗi cuối tuần anh lại dắt xe ra tiệm sửa xe đầu hẻm cho lão già thọt chân kiềng lại vành bóp lại thắng, đều đặn đến nỗi hể tuần nào không thấy anh lão lại bốn chôn sột ruột đứng ngồi đều không yên, cứ phải nằm dài trên võng ngâm nga “Không mợ chợ vẫn đông, mợ đi lấy chồng thì chợ vẫn vui,” lâu lâu lại ngóng cổ lên nhìn ra cửa xem thẳng khách hàng thân thiết đã đến chưa. Trên người anh bây giờ trừ cái sẹo to chó cắn và ba cái sẹo nhỏ mổ nội soi ruột thừa ra thì tuyển là sẹo tông xe thời này. Thế mà lúc ấy anh không sợ, buổi trưa anh vẫn thong dong

nhét tập vào cặp đạp xe lên đường tầm sự học, buổi chiều anh lại ung dung nhét tập vào cặp vút sự học ở lại mà đạp xe về nhà ăn rau muống chấm nước tương, cuộc đời thật là vui vẻ sáng khoái.

Kể kể quanh co như thế chỉ để chứng minh rằng tuy ngực không có lông, anh vẫn thật là gan dạ. Cha mẹ anh có sáu đứa con bốn gái hai trai, anh hẳn là đứa gan dạ nhất. Anh đi xem bói thì thấy gieo quẻ nói rằng, nếu xui xẻo thế nào anh vào quân ngũ thì chắc chắn anh sẽ lên lon Đại Tướng, còn như đi theo con đường giang hồ đầu bò đầu bươu thì anh sẽ đưa ngựa vằn cùng với Đại Cathay, không thể nào sai được.

Vậy mà lớn lên anh đâm khác hẳn – lão thầy bói mù dò khốn nạn! Anh chẳng phải Đại Tướng mà lại càng không phải Đại Cathay. Anh không cưỡi được ngựa hoang cũng chẳng kị nổi bà cụ ⁴. Chẳng biết từ lúc nào anh đã trở nên thật là nhục nhã đốn hèn. Anh sợ chết.

Ví như, ngày xưa anh nhấp nhồm mông đít trên chiếc xe đạp đứt thắng mất phanh, miệng này huyết gió Freewheel burning miệng kia nhai kẹo cao su, vượt các loại đèn như diên như ngô. Bây giờ anh ngồi Future Neo vững chãi, thẳng chân thẳng tay đầy đủ, nhưng hể đến ngã tư anh lại quýnh quáng không biết xử lí ra làm sao. Vì nếu anh quen thói xông pha của những thời ấu trĩ, biết đâu đằng sau gốc cây bên kia đường lại rình rập những mối hiểm nguy không ngờ tới, biết đâu lại có bác cảnh sát đen thui mặt phệ như con bồ cùi đội lốt cánh cam nào xỏ ra trên lưng chú chim bồ câu trắng xanh bay đuổi anh trắng bệch chạy khắp thành phố bất kì được cho đủ chỉ tiêu, biết đâu trên đường gian nan bôn tẩu anh lại xui xẻo thiếu sự tập trung cần thiết mà cắm đầu vào thân cây trúc gốc gãy đổ trên đường Nguyễn Du, biết đâu cái nón bảo hiểm trị giá năm trăm ngàn đồng hàng ngày anh vẫn đội một cách dương dương tự đắc lại là hàng lậu nhập từ Trung Quốc ⁵, biết đâu nào anh văng ra đầu anh lại bẹp vào, biết đâu anh hưởng dương hai mươi sáu tuổi, bia mộ màu xanh lóng lánh chạm bốn chữ vàng lung linh ⁶. Còn nếu anh làm công dân gương mẫu dừng xe trước vạch vôi – có rất nhiều vạch vôi, anh thường chọn một cái bất kì – biết đâu sau lưng anh lại có chiếc

xe ben mất thăng ùi đến, biết đâu anh bị xe buýt nó cán cho dẹp lép, biết đâu thăng tài xế xe công ten nơ nó chạy tới chạy lui cho anh đứt ra làm hai, chết hẳn đở tiền nuôi bệnh. Cho nên anh đừng thì anh ngòm mà anh chạy anh cũng toi, anh tuân thủ luật hay anh phá luật thì kết cục của anh cũng là chết thảm, thật quả tiến thoái lưỡng nan đi về lộn độn. Hay biết đâu chừng anh phải làm luật mới họa chẳng có chút cơ may sống sót? Em ạ, ai biết đâu.

Vì biết đâu sáng mai nắng anh phơi quần đùi.

Anh đi trên đường thì anh sợ ngã hố ngã hầm. Sài Gòn dạo này rộ lên phong trào thiết kế thi công hầm hố, nơi mỗi cái hố là một nghệ thuật và người đào hố là một nghệ sĩ ⁷, với cái cuộc chim và xe móc đất là vũ khí mà con phố thân yêu nơi anh đang ở lại trở thành chiến trường, với sự ngu dốt là đồng minh và an toàn giao thông là thù địch ⁸. Hố hầm mọc xuống khắp nơi nơi, có những cái hố hình vuông, có những cái hố hình tròn, có những cái hố hình bầu dục giống như phòng làm việc của tổng thống Huê Kì, có những cái hố hình ngũ giác đều Pentagon, có những cái hố hình ngôi sao trên đại lộ Danh Vọng, có những cái hố hình con cá trê, có những cái hố hình con lợn, có những cái hố to đến mức có hình con đường, lại có những cái hố giống như con lị Amíp chứa đầy nước nhờ nhờ đục đục mà cứ sau mỗi giờ lại chuyển sang một dạng thù hình khác nhau, liên tục tạo nên sự bất ngờ thú vị cho khách tham quan. Trên miệng hố có nơi cắm tấm bảng “Công trường đang thi công, xuống xe tắt máy xuất trình tốc độ 5 cây số giờ,” có nơi cắm miếng vải tiền thân là quần xi-líp màu hồng cánh sen bay lất phất phơ, có nơi cắm một nhánh nguyệt quế biểu tượng cho chiến thắng và vinh quang, lại có nơi cắm nguyên một chú công nhân quần xanh áo xanh nón cối vàng rất là đa tài, vừa hút thuốc Lào vừa thổi còi vừa chửi thề vừa giang tay dạng háng chặn xe hơi như Raymonde Dien chặn tàu hỏa. Anh lò dò đi trên những con đường ghề lở chốc mòng như thế mà lòng những nom nớp lo âu, không biết mình lao đầu xuống hố gãy cổ chết lúc nào. Cứ lâu lâu một lần anh xem báo lại hay tin anh ấy em ấy cô ấy chị ấy trong một tối đi

đêm đã vô tình hay hữu ý lọt thẳng xuống cống tử vong. Em ạ, biết đâu một ngày nào đó không xa từ đây em cũng nhận được hung tin anh tử vong do lọt cống, anh chết trong trạng thái lơ lơ, thiếu răng vêu mồm như Trần Mạnh Tuấn thôi kèn sắc xô, tay chân anh còn đang huơ quạt quàng như nghệ sĩ ba lê đang múa theo một bản nhạc Ai Cập cổ đại. Em ạ, ai biết đâu.

Vì biết đâu sáng mai gió gió bay quần đùi.

Ngoài đường đã thế, anh ngồi ở nhà thì lại sợ ăn cướp xông vào lấy mạng. Anh có một ông anh rể làm bác sĩ pháp y suốt ngày mổ các loại xác chết, lão hay vừa tu bìa ừng ực vừa kể nhiều vụ kì án cướp giết hiếp nghe thật rất kinh hoàng. Ti như có một thằng cháu nọ giết bà nội đến chết để lấy tiền. Hay có một thằng con nọ chặt bố thành từng khúc đem ra thả trôi sông. Hay có một nường nọ mặt hoa da phấn ra tay cắt cổ của con người ta trong xe tắc xi. Hay có một ông nọ để bầy chó bẹc-giê nọ cắn banh xác bà nọ. Hay một thằng em nọ túng tiền xông vào nhà ông anh nọ giết từ trên giết xuống dưới cứ như Tào Tháo múa kiếm trong nhà Bá Sa. Thật là kinh. Anh nghe đến đâu mô hôi lạnh túa ra đến đó, bèn gom tiền đi mua cả chục cái ổ khóa đủ các loại từ Việt Tiệp cho đến Việt Tiến, từ khóa thường cho đến khóa chống bấm, khóa chống cắt, khóa từ và khóa vân tay. Nhà anh anh khóa từ trên xuống dưới, từ trước ra sau, khóa cửa sổ cửa chính, khóa toi-lét khóa chặn bếp khóa ngăn kéo khóa cổ chó. Anh lại có một cái vòng bằng i-nốc sáng loáng của thằng Lak đem từ Ban Mê xuống tặng, ngày xưa vẫn hay đeo tay trái như là minh chứng tình bạn cao cả, dạo này anh tháo cất luôn vào đáy rương nhét thẳng xuống đáy tủ vì sợ chúng nó tưởng là vòng bạc vòng bạch kim gì lại đâm dao găm vào cổ họng anh. Cái túi đựng máy tính xách tay của anh, anh đã mua màu Penten loại không tan trong nước, bỏ ra cả buổi chiều ngồi nắn nót viết một dòng thư pháp phong chữ VNI Ông Đồ rằng “Thưa ông cướp cái đây nhìn nó na ná thế thôi chứ không phải là laptop đâu đừng cướp tôi đừng giết tôi đừng hiếp tôi ông nhé.” Thế mà anh vẫn thấy khó ghê không được an toàn. Buổi tối

ngủ anh không dám tắt đèn, cứ phải chong cái bóng điện kêu o o, lại mở liu riu bài Courage Cường Đàm Cương Liệt của ban nhạc hộ pháp Manowar mua lấy sự an tâm. Những lúc ở nhà một mình, ngồi trong phòng nóng hầm hầm mà người anh cứ run bần bật, lâu lâu lại lấm lét liếc ra sau lưng, gió mùa xuân êm đưa rung hàng cau lưa thưa cũng làm tóc anh dựng đứng tưởng có ai sắp vạch ngôi nháy xuống chém chết anh mà cướp của. Vì biết đâu thời buổi này lại là thời buổi nhiễu nhương. Em ạ, ai biết đâu.

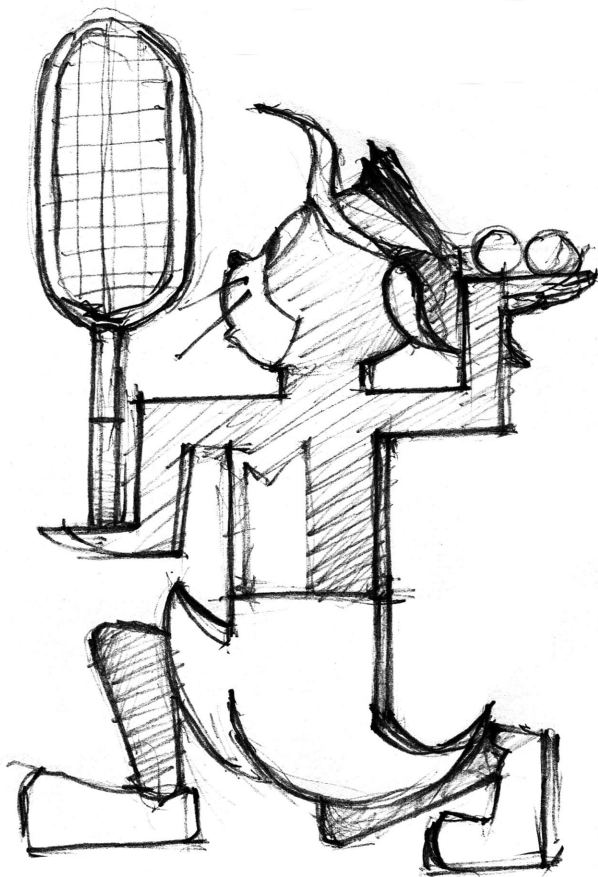
Mỗi cái xác trôi lênh bênh trên sông Sài Gòn lại làm niềm tin vào “tình thương lòng nhân ái của con người” của anh ngắn đi một khúc. Mỗi cái cổ gãy do rớt cống lại làm cái đạo lí “thương người như thể thương thân” đối với anh giảm sự thiêng liêng đi một mớ. Mỗi thân người phùng phùng cháy do bị tưới xăng đốt cướp xe lại làm tóc gáy anh rụng đi một nhúm. Mỗi tiếng xèo xèo do da thịt ông thầy nào đó bị học sinh tạt a xít lại làm cái truyền thống “tôn sư trọng đạo” đối với anh thối đi thêm một lóng. Mỗi cú úi của xe lửa vào thẳng nhóc đi xe đạp ngang qua đường ray không có thanh chắn lại làm nỗi sợ hãi nhục nhã của anh dài thêm một đoạn.

Em, anh không phải con mèo, anh không đào đâu ra chín mạng. Cái mạng của anh – do mẹ anh chín tháng mười ngày mang nặng đẻ đau sinh ra được ba kí hai, cha anh mấy chục năm cày sâu cuốc bẫm nuôi lên ba hai kí, tốn không biết bao nhiêu là cơm gạo – chỉ có một và chỉ một mà thôi. Đầu anh không trọc, anh không phải họ Thích, tên anh không phải là Ăn Bánh Vẽ, anh tương đối tin vào bánh xe và chu vi bánh xe tính theo số Pi là hai mươi hai phần bảy nhưng tuyệt đối nghi ngờ thuyết luân hồi. Đối với anh chết là hết – không cầu Nại Hà không cháo lú không Charon không gì sắt. Cho nên anh sợ chết. Anh đi trên cầu thì cầu sập. Anh ngồi trên lễ đường thì xe lao lên cán gãy chân anh. Anh đi rút tiền ATM thì bị điện giật chết. Anh đi mổ ruột thừa thì chị anh phải dúm tiền cho mục y tá mặt dài như ngựa có râu mép với ba ngàn nốt ghẻ ruồi, nếu không mục cứ để anh nằm mãi ngoài hành lang với cái

bụng cương cứng lúng ba lỗ cũng đến cảm lạnh phong hàn mà chết. Anh đi ngang qua vũng nước mưa lờ làm sinh bắn lên áo đầm đẹp hai dây dự dạ hội của một thằng cha hộ pháp, hấn chặn đầu xe anh lại quòn ngay một nắm đấm đầy lông lá và hình xăm chùy xanh vào mặt anh, anh mà không xin lỗi và đá trong quần kịp chắc đã bị hấn đánh cho sụn xương sườn mà chết. Sống trong cái xã hội cứ rảnh được vài giây lại lăn quay ra chết ngòm củ tỏi như thế này, anh có bao nhiêu mạng cho đủ?

Em, anh còn biết làm gì bây giờ? Anh đâu phải Thái sư Trần Thủ Độ, anh đào đâu ra dũng khí để mà dõng dạc “đầu con chưa roi xuống đất xin cha mẹ đừng lo?” Mà biết đâu ngay cả Trần Thủ Độ hào hớn còn sống đến lúc này cũng chẳng có được cái dũng khí trời long đất lở như thế. Vì rằng thời thế thì tạo anh hùng, ở đâu cũng có thằng khùng thằng điên. Lắm lúc bức xúc đứt nút anh cũng muốn đấm hai tay vào ngực bình bịch mà gào to lên rằng: Trời ơi là trời, bớ rẻ rúng sinh mệnh của tôi giùm cái đi! Nhưng rốt cuộc anh cũng chẳng dám gào thét. Biết đâu anh gào lên người ta lại nhảy ngay vào họng mà tro trên trả lời anh “Hề hề, trời có phải của riêng nhà nào” thì chẳng hóa chút lòng tin ngoan cố còn sót lại trong người anh cũng bốc thành xú khí mà bay mất cả sao. Em ạ, ai biết đâu.

Cảnh ảnh thích nhất
trong Tom & Jerry.

Vì biết đâu biết đâu đẩy toi luôn quần đùi.

1. Nói thêm, anh còn vượt trội hơn Lê Văn Tám ở chỗ anh có cái seo rất thâm mỹ ở chân, anh có cam ăn, và anh có thật. ↩
2. Chú làm nhiều vào / Cháu cho nghìn ti. ↩
3. Tức một thể loại nhạc vừa giao hưởng vừa không lời theo điệu hành khúc của Thổ Nhĩ Kỳ, nổi tiếng có phiên bản kia của Mozart, nhạc đại để như sau: *Tềng tềng tềng tềng tềng tềng tềng tềng tềng / Tềng tềng tềng tềng tềng tềng tềng tềng tềng.* ↩
4. *Bà cụ mao như tuyết / Tứ túc cương như thiết / Tượng công kị bà cụ / Bà cụ tâu như phi.* ↩
5. Hàng nước bạn nhập vào nước ta chủ yếu theo hai ngõ là Móng Cái và Lạng Sơn. Anh mù tịt về địa lí nên chả biết Móng Cái với Lạng Sơn nằm đâu, chỉ phỏng đoán đâu chừng chúng nó nằm trên biên giới giữa hai nước, có thể du di dịch qua bên này một ít hoặc bên kia một tẹo. ↩
6. Ngu Thì Chết ↩
7. © Bột Ngọt Vedan ↩
8. © Edmondo De Amicis ↩

6

*Tôi không muốn viết những lời như thế
Tôi không thể viết những lời như thế
Chẳng muốn ai vui lòng khi đọc thơ tôi
Tôi viết những bài thơ chống lại chính tôi
Chống lại bóng đen trì trệ của đời
Chống lại những bài thơ tôi đã viết cùng những ai ưa thích nó
Làm sao đọc thơ tôi anh giận dữ bản khoăn xấu hổ
Cãi lại tôi hay ghét tôi đi nữa
Nhưng anh thôi hề hững sống bình yên
Tôi xé đi vòng hoa giấy bức màn sương
Những niềm vui đại khờ những nỗi buồn yếu đuối
Cuộc sống còn dở dang
Cần đóng góp không cần ngồi ca ngợi.*

— Luru Quang Vũ

Ở một góc phố nọ, nơi giao nhau giữa hai con đường tấp nập tên là đường tấp nập này và đường tấp nập nọ, có một quán bia hơi nhỏ nhỏ xinh xinh gọi là quán bia hơi nhỏ nhỏ xinh xinh nọ. Thật ra khách quan mà nói, đối với một cựu sinh viên Kiến trúc mau mắn bỏ học trước khi bị tổng cổ như anh, quán cũng chẳng xinh xắn khi mốc gì. Ngoài cái mặt bằng dẹp lép hình chữ nhật bẹt và cái cầu thang lỏng sắt chật hẹp dẫn khách đi thẳng vào lỗ cửa hố xí luôn luôn bốc mùi nồng mửa tởm lợm, ngoài dăm ba cái ghế gỗ cũ kĩ mốc meo xếp xiêu vẹo san sát nhau như cá mèi gần ban công queo gù sét, nơi các loại khách có thể tùy theo hứng mà thò tay ra túm búi dây điện đung đưa chơi, hoặc tung chân đá

vào ống quyển của nhau rồi đứng lên tát nhau lớp bắp, ngoài lão chủ quán hay mặc quần đùi khoe lông chân đứng tính tiền hoặc dắt xe máy thì cái quán tẻ ngắt tẻ ngo, chẳng có gì hay ho. Thế mà dạo này anh rất hay ngồi lì ở đó, châm bia và rít thuốc lá, rồi lại nhìn xuống, rồi lại nhìn lên, rồi lại nhìn chung quanh, một mình huýt sáo vài bài, hát nhảm vài bài, một mình cười dờ hơi như Papillon¹ mới cùng hiệp tác với Mc Murphy² trốn trại thành công, một mình trông yêu đời như thằng cha táo bón kinh niên bỗng dung một ngày ăn hai tấn đu đủ nhuận được trường bền đánh những quả rắm tung bay, mắt môi xinh tươi mặt mày rạng rỡ hai tai vẩy như bướm vàng.

Là vì cuộc sống ở cái góc phố ấy thật muôn màu muôn vẻ, cứ như cò treo ở trụ sở Liên Hợp Quốc, làm anh mê mệt đến mức có thể cắm đầu xuống đất được. Trước đây anh cứ nghĩ để mở mang trí tuệ con người ta phải ra sân bay mua vé giá rẻ hoặc nhảy lên tàu nấp vào toa-lét đi lậu vé hoặc bơi thuyền thúng đến xứ sở hiện đại văn minh nào đấy như sang Miên sang Thái sang Miến-Điện, lại sang Đại-Hàn sang Nhựt-Bồn sang Tân-Gia-Ba sang Phi-Luật-Tân sang Gia-Nã-Đại sang Ba-Lê, lại sang Mễ-Tây-Cơ sang Bồ-Đào-Nha, lại sang Á-Mỹ-Lợi-Gia cùng với những là Nữu-Uớc và Ca-Li và Hoa-Thịnh-Đốn, hoặc thám hiểm những xứ còn hoang sơ chỉ sống được tuyến những chủng loại súc vật và phân hữu cơ, như cuôi lạc đà hai bướu đi lặc lư trên sa mạc Xa-ha-ra, như đi săn hải cẩu mặt trơn da bóng ở Bắc-Băng-Dương, như trèo núi tuyết trên đỉnh Hy-Mã-Lạp-Son, hoặc ở nhà vừa trồng cây chuối vừa coi chương trình thể giới động vật có những loại như là san hô và cá đầu búa choảng nhau với lươn phóng điện dưới đáy vực Ma-ri-a-na. Hóa ra là không phải. Gần đây anh mới ngộ ra cái chân lí rằng, nếu chịu khó quan sát và tìm tòi anh sẽ có một cuộc sống thực là phong phú thi vị mà không cần phải lui thủi lếch thếch đi đâu cho nó xa xôi, cũng chẳng cần mất thêm xu teng nào cả. Cuộc sống muôn màu muôn vẻ chẳng phải tìm nơi chốn mênh mông nào, nó chỉ ở cách anh một cái ban công mục nát và một lỗ hố xí hôi rình, đích thực là như thế.

Ví như, anh thích xem xiếc. Tuổi thơ anh ngoài căn nhau với chó và đánh nhau với Edison – như anh đã kể với em một lần rồi – còn có các gánh xiếc thỉnh thoảng lại tạt qua làng từ các ngõ Duy Thu, Đại Thắng, Quế Sơn, Đại Lãnh, quây các loại vải xanh đỏ bay phấp phới và đập xe đập đầu làng cuối ngõ bắt loa vắn echo cỡ cực đại, kêu oang oang như sau: “A lô lô lô, xin mời bà con cô bác bác bác tối nay lúc bảy giờ rưỡi *ruồi ruồi* tập trung tại sân vận động thôn ba *ba ba* để đón xem chương trình xiếc – ảo thuật – tấu hài tạp kỹ đặc sắc *sắc sắc sắc* do các nghệ sĩ nổi tiếng tham gia trình diễn *diễn diễn diễn*.” Anh lúc ấy liền ăn vội ăn vàng cho xong chén cơm độn bắp, trốn cha trốn mẹ, len lén trèo ra đường theo nẻo chuồng trâu, cùng chúng bạn chạy từ đầu xã đến cuối xã gần ba cây số *số số số*, chen chúc giữa đồng người mồ hôi nhễ nhại, chửi thề nhau tung tóe, huých thụi cẳng chân cẳng tay vào nhau túi bụi, mắt tròn mắt bẹp mắt lại lác thiên lác địa xem những màn diễn rất là một sự hiểm nguy như ông già nuốt gươm vào cổ, ông sồn sồn thọc giáo vào bụng, ông trẻ đi trên sợi thừng chằng giữa hai cái cây, ông con nít ấu trĩ nuốt bóng gòn đầu này nhổ ra đầu kia, trong khi một ông sơ sinh ấu nhi cứ đem mấy viên tròn tròn đen đen như cút dê mà lại khai khai như nước đáai bô, đi quanh quanh gào lên the thé rằng đây là thuốc đặc hiệu của bốn đoàn, chuyên trị di tinh kết hợp xổ sán xổ mít, cô nào chồng bỏ chồng chê uống nửa viên thuốc chồng phê sập giường anh nào mắc chứng liệt dương liếm thử một liếm nó cương cứng lên ngay, và đại loại như thế, làm anh mê tít thò lỏ. Mỗi lần đi xem xiếc về anh lại bị mẹ nọc ra đánh cho đít vỡ làm đôi, nhưng hễ có nhóm xiếc nào qua làng đít anh lại lảnh lặt trở lại và anh lại tốt đi xem, thật là hồi hộp thật là vui nhộn thật là rất hay.

Bruce Lee của anh

Thế cho nên kể từ khi phát hiện ra ở cái góc phố nọ có biểu diễn xiếc miễn phí, ngày ngày anh lại lê mông đến đấy kêu chai bia với cái tẩy đá rồi mặt dày ngồi xem xiếc từ bên này đường sang bên kia đường. Bên kia đường là một loạt bàn ghế kiểu cổ đặt lộ thiên, có rất nhiều các Tây mặc quần tà lón lỏi chân lấm lông và áo “Tôi yêu Việt Nam” vàng đỏ, đeo kính râm ngồi uống bia hơi nói xí lô xí là về Ha Long Bay các loại. Trước mặt các Tây là một thằng nhóc cỡ chín mười tuổi mặc võ phục sạch sẽ tinh tươm phải đến cả hai thế kỉ rồi không giặt ủi, mặt hấn gầy choắt da hấn đen nhem, mồ hôi hấn chảy ròng ròng, tay phải hấn gân guốc vằn vện cầm lưng lẳng võ khí đầu tiên là một con rắn lục dài cỡ hai mươi xăng-ti-mét. Các Tây tò mò quá nên bắt đầu chỉ trò ồ ồ ô. Hấn gồng mình đứng tấn đô con lục lưỡng như đồ đệ Tiệt quyền đạo thật đém không hề ít hơn lão sư tổ nửa cái xương sườn nào, đồng dục hét lên “A Chó!!!” rồi bỏ tọt con rắn vào mồm, tay kéo kéo cái đuôi còn ngoe nguẩy cho nó trườn tới trườn lui trong cổ họng rất rùng rợn. Bên xứ các Tây kiếm đầu ra trò ấy vui? Các Tây vẫn chỉ trò ồ ồ ô. Hấn liến ọe con rắn ra nhét ngay vào gió, rồi nước dãi nhỏ ròng ròng, lòi ra võ khí thứ hai là một cặp que đẹp dẹp dài dài nhìn hao hao như đôi đũa ăn mì lạnh Hàn Quốc, một đầu quấn vải dẫu, vung vẩy tới lui. Các Tây lại chỉ trò ồ ồ ô. Hấn châm lửa đốt que kêu xòe, gạt que vào nhau bắn tàn tung tóe ra xung quanh rực rỡ như pháo hoa ngày Tết được đặc tả trong thơ Nguyễn Duy ³, rồi lại cắm que đang phùng phùng cháy vào mồm như xiên thịt, lưỡi mút đầu que như mút kem, tiếng nước bọt bốc hơi kêu xèo xèo, khói bay nghi ngút. Bên xứ các Tây lại kiếm đầu ra trò ấy vui? Các Tây tiếp tục chỉ trò ồ ồ ô. Ý chừng đã tạo được một cái ấn tượng rất là im-po-rét-xi-vè, hấn lại cắt que vào gió, lòi ra võ khí cuối cùng mang tính chất hủy diệt là một cái tộ gồm tròn tròn nâu nâu trong có mấy đồng xèng. Hấn kẹp cái tộ gồm giữa hai cánh tay, chấp hai bàn tay trước bụng rất kính cẩn, bắt đầu đi quanh từng bàn, đầu gục gặc xin tiền. Thế là các Tây ngừng chỉ trò, tiếp tục xí là xí lô về động Phong Nha vườn quốc gia Kẻ Bàng, huyết lên vài tiếng gió *Wind of change* hát về vụ đập

tường Berlin để Đông Đức dùng cần chuối của Tây Đức, làm một thằng ghiền nghe rock hâm mộ Klaus Meine ⁴ như anh rất đồng cảm, lại thấy thật là vui nhộn thật là rất hay.

Sau xiếc, anh thích đọc sách. Cho đến khi anh bỏ làng ra thành phố thì làng anh từ dưới kênh lên hết núi chưa bao giờ nức danh về truyền thống hiếu học, họa chăng chỉ tạo được ít tiếng vang trong vùng khu Bê với bà Thu Yên ngụ tại chợ Bến Dầu hay đi lui đi tới ngó ngó ngân ngân chân đất đầu trần miệng cười khúc khích, hoặc bà Bảy Khùng sau vụ bị ông Bốn hàng xóm hiếp dâm vẫn thường ra đầu ngõ tựa vào gốc cây sấu đầu, chum chum tạo dáng làm duyên mà la lên rằng “Bốn ơi ra đây nhanh nhanh tao chảy nước rồi.” Sách ở quê anh thời ấy bị cho là cái gì đó xa xôi tư sản, chỉ có tụi nhà giàu com no rưng mỡ mới đọc. Ấy thế mà cái nhà nghèo rớt mồng tơi như nhà anh lại có nhiều sách. Nhiều tới mức gian dưới chứa không xuể, cha anh phải lấy dây chuối ràng lại thành từng bó, bó vào thùng lớn cất trên gác xép. Anh bắt đầu tám tuổi đã luyện đến mức độ kì tinh xảo trò đu cột bám xà như rắn mai gấm, trèo gác xép như khi đít đỏ, lòi ra đọc đến tận những cuốn nằm dưới đáy thùng dính đầy cứt gián và bị mỗi ăn nham nhỏ, lâu lâu lại tẩm tắc vừa chặc lưỡi vừa cười hí hí. Sau này lớn lên, cứ dành dụm gom góp được vài cắc bạc là anh lại vào tiệm sách cũ, chống mông phui bụi và xông xáo mặc cả và nuốt nước bọt trả tiền. Mỗi khi mua được cuốn nào hay trông anh cứ như thằng nghiện đang vật vờ trong nhà xí, anh dí mũi vào hít lấy hít để cái mùi hôi thối mốc meo của nó ⁵, xong anh sẽ lật giở từng trang sách vàng ố, cứ sợ nó mủn nát mất đi, xong anh đọc ngấu nghiến như nuốt từng chữ từng từ một, xong anh nghiền răng trèo trẹo chúi thể văng mạng vì cứ đến đoạn cao trào lại có một từ bị xé phân nửa, nửa còn lại nham nhỏ răng cưa có ghi dòng chữ “Đoạn này hay lắm hô hô bố mày đọc hết rồi nhé đồ con lon ⁶.” Nhờ có những cuốn sách kinh điển rách một nửa như thế mà anh biết được bao nhiêu là điều hay của lạ, chuyện trên trời dưới đất tận khắp đầu đầu anh cũng thâu vào trong não cho kì hết không chọn lọc tí gì. Ví như các thể loại khi heo ngựa trâu nước và sự cộ cùng cười nhau đi Tây phương, trước

mỗi khi đánh nhau lại ngâm một bài thơ khoe khoang võ khí. Hay ví dụ chuyện một người nọ lạc trên đảo phải nuôi gà và đập đá vào gốc cây để lấy lửa. Lại có một thằng nhóc nửa đêm vào nghĩa địa xem người ta vác bia mộ bỏ vào đầu nhau rồi sau lạc trong hang động lượm được cả tấn vàng, còn thằng bạn nó thì trốn nhà chèo xuống đi xuống đi lên trên dòng Mít-xi-xi-pi câu cá mèò hút ống píp vân vân. Tất nhiên sau này lớn lên nào dần có nếp nhăn anh phát hiện ra rằng tự cổ chí kim không có con heo nào đi thỉnh kinh, rằng Rô-bin-xon chỉ là một sự phóng đại hay còn gọi là nói láo ăn tiền, rằng thông thường con người ta hay dùng bia Tiger hay bia Heineken mà đập vào đầu nhau hơn là bia mộ, cũng như người ta cất vàng tấn trong nhà băng Thụy Sĩ để sau này con cháu đi du học Mĩ chứ không đổ đồng trong hang; nhưng cái ấn tượng thời thơ ấu của anh không vì thế mà phai nhạt đi chút nào. Anh cứ nhìn thấy sách là anh khoái.

Thế cho nên kể từ khi phát hiện ra ở cái góc phố nọ có nhiều sách, ngày ngày anh lại lê mông đến đấy kêu li cà phê đá rồi mặt dày ngồi xem sách từ bên này đường sang bên kia đường. Bên kia đường là một mó những ghế bàn kiểu cổ đặt từ trong nhà ra đến ngoài trời, trên chễm chệ rất nhiều Tây tay cầm sách bìa đen mắt đeo kính trắng nhìn vô cùng trí thức. Thịnh thoảng từ góc đường bên phải xuất hiện một bà nọ mặc áo bà ba cháo lòng, đầu đội nón lá, tay khệ nệ ôm một chồng sách cao để đến mười mét. Em cứ tưởng tượng, một chồng sách cao mười mét mà đổ vào con người ta thì dễ thân hình phải lún đến ít nhất vài phân tây, chân khoét phải đến giếng dầu mà đầu lại cắm vào nền gạch con sâu tư thế thẳng băng thua gì Từ Hải đầu. Thế nhưng bà kia thật xứng danh liệt nữ kiên cường, thứ nhất giữ cho chồng sách không đổ thật là cân bằng như đòn bẩy Át-xi-mét⁷, thứ hai giữ cho người không lún, cho dù có là Neo Amstronng nhún một bước đi trên mặt trăng bằng cả sáu bước nhảy trên trái đất cũng chẳng có cơ mà so cạnh a bê xê gì. Bà ấy mới công cái chồng sách cao chót vót ấy mà đi tới mà lại đi lui mà đi dọc mà lại đi ngang mà năn ni mà khóc lóc mà rằng sách này hay lắm sách này nhập từ Tây phương sách này kể chuyện đời kĩ nữ chân dài tới nách

mỗi khi bôi thuốc chống hôi nách lại xúc nhâm vào bẹn sách này cho biết tiền hung hậu kiết sách này giúp con người ta cuộc đời tươi đẹp hơn biết là bao nhiêu. Các Tây nghe tiếng bồi chắc cũng hiểu được không chín thì mười, nên mới cười hê hê như vịt tiêm mà lịch sự bảo rằng chúng tao không mua và tại sao cứ lằng ằng và mày lùm xùm ấy là sao và cứ thế. Bà kia thật là kiên nhẫn lại đi ngang mà đi dọc mà khóc lóc mà ni non với cái nón lá trên chóp sọ mà rằng sách này hay lắm sách này từ trâu Âu truyền sang mà sách này kể chuyện vũ nữ thân gầy dài chân tới háng mỗi khi xúc ghè bẹn lại bôi nhâm vào mắt cá nọ đầu gối nọ này nọ kia. Các Tây rằng thật là dai như đĩa sao không cút đi cho tao đọc những câu truyện thanh cao về ma cà rồng nửa đêm và ma kết tinh chạng vạng, các Tây lại cười tồ tồ tồ tồ làm bà kia thật hổ thẹn về vốn kiến thức kém cỏi chỉ loanh quanh ở nách với bẹn của mình, đành rất hèn hạ mà linh đi chỗ khác, nước mắt giọt ngấn chen nhau với chẳng giọt dài, má môi lẩn lộn hết cả, bà ấy mới thảm nguyện rửa lũ Tây có cái gu xui xẻo làm sao mà lại không đẹp đôi, bà ấy mới khệ nệ vác chông sách chục mét đi qua ngã tư khác mà lại rằng sách này hay lắm rằng sách này có những là kiều nữ chân dài đến xích vân vân và vân vân, làm anh thật bội phục tại sao lại có những kiến thức quảng đại thâm sâu uyên bác như Đác-Uynh như thế vân vân và vân vân.

Thế rồi, để cho cái sự say mê góc phố của anh được viên mãn, ngày ngày anh còn được chiêm ngưỡng bao nhiêu là cái hay cái lạ.

Anh thấy một ông già kia mặt mày rúm ró, râu ria lùm xùm bản thiu, răng rụng hết cả, miệng mồm móm mém chỉ còn lưỡi với lợi đá nhau, trên cái cổ gầy nhẵn mốc meo gân nổi chằng chịt thành từng búi như sợi thừng đeo một khay gỗ đựng đầy những hàng nhập khẩu lẻ đường như là kính mát, dây nịt, quế lột giày, kẹo gôm, thuốc lá, cả hộp quẹt Thái Lan cái nào cái nấy to bằng cục gạch, giá mà đập vào tróc thảng nào thì chi có vỡ sọ bẹp đầu. Ông già thấy anh mắt vàng ệch vì bệnh gan, da trắng bệch nhò bạch tạng và lang ben, tóc đỏ quạch nhò phoi nắng và toàn thân tỏa hương thơm nức mũi nhờ một loại xà bông trị

ghè rẻ tiền, chắc nhâm anh với du học sinh mới du từ bên du về với giấc mộng du làm thủ tướng, nên mới ra sức năn nỉ anh mua ủng hộ giùm lão một Cigar. Thoạt tiên vì không biết hút xì gà quái nào nên anh từ chối phắt, làm lão nước mắt lưng tròng nước mũi sùi sụt cứ đứng tần ngần bên cạnh bàn anh, chân trái lão vẽ hình tròn chân phải lão kẻ hình vuông điệu nghệ không thua gì Ringo Starr ⁸ hay Steven Alder ⁹ hay Lars Ulrich ¹⁰, lâu lâu lão lại thò bàn tay gân guốc đầy mụn ruồi, rứt rề sờ sờ tay anh một miếng mà phều phào kêu anh là “cậu hai”: “Cậu hai mua giùm con chai dầu gió đi cậu hai, nhìn mặt cậu xanh lè xanh lét hình như sắp trúng gió rồi đó cậu hai.” Anh thích quá – vì rằng đâu phải lúc nào ở đâu cũng có một lão già khú đế đáng tuổi ông nội xưng là con gọi mình là Cậu, nghe cứ vang vang oai hùng như Cóc – nên nói gì thì nói, cuối cùng anh cũng mua giúp lão một cái Đúp Bồ Min. Anh ngồi lột vỏ Đúp Bồ Min, bỏ vào mồm nhai nhóp nhép xem rất phong cách, lại tự hào yêu thương mọi người và yêu thương cuộc đời.

Nhân sĩ ngoại giao

Xong rồi anh thấy một cặp nam thanh nữ tú ôm vai bá cổ nhau đi vào quán. Chàng trai cao to chắc cũng phải được một mét chín mươi, tuổi chàng trai cỡ năm chục có lẽ, râu lông chàng trai mọc xồm xoàm nhưng tóc chàng trai lại hói đến mức đáng thương hại, đèn đường chiếu vào văng ra chói lòa cả mắt, chàng trai cứ phải lấy tóc từ hai bên bết vào chính giữa để tạo cái áo giac xum xuê, và chàng trai người Tây. Còn cô gái cỡ mười tám tuổi, tóc cô gái bông bênh, mùi hương nước hoa của cô gái sực nức bay suốt từ bàn này qua tới bàn kia, cô gái có cặp đùi dễ cân được vài tạ thịt nạc và bộ ngực giá lấy kim đâm chắc phải hứng được một thùng tô nô mỡ đủ để thắp nến lên hai hàng, và cô gái nói liến thoắng với chàng trai những câu chuyện sâu sắc về tình yêu và cuộc sống, rồi cô gái người Ta. Tiếng Anh của anh thuộc dạng tệ hại, và anh thập thò lén lút nên chỉ nghe lén được bì bõm vài câu, đại để “Anh muốn đi khách sạn với em không chúng ta cùng đi nào em thích anh lắm lần này coi như là để-mô anh được miễn phí em không lấy tiền của anh đâu anh muốn đi hô-teo nào cũng được lần sau em mới lấy tiền anh nhé du quăn tu gâu hồ teo ai gâu quít du.” Cô gái Ta đã thành khẩn như thế hạ mình như thế rẻ tiền như thế rồi mà chàng trai Tây vẫn còn cư xử đúng con lợn không gentleman, cứ xô cô gái Ta văng tung ra, làm ngực với đùi cô gái Ta nảy lên bắn bật như cây kim la bàn, khiến cho anh cảm thấy thật đau xót bất nhẫn cho phụ nữ Ta. Bụng anh bảo dạ, nếu anh mà là chàng trai Tây ấy thì anh sẽ đi hồ teo quít du ngay, không đợi cô gái Ta mời đến lần thứ hai thứ ba gì sắt, vì từ nhỏ anh đã được dạy rằng người phụ nữ Việt Nam rất chân yếu tay mềm, rằng chúng ta còn nghèo và phải thương yêu đùm bọc nhau, rằng hai chữ “đồng bào” thật rất quý, rằng chúng ta không được đánh phụ nữ bằng một cành hoa mà làm cho ngực phụ nữ lắc tung như thế, võ tràn cả lít xi-li-côn là cái chất kia làm từ silic tức thị Cát có số nguyên tử mười bốn và được đặt tên cho Thung Lũng Công Nghệ Cao bên đất nước của chàng trai Tây vân vân và vân vân. Nhưng nói gì thì nói, rốt cuộc anh vẫn thấy một cái danh lam thắng cảnh như thế là in-tờ-rét-xò-tinh, và giọng cô gái cho dù có gào rú tru tréo hay thê thảm van nài cũng đều nghe dịu dàng êm ái

như một bản nhạc xì lô tha thiết nhịp 3/4 phách tám mươi do một vi-ô-lông kéo cùng một ghi-ta thùng đệm, nên chi anh không chen vào, anh chỉ ngồi đẩy nhai tiếp kẹo gôm, hít khói thuốc đăng mũi rồi nhả ra đăng mồm, ung dung tự tại qua tháng ngày.

KHÔNG ĐỂ 3

Lời: Lưu Quang Vũ

Ballad ♩ = 80

Anh lên xe Đòai xe ba Vì mây trắng Nhớ một em gần xa là nhớ
Lành lành lành lành lành lành lành lành lành lành
17 Nhớ chỉ buồn chơ người tài phá củ Cơn bão giật đứt đi thì đừng về nữa
25 Ở đây chúng ta xuất một cây xê-lô vi-ô-lông vào
29 Anh lên xe Đòai xe ba Vì mây trắng nhớ một em
33 gặp sớm là nhớ Tình anh như ở lâu tình nhau trên miền đất vắng Tình anh như có
37 lâu tình nhau trên miền đất vắng Nhì yêu em về mùa sẽ thanh tỏa các vắng hơ các
41 vắng hơ các vắng nở trên cánh tay.

Xong rồi anh lại thấy bên cạnh xe Nước Mía Tắc Ép Chanh Dây Nguyên Chất Thơm Mát – nơi bình thường vẫn có rất nhiều những con người rồi việc ngồi trên ghế xúp, phơ rốn lên trời, tay cầm quạt nan phẩy qua phẩy lại đuổi đám ruồi kêu vo vo, kể cho nhau nghe những câu chuyện buồn rồi cười phớ lớ – xuất hiện một mục giả để đầu trần tóc muối tiêu búi tó củ hành củ lọ dọ hết tới lại lui. Mục có một vẻ mặt quái lạ vừa ngo

ngác vừa sâu thẳm vừa trông hết sức gian xảo lại vừa có vẻ cực kì điên độn, với một cái miệng móm mém răn reo nằm dưới hai con mắt lão liên và hai lỗ đen ngòm hếch lên dưới cái sống mũi khoằm xuống khiến cho chòm mũi cắm thẳng vào nhân trung, làm anh không kìm được ý muốn quẹt keo súp pe mà dán lên trán mục tằm biển ghi “Tại đây triển lãm hi nộ ái ố mười tám trong một – quý vị không cần phải đến chùa Tây Phương làm gì giữa đường coi chừng còn bị cướp.” Đôi lúc anh cứ đinh ninh vì bao thống khổ trên đời đè xuống nên mục sắp khóc đến nơi thì mục lại cất lên tiếng cười hô hô nghe hoàn toàn thỏa mãn với cuộc sống, thế rồi đang hạnh phúc mê lí mê li như thế thì bỗng nhiên như thế có tin sét đánh ngang báo hiệu người thân lia trần, mục lại chuyển sang khóc ngay, mục vuốt nước mắt ràn rụa trộn cùng nước mũi sụt sùi vo lại thành từng cục to bằng nắm đấm, mục quăng một phát kêu đánh bẹt làm cả anh và ruồi cùng kinh hoàng bay tán loạn. Tay mục cầm một mảnh giấy vàng khè không thua gì răng chẳng có chữ nào, mục đi đến từng bàn mà dí tờ giấy vào tận mặt thực khách bắt người ta phải đọc, trong khi ấy mồm mục cứ ú ớ những câu vô nghĩa ¹¹, rồi mục nháy nháy mắt ra chiều tinh thông, rồi mục lăm la lăm lét nhìn chung quanh xem chừng có ai đến bắt mình không. Anh nghe đồn đầu rằng ngày xưa mục cũng có nhà có cửa chả thua gì ông to bà nhón nào, nhưng trải qua vài cuộc bể dâu, nhà dưới nhà trên cả đất lẫn cát sắt thép xi măng bị người ta chụp lấy nhai nuốt với bán xối mạt bég cả, nên mục tiếc công tiếc của, đêm quên ngủ ngày lại quên ăn, nghiêng răng nghiêng lợi nghĩ ngợi đến rụng răng sỏi đầu bạc tóc, rồi hóa điên hóa ngộ, bắt đầu làm thơ như Bùi Giáng và lang thang phiêu du đi lung tung khắp nơi từ quận Ba sang quận Tư quanh về quận Một, gặp ai cũng đưa số đồ phân bua những cuội, có người thông cảm có người chột dạ có người thấy phiền toái, ai nấy đều phoi rồn lên trời mà cầm quạt giấy phe phẩy, xưa mục đi như xưa đám ruồi trên xác mía rồi cười phớ lớ yêu một cuốn truyện hay có tiếng chim hót đầu ngày.

Và yêu biển vắng.

Em, anh hoàn toàn mù tịt về kinh tế tài chính và đối ngoại. Anh thậm chí ngu si dốt nát về số má, anh chẳng biết chữ đui về giá vàng giá đô gì cả. Nghe cụm từ GDP anh nghĩ đến chuyện ông nông dân và một trăm con gà ¹². Nghe Cái Đuôi Dài anh tưởng người ta nói chuyện sò thú chim công chim trĩ nội và ngoại gây biến chứng lò dom. Anh lăm cổ tức với một loại bệnh thông thường mà những người thiếu i-ốt chúng ta thường hay phải gánh chịu. Anh ngỡ bluechip là bộ vi xử lý Intel® Inside™ đa nhân siêu phân luồng. Vĩ mô và vi mô đối với anh là món vây cá bào ngư anh chỉ mới nghe tiếng chứ chưa bao giờ được nếm thử. Người khổng lồ xanh anh cho là The Hulk suốt ngày bê đôi xe hơi ném xe buýt vào nhà chọc trời chứ không phải Big Blue hay Big Black BBC. Anh nhầm Dow Jones với Don Juan tức Đông Gioăng cái tên đọc lúu cả lưỡi, thằng cha Sò Khanh xứ đầu bò chuyên môn lừa gạt bọn phụ nữ ngu như bò. Anh ngạc nhiên thấy người ta không cần lít nước phông-tên nào cũng thả nổi được tiền tệ. Anh cũng biết ở những vùng đất em đã đi qua từ thời Leonardo da Vinci còn ngồi vẽ mô hình máy bay đã có những người lang thang trên đường phố đánh đàn măng đô lin, có những người ngồi cạnh công viên thổi kèn túi, có những người hát rong, có khu phố đèn đỏ, có khách sạn tình đi vào cổng trước đi ra ngõ sau, có nọ có kia cũng vui lắm xôm tụ lắm.

Em, nhưng anh mang máng thấy trong cái hay hay và vui vui và xôm tụ anh vẫn thấy ở cái góc phố này, khi Bùi Xuân Phái ¹³ đã chết được hơn hai mươi năm rồi, có cái gì đó không đúng. Có cái gì đó khổ sở, có cái gì đó ray rứt, có cái gì đó làm cổ họng anh nghẹn nghẹn khó nuốt, có cái gì đó làm anh phải chui vào toi lét ói quặn cả ruột, nước dãi anh trong suốt chảy rờng rờng như chó vào mùa đại mà mắt anh thì đỏ ngầu như lồng đèn treo lủng lẳng vào những mùa Trung thu trăng tròn có múa lân và ông Địa cười nhăn nhó trong nhịp trống chiêng tùng xèng. Thôi em đừng lèo anh về giao thoa văn hóa và hội nhập thế giới, về nguồn thu nhập khổng lồ từ dịch vụ và du lịch, về bức tranh cuộc đời nhiều mảnh lắm màu sắc, về ánh gồm ánh đồng túi lấp lánh ánh kim chim long lanh ánh thép nữa, anh chẳng muốn nghe. Anh nhỏ toẹt vào. Có gì đó

sai, rất rất sai ở đây. Một cái gì đó anh không tài nào định nghĩa được mà thằng Văn vẫn gọi là “đau em,” thằng Long Chó vẫn gọi là “đạp cút,” thằng Bút Chì vẫn gọi là “mẹ cái đống cút nát này,” còn anh thì đơn giản gọn gàng nhẹ nhàng tình cảm gọi là “thối.” Làm thế nào để anh có thể giải thích cho em hiểu tại sao anh nhắm mắt làm ngo, mặc kệ những lạc đà hai bước và cá vảy chân và đỉnh núi tuyết và chim cánh cụt nhảy và đà điểu bay, tại sao giữa bao nhiêu cái hay cái đẹp dưới ánh mặt trời chói chang và ánh đèn đường vàng vọt và cơn mưa đầu mùa cuối mùa giữa mùa xối xả anh chỉ nhìn thấy những ăn mày ăn nhặt, những người điên lang thang, những người nghèo khổ vì kế sinh nhai mà phải chịu đau đớn rách họng cháy mồm ngậm lửa nuốt dao, những ông bà già rách rưới bản thiêu bói rác dưới gầm cầu chữ Y, những đứa bé mặc đồng phục học sinh đi bán hoa lúc mười một giờ đêm, những thằng nhóc nằm co ro bên vỉa hè giữa trời khuya khoắc, những gái đi mất xanh mớ đỏ đong Tây ba lô đu Tàu bốn bị, những rốn lõi phển lên trời cùng với nước bọt đờm dãi văng xuống đất? Nếu anh đang ngồi điểm tỉnh rít thuốc phi phèo bỗng nhiên đứng dậy tát một cái Bốp vào mặt em mà gào to lên rằng một ngày nào đó chắc em phải rũ bỏ những tự hào tự mãn điên khùng hãnh tiến mù quáng vô lối mà ngấm lại thân phận đói nghèo nhục tiếu của mình đi rồi họa chăng mới dần dà khá lên được, liệu em có vừa xuýt xoa ôm cái má sung vù vừa gật gù mà hiểu cho anh không, hay em lại nhảy chồm chồm lên trên đôi *high heels* ¹⁴ màu da cam có quai xanh lá cây mà nhiec móc anh *chó đẻ*, ngu xuẩn, khốn nạn, rằng đất nước ta cần những nhân tài chung tay góp sức dựng xây chứ không phải là lũ vô on bạc nghĩa vô dụng đần độn thiếu năng chỉ biết dậm chân la hét đấm ngực kêu gào, rằng đừng hỏi Tổ quốc ta đã làm gì cho ta mà phải hỏi ta đã làm được cóc khô gì cho Tổ quốc?

Nói gì thì nói, lần sau nếu em có gặp lạc đà hai bước thì đừng quên giương Nikon lên mà làm vài bô ¹⁵ gửi cho anh.

Cảm ơn em, T.I.A.

R.I.P.

1. Nhân vật chính trong cuốn tự truyện của Henri Charrière. Anh rất ấn tượng với tình tiết nhét ống plan chứa tiền vào hậu môn rồi treo tường vượt ngục của anh này. ↩
2. Nhân vật chính trong cuốn tiểu thuyết “Bay trên tổ chim cú cu” của Ken Kesey. Anh thích cảnh anh này đứng ngay giữa trại điên bóp cổ mục y tá kêu ọ ọ ọ. ↩
3. *Cả thành phố như cháy / lập lòe ánh hỏa châu / có bà già bới rác / nằm co ro gầm cầu* ↩
4. Ca sĩ chính của nhóm Scorpions tức “Những Bò Cạp,” uýnh bài Wind of change tức “Đổi Gió” rất đáng ngưỡng mộ. ↩
5. Cửa quyển sách, không phải của thằng nghiện, lại càng không phải của nhà xí. ↩
6. Đến tận bây giờ anh vẫn chưa biết con lon là cái con gì. ↩
7. Có thể bẫy trái đất đi một xăng ti mét sau khoảng ba mươi triệu triệu năm. ↩
8. Tức Nhẫn Đi Ngôi Sao, đánh trống cho Beatles ↩
9. Đánh trống cho Guns N’ Roses ↩
10. Lại đánh trống cho Metallica ↩
11. Chẳng hạn như: *A bê xê dất dê đi ỉa / Dê không ỉa dất dê về chuồng / Dê buồn buồn dất dê ra chợ / Dê gặp dợ dê cười hê hê.* ↩
12. Nếu em chưa nghe chuyện này thì anh giải thích luôn. Có một trăm con gà. Một ông quan ăn chín mười chín con. Chín mười chín ông nông dân bâu nhau giành nhau xâu xé nhau những đầu cổ cánh sườn lông lá tù hủ của con còn lại. Theo thuật

Trung Bình Cộng của môn Toán Học vĩ đại có từ trước cả thời văn minh Luỡng Hà và Ai Cập cổ đại, ta lấy một trăm chia cho một trăm và suy ra mỗi người ăn số nguyên một con gà. ↩

13. Là nhà họa sĩ chuyên vẽ tranh về phố cổ Hà Nội: phố ban đêm, phố ban ngày, phố nắng, phố mưa, phố sương, phố vân vân. ↩

14. High heels tức là giày cao gót ấy. ↩

15. Bô tức là pose ấy. ↩

7

*Đêm nay say đất lở
Em có nghe rạn vỡ
Ra muôn mảnh li rời
Pha lê vạn chuỗi cười
Bên nó dạ thành khoe tráng lệ
Trơ trên giai nhân phò lã thê
Bên ni phố vắng lòng ngoai ô*

— Cung Trầm Tưởng

Thành phố đang vào mùa mưa. Quà này mưa thực to. Cứ mỗi ngày vài bận, nước tích tụ trên trời lại đua nhau đổ xuống xối xả, gió từ phía giật phần phật, sét đánh lung tung hỗn loạn, chớp lóe chói lòa khắp nơi, cây cối cùng hoa lá hòe sỏi rọp rọp tung rũ rượi bay, nhìn phê như con dê. Anh đi làm siêng năng chăm chỉ, mắt nhắm mắt mở chĩa vào phòng họp, mông lại quay ra cửa sổ nhìn xuống quán nhậu đầy những lợn béo thịt lợn béo, tay gõ bàn phím lốc cốc, những lúc nhức mắt đau đầu tứ chi bấn loạn cứ nghe tiếng gió mang theo luồng hơi nước mát lạnh từ biển Thái Bình Dương lồng lộng thổi vào thoang thoang mùi mắm tôm anh lại cảm thấy như vừa được ai đó dùng cọc nhổi bê tông đã thông trí não, mới gào lên “mưa rồi kia bây” rồi hát tiếp bài “em yêu chim em bắn chim” không sai một dấu thặng dấu giáng, làm các bạn đồng nghiệp cứ nhìn anh rồi bảo nhau rằng thằng này hay, nhìn mặt mà ý hiên lành như bản cố nông mà trông lại yêu đời.

Hát xong anh ngồi suy nghĩ. Sét đánh âm âm xung quanh anh.

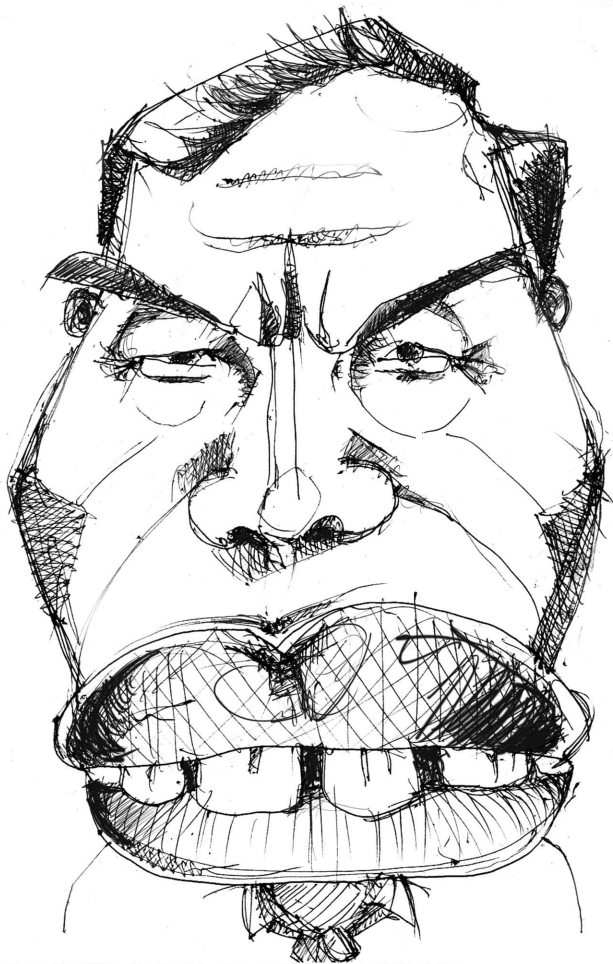
Anh nghĩ rằng, nói theo phong cách Tây – đạo này anh đi làm nghề quảng cáo hoài đâm ra sành Tây – thì chúng nó đã không thể nào sai hơn, hoặc rất khó để mà sai hơn. Thật ra anh đang chán đời *bỏ mẹ*.

Chán lắm.

Ví như vẽ viết lách. Anh muốn viết một cái gì đó mỹ miều hoành tráng mà ý tứ không có nên cứ hết đứng lại ngồi, mặt mày nhăn nhó như bị táo bón, viết xong anh lại xóa, xóa xong anh lại viết, rồi bôi rồi cạo, rồi chùi rồi tẩy, cứ thế không cùng. Anh cắm đầu vào sách vở đọc lấy đọc để để mò mang tri thức tìm cảm xúc, hết thơ Lưu Quang Vũ thời cận đại “gió và tình yêu thổi qua đất nước tôi” anh đọc lại Vũ Trọng Phụng thời cổ đại “bớ người ta thằng Xuân nó hiếp tôi,” anh ngón cả mó các sách thiếu niên nhi đồng như *Osho nhà hiền triết* với *Zorba con người đang điếm* và *Lão Kẹo Gôm lão là đồ tôi* cùng một lúc. Ngồi trong toilet anh ti mẩn nghiên cứu thành phần hóa học của thuốc Con Vịt rửa bồn cầu, đứng dậy đánh răng anh tò mò cầm xem hướng dẫn sử dụng bình xịt cạo râu. Tóm lại là văn chương thơ phú cứ như thuốc giun Fugacar nhập siêu vào bụng anh cả một bồ, thế mà rốt cuộc anh vẫn chẳng xuất ra được cái gì sất. Chữ nghĩa của anh cứ trôi tuồn tuột đi đâu hết cả, trong bụng anh dường như chỉ còn lại tuyến những quần quai đau đốn, cứ như ở tít sâu trong ấy Osho đang quay cuồng đánh vật với thuốc rửa bồn cầu và Zorba lẩn lộn cuồng quày với bình xịt cạo râu, cả lũ chúng nó đồng khí tương cầu đồng thanh tương ứng, quyết tâm làm anh phen này phải trần trồ, trần trọc, ấy là cái vấn đề.

Anh cũng muốn vẽ cái gì đó đẹp để thanh thoát như ngày xưa hồi còn luyện thi Kiến trúc anh vẫn vẽ, ti như quả táo màu đỏ để bên quả chuối màu vàng, cả hai quả xếp cạnh cái chai màu xanh, ba thứ cùng đặt nằm trên miếng vải màu trắng phủ lên cái ghế đầu màu nâu, sau đó anh dùng bút chì 5B tô tất cả thành màu đen; nhưng tay anh bây giờ giống như bị gấn bi, cứ chạy theo quán tính; anh chỉ còn phác ra được những gương mặt xấu xa tòm lợm có hàm răng vầu vàng khè và đôi môi thâm

sì sì như trâu nước hút ống vố, toát lên một vẻ ngu độn thiếu năng lại thích lạm bàn chi số trí tuệ, tức ăn khoai lang xắt lát nói chuyện Các Mác Lê-nin vân vân.

Anh lại những muốn cầm cây đờn ghi-ta điện hiệu là Schecter lên khảy những bài rốc thật hùng dũng, tay phải anh *economy picking*¹ thật thanh thoát, tay trái anh chạy lên chạy xuống *blue scale*² thật du dương, thỉnh thoảng anh lại chêm vào vài khúc *two-hand tapping*³ đầy kỹ thuật, rồi anh *sweep*⁴ sáu dây thật dẻo dai, xong anh *bend*⁵ thật cao *vibrato*⁶ thật nhuyễn, xong anh *hammer-on pull-off*⁷ thật lẹ. Nhưng hai tay anh giờ run như cây sậy, đánh tốc độ anh không còn theo kịp Timo Tolkki của Stratovarius, đánh chậm rãi anh lại kém mượt mà xa Brian May của Queen, từ cái *amplifier* thậm hại của anh chỉ còn phát ra những tiếng *lead* the thé như tiếng con mụ nái xẽ nào đó bị ai đập vào cổ họng, những tiếng *distortion* rè rè oán thán như cung nữ một khúc của Nguyễn Gia Thiều, những tiếng *tet tet* của một thằng ăn khoai nướng nhiều hơn mức dạ dày có thể xoay sở xử lí. Thật là đau đốn.

Sét đánh âm.

Đôi lúc anh nhắm mắt lại cố mơ mòng về một thứ gì đó cao cả sáng sủa, nhưng cứ mở mắt ra anh lại thấy những cảnh tượng mà hồi xưa có ông nhà văn nào đó tên là Vích-tô Huy-gô đã viết là “đến người chết dưới mồ cũng phải trở ra mà nhìn.” Theo như anh biết thì cuộc đời con người ta trung bình mở mắt nhiều gấp đôi nhắm mắt – trừ những bác những ông có mắt như mù có tai như điếc có miệng như câm thì không kể – thành ra trong đầu anh những tư tưởng tươi tốt về công danh sự nghiệp – với những câu hỏi đầy giằng xé cắn rứt ví như “Cuối cùng thì sự thành đạt là cái đêch gì?” – dần dần cứ như nước dưới chân cầu trôi đi hết cả, chỉ còn lại dăm ba ý nghĩ hèn hạ lẫn quần cứ khổ sở đần vặt anh.

Trời mưa rất to.

Anh nghĩ rằng, em oi anh quỳ lạy em, em đừng cười nhạo anh mà tội nghiệp. Vì thật lòng anh có muốn thế đâu. Ai sinh ra làm con người – súc vật thượng đẳng – lại chẳng thích thoải mái sung sướng, được ung dung nằm ngửa mà hưởng thụ những đôi dào vật chất lẫn tinh thần. Anh cũng như em, thích được ngồi uống li cà phê Ban Mê mà bình luận

bóng đá, hóng hót những chuyện cầu thủ này sút cú vô lê quá trán đến nông nổi rách hai cái quần một lúc, thủ môn nọ bay người chụp nhằm vào cột cầu môn võ cả lưng phải đi nẹp gỗ, tiền đạo đội kia lừa banh dẻo như làm xiếc làm hậu vệ đội nọ cùng bay người song song với mặt đất, mặt đà vấp té ngã chống lên nhau gãy hết các loại răng. Mỗi khi đi ngang qua những quán nhậu đang truyền hình trực tiếp mấy trận kinh điển bom hạt nhân tâm cỡ Bắc Triều Tiên đấu với Bồ Đào Nha trong vòng chung kết Quót Cúp, nghe người ta gào thét chửi thề, máu trong người anh cũng rần rật theo, anh cũng muốn lao vào làm một vài kết bia Heineken, giơ nắm tay lên trời oang oang dọa đám vào mồm hoặc đá vào mông mấy thằng áo thun quần cụt đỏ xanh không quen biết đang chạy không cách anh cả nửa vòng trái đất. Trong khoảng thời gian hai giây anh chuyển ngay le-vô từ “phổ thông trung học bỏ học đại học” xuống thành “vô học,” anh gân cổ chửi *con đĩ mẹ* thằng tuyển thủ quốc gia 김정일 gần sát cầu môn như thế lại còn co chân đá ra ngoài được quả thật bắt tài vô tướng đếch phải tay ông, anh lại phê phán chỉ trích lão huấn luyện viên mặt ngựa 김일성 tâm cỡ quốc tế sao lại cho thằng chó ấy vào sân làm rối cả đội hình đội ngũ, có phải là cạn suy thiếu xét hay không. Rồi khi có ai đưa được trái banh vào lưới thì anh lại nhảy cẫng lên bằng hai chân sau, anh múa may như Xúy Vân động rồ, anh tung bôm hí đến đứt đôi cuống họng, anh thúc cùi chò vào con mụ bên cạnh, anh tát tai thẳng phía trước anh đá hậu đá phía sau, rồi anh lại bị thằng điên loạn nào đó kê một phát đầu gối vào mông, rồi anh hưởng những cú móc kiểu Mô-ha-mét A-li vào be sườn xương cụt, rồi anh té chống gọng lên trời, mặt mày anh nhể nhại mồ hôi mồ kê nhưng anh lại vùng đứng dậy đưa tay quẹt mũi, nở một nụ cười trông vừa dốt nát ngu si lại vừa hoàn toàn thỏa mãn.

Nhưng anh chẳng làm thế. Vì đang yên đang lành tự nhiên anh thấy một đám giàu có bụng phê ngổ ngà ngón nốc hết bia này đến bia kia, tôm mực ốc hào thừa mứa, có mấy con chó sủa loạn tranh nhau đồng xương và bà già ăn mày lưng còng đến đất, quần rách lò xo ống thấp ống cao, mặt mày móm xòm, run lấy bẩy trong xó tối húp sì sụp bát

cháo lỏng bỗng vừa xin được từ các nhà Mạnh Thường Quân. Thế là bỏ mẹ hết, mắt anh bỗng chốc mờ đi như bóng bị kéo mây⁸, anh không thấy bóng thấy banh, không đá không đấm gì được nữa cả. Cái cảnh tượng người và chó cú thể án ngữ trong đầu anh chẳng khác gì một bức tranh to vật đầy những chỗ sáng chỗ tối rối rắm khó hiểu của Picasso, có những màu sắc bầm tái và các loại súc vật dị hình dị tướng mặt ngựa đầu trâu, những tay chân què cụt còn gằng gượng cầm kiếm cầm gươm và những cái mồm đang há to lộ lưỡi dao găm, gào thét điên rồ. Anh giật mình nghĩ: Thế là thế đếu nào? Sao ngay mới đây thôi có ông kẹ kia đứng chống nẹ trước quần chúng mà hùng hồn hoành tráng bảo rằng nước ta đã hết còn là nước nghèo, rằng hãy sánh vai cùng các cường quốc năm châu với những món trang sức lung linh là đường sắt cao tốc – một đơn vị, cổng chào hùng vĩ – năm đơn vị, và chỉ số IQ – tám đơn vị, rằng hãy cấp kì đi chợ bằng shinkansen và bẵm bố đi học với vận tốc hai trăm cây số một giờ? Thế còn cái Guernica thời bình nào đây? *Chó đê*, lừa bố phồng?

Sét đánh âm.

Anh nhớ lại cách đây không lâu có lần anh cũng học đòi ặc-tít, đi quán cà phê nghe một ca sĩ nổi tiếng vừa hát vừa đệm đàn. Ca sĩ mặt mày nhí nhảnh xinh xắn, đầu tóc bung xù quăn bằng đô, cặp mắt thông minh lanh lợi cứ lúng la lúng liếng, vận quần jean bó áo thun thụng ngồi cầm cây ghi ta gỗ cặp ca-pô gẩy rổn rềng, dẫu môi ngọt thánh thót hát nhạc Beatles “Mi xen má bèn” rồi lại chêm vào mấy bài du dương tự sáng tác rất phong cách, mỗi lần hát xong lại vươn vai khoe ngực lép bảo “hay hè hay hè.” Thôi thì người gầy vỗ tay, kẻ béo tặng bông, cậu hói quay phim, cô trọc chụp ảnh, khắp nơi ca tụng ngợi khen một tài năng hiếm hoi rực rỡ mấy chục năm rồi không thấy trên đất ta. Lúc ấy anh cũng chán nản nghĩ: Thế này là nghĩa lí đâu gì? Sao em không nhảy xuống khỏi cái bục ấy đi, đóng sập cửa cái gian phòng tối tăm chật chội đầy những bộ tịch đạo đức giả đi, nhổ toẹt vào những lời tán dương giả dối rỗng tuếch đi, vứt mẹ vào thùng rác cây đàn tẻ ngắt cùng những câu hát rối rắm cao siêu về Phật về thiên về sự sống về cái chết wisdom minh triết whisky rượu đế whiskers râu mèo gì đấy đi? Sao em không bước ra đường phố lúc ấy đã gần nửa đêm mà banh tai ra nghe tiếng lóc cóc buồn thảm của mấy tay đấm bóp giác hơi kiêm luôn cái nghề hùng tráng chói ngời người đời gọi hoa là Đĩ Đực vẫn thường hay đập xe lê la gần khu chợ Bến Thành, giành khách của nhau và đánh nhau lổa đầu tóa máu? Sao em không viết thư vài câu nhạc thiên tặng riêng cho đám gái điếm sau mười hai giờ đêm vẫn túa ra từ các vũ trường khách sạn và lữ lượt kéo nhau vào quán phở bên đường, báo hại lũ bạn anh thằng Nguyễn bung tồ vấp té, thằng Vũ đập đá đập tay, thằng Hùng dất xe tróc móng ngón cái? Những thanh cao tao nhã em đang vừa lim dim mắt vừa hát một cách *phiêu linh*⁹ như thế, ngoài tác dụng ru ngủ như moóc-phin¹⁰ và giảm đau như moóc-chiê¹¹ ra thì còn lại được gì?

Sét lại đánh âm. Em ạ, thành phố đang vào mùa mưa.

Phải rồi, thành phố thân yêu, rất mực thân yêu của chúng ta đang hùng hổ tiến vào mùa mưa. Đạo này trời mưa suốt. Anh quàng vào người cái áo mưa màu vàng khè bốc mùi hôi thối vì không phơi kịp, nhảy lên xe đạp máy rồi một phút, lao vụt đi như tên bắn, sấm chớp vòng quanh, gió thổi văng tung, nước lượn rùng rùng vào cổ áo anh rồi chảy xuống cột sống rồi đến tận xương cụt, lạnh nổi cả da gà da vịt. Cửa hiệu hai bên đường sáng trưng, tiệm bánh mì cùng với tiệm sửa điện thoại di động và tiệm vàng vùn vụt chạy ngược về phía sau. Mặt đường ngập ngụa nước. Lá cây rụng lá tả. Biển quảng cáo Jet Star “bay về Đà Nẵng chỉ bốn trăm ngàn hoặc có thể rẻ hơn” cùng với pa-nô “khu nhà biệt thự Wonderland – đất lành chim đậu” thì đua rung bần bật. Em, có một ông già nhỏ thó còm nhòm còm nhom nằm còng queo bên gốc cây trên đường Hoàng Văn Thụ, hai chân bị liệt cong quắp, trước ngực vẫn còn khur khur ôm chặt cái bị cói, rên ri khật khừ. Có một ông khác quỳ như nghĩa quân Đê Thám bị chém ngang lưng ở ngã ba Thép Mới – Hoàng Hoa Thám, mắt nhắm nghiền, tay cầm xấp vé số run rẩy. Có một bà bán cam dạo đứng nấp co ro dưới mái hiên, tần ngần nhìn đồng cam lặn lóc dưới mưa, đôi mắt ngơ ngác buồn tủi chốc chốc lại liếc nhìn thẳng bé gầy đen loắt choắt mang khẩu trang bịt mặt, tay cầm một xấp tờ roi “SIM số đẹp” phát dờ đang chửi thề “mẹ ông trời.”

Thế mà, cũng trong lúc đó thì khắp nơi người ta bàn tán xôn xao về ngôi sao máy giặt đang nhảy nhót hát hò tự dung lẫn đánh đùng ra có chữa, vụ chửi nhau tàn mạt về hai cái túi xách màu hồng trị giá bốn ngàn đô ¹² mỗi chiếc xem cái nào *auth* thật cái nào *fake* giả ai tay chơi đẳng cấp ai tay ngang nửa mùa, vụ ca sĩ làm nhái video clip đang ngồi tình bình bồng bình tĩnh hết giấy đi cầu vụt đứng lên thét to “Mài Đà Hí” giữa hiện trường vung vãi, vụ án mạng chặt văng thủ cấp giết người làm tình không theo thứ tự thời gian, vụ nữ văn sĩ ba xu mông to vú bự bắt tài vô tướng mặt dày mày dạn lại sắp xuất bản sách mới về hoàng tử Châu Tinh Trùng đánh son môi và công chúa Trùng Ứng Ứng ghi nhật kí, vụ những môi hận tình cùng băng vệ sinh mang lại nụ cười rạng rỡ

hạnh phúc thì nhiều tuổi xuân ôm trọn, tất thảy đang làm hao tổn bao nhiêu là giấy mực của bao nhiêu là phóng viên của bao nhiêu là tờ báo trăm hoa đua nở ở xứ ta.

Mưa to dữ dội.

Em, anh càng nghĩ càng cảm thấy càng thấy rằng nơi anh đang sống đây, cái thành phố nơi anh quanh quẩn đây có hai thế giới khác nhau rạch ròi. Một thế giới có những con người vui vẻ sung sướng, đàn hát xôn xao, quần là áo lượt, vàng đeo đồ tay bạch kim khoen trắng mũi, mua cây kiềng về cho thỏ ăn, khóc khi chó ốm ngất khi chó chết, đi những hai bánh Éch-hát và bốn bánh Mọc-xê-đi, mua dâm học trò con nít, ăn của đút, đọc tiểu thuyết điếm tình, theo dõi vụ án li kì, giật mình thon thót khi nghe tin giá vàng lên, nhìn xã hội qua lăng kính màu hồng hai trăm với niềm tin yêu hi vọng màu xanh năm trăm, ngoắc lão bán vé số què liệt lại mua một tờ cầu hên rồi nức nở tự khen mình sao tốt bụng thế cao thượng thế. Một thế giới còn lại khốn khổ khốn nạn, nghèo túng, xin ăn, cùn quần, mù chữ, ngu dốt, khổ sở, cùi hủi, què cụt, mù máu, lú lú dốt dít nhau kẻ mù người ốm, lê la đá xê-ri¹³ quán nhậu bên đường, nhìn chân trời kéo mây mà bụng phập phồng lo sợ cho cái ổ rách tối nay. Người ở trong thế giới bên này không biết mô tê gì về thế giới bên kia, cũng chẳng quan tâm gì đến thế giới bên kia, và ngược lại. Thật ra, công bằng mà nói thì như thế cũng tốt thôi – nhân bất vị kì thiên tru địa diệt, sách vở từ xưa đến nay vẫn bảo rằng đời người chỉ sống có một lần, rằng phải sống sao cho cái đời ấy và những đời con cháu chắt chít về sau về sau về sau và về sau nữa được đảm bảo no cơm ấm cật, cho khỏi tiếc nuối những năm tháng đã sống hoài sống phí, cho khỏi nhục nhã ê chề về dĩ vãng ti tiện hèn đốn của mình¹⁴. Cho nên như thế cũng là rất tốt thôi. Chi bất hạnh thay cho những thằng ôn ma xui quẻ khiến, cha sinh mẹ đẻ tính nhằm giờ nhằm thế kỉ thế nào lại phải đứng ngay trên lằn ranh giữa hai thế giới ấy, yếu hèn, đau đốn và bất lực, hết nhìn tới lại nhìn lui, cứ nửa đêm lại ngồi một mình với cái bóng in trên bức tường loang lổ dán mấy tấm đề can hình con mèo Kitty

màu hồng không có mồm, muốn khóc không được mà muốn cười cũng chẳng xong, cứ gục cái đầu tóc tai bù xù xuống ngực mà nấc lên thành từng tiếng “ác, ác.” Bất hạnh thay cho những thằng viễn vông thất bại cứ ngày lại ngày nốc vào một vài vai bia hơi, cùng với lũ bạn bốc phét vung tán tàn, xong lại đi lang thang xiêu vẹo trên đường phố gió rét, đèn đường soi bóng đổ dài về phía trước, tự miệng mình đọc cho tai mình nghe mấy câu thơ của Lưu Quang Vũ, hai nắm tay thu lại quệt nước mắt chảy giàn giụa trên mặt. Bất hạnh thay cho những thằng thiếu năng trí tuệ hết ngày này tới tháng nọ cứ chui rúc trong cái áo mưa hôi thối màu vàng rộng thùng thình, đứng múa trên bia mộ trong nghĩa trang Bình Hưng Hòa giữa đêm khuya mà ngẩn ngơ ngơ ngẩn hát bài “em yêu chim em bắt chim” “tiến thoái lưỡng nan đi về lặn đạn” để cho nhà nhà cười nhạo người người chỉ trích. Bất hạnh, thật bất hạnh thay cho chúng nó.

Anh nghĩ rằng...

Đấy đại để cái đầu của anh bây giờ nó hỗn độn và chán nản như thế. Anh quẫn trí. Anh tù túng, ngột ngạt. Anh vắng tục chửi thề khắp mọi lúc mọi nơi, mặc cho chúng nó nhìn anh như chó dại.

Mà thật ra thì, chó dại thì đã sao.

Anh biết, anh là thằng người cực đoan. Đầu óc anh tối tăm. Suy nghĩ anh mâu thuẫn. Em đừng cố gắng hiểu anh. Em cũng chẳng cần phải khuyên nhủ hay tội nghiệp anh làm gì. Nãy anh lạy em là tiện mồm nói vui đấy.

Dù sao mặc kệ, anh cũng không thỏa hiệp.

Thỏa hiệp *đểu*.

1. Búng tiết kiệm ↩

2. Thang âm buồn ↩

3. Gõ hai tay ↩

4. Quét lên quét xuống ↩

5. Đẩy ây ây ây ây ↩

6. Rung ung ung ung ↩

7. Búa vào kéo ra ↩

8. *Chát chát bum chát chát bùm / Con mưa nào lạ thế / Thoáng mưa rồi
tanh ngay? / Em về nhà hỏi mẹ / Mẹ cười: mưa bóng mây* ↩

9. Theo sở học của anh thì từ này, cùng với từ "feeling" trong tiếng Ảng Lê và "чувство" tiếng Mắc-xê-đoan, đều bắt nguồn từ chữ Trung Quốc 漂零, dịch nôm na là "nổi lênh phênh," đang rất được chuộng dùng trong giới truyền thông báo chí ở ta. Một số ví dụ: cô ấy hát rất *phiêu linh*, anh ấy múa thật *phiêu linh*, ban nhạc cạo trọc lóc đầu mặc đồ trắng giả ma đứng hú hét ai oán như chó kêu mèo sủa lúc nửa đêm vô cùng *phiêu linh* vân vân. ↩

10. Một loại pháo hạng nặng ↩

11. Một loại ma túy dạng nhẹ ↩

12. Anh không có tham vọng lưu danh sử sách gì gì, nhưng nói đại biết đâu ba trăm năm sau có người nào đó một đêm mưa gió bão bùng nào đó ngồi đọc lại tác phẩm này của anh. Cho nên, hồi các con cháu, sau khi lân la dò hỏi thì bốn ngàn đô la Mỹ vào thời ông cố nội lạm phát quy đổi ra được gần tám chục triệu Việt Nam Đồng, tức vào cỡ sáu tấn rưỡi gạo thơm. Ông cố nội các cháu sinh ra khi nền kinh tế nước nhà còn nhiều khó khăn nên thể trạng gầy gò, thân hình thấp bé, mồm không được rộng lưỡi chẳng nên dài, ngày ăn hai lạng rưỡi gạo. Như vậy vị chi mỗi cái túi xách đựng giấy chùi mũi ấy có thể nuôi ông cố nội các cháu được khoảng

trên dưới bảy mươi năm có lẽ. ↩

13. Đây không phải chuyện đá banh ở xê-ri A hay xê-ri Bê gì của Ý đâu, em ạ. Đá xê-ri ở ta nó như thế này: em chen chúc với một đồng bạn của em tay cầm thùng gỗ tay cầm bàn chải lông ngựa, vừa hau háu nhìn một lão mập ú ăn tô bún bò vừa liếm mép cho bóng nhờn lên. Đợi đến khi lão ăn xong tô bún bò, tém râu quệt miệng “khà” một cái thật kêu, phải đít đứng dậy thì em lập tức gạt tất cả các loại căng của tụi bạn cho chúng nó ngã dúm dụi, gãy răng đập môi vô kể, xong em lao lên hô vang rằng “chú oi cho con nha chú,” xong không đợi ai giả nhời em vô ngay lấy cái tô còn thừa chút nước lèo, xong em húp lấy húp để. Đấy đá xê-ri ở ta nó khốc liệt cạnh tranh là như thế đấy. ↩

14. Câu này không phải của anh, câu này ©Николай Алексеевич Островский. ↩

8

*Nỗi si nhục buốt lòng
Khi thấy mẹ ta bảy mươi tuổi lưng còng
Phải làm việc mệt mỏi dưới nắng
Khi thấy lũ em ngày càng hư hỏng
Khi người mình yêu
Nói vào mặt mình những lời ti tiện
Khi bao điều tưởng thiêng liêng trong sạch
Bỗng trở nên ngu xuẩn đê hèn*

— Lưu Quang Vũ

Lúc anh đến thành phố này thì trời đã tối mịt. Chớm thu, thay vì mang hương cốm và hương hoa sữa như tám mươi cây số về hướng Nam thì gió ở đây bốc mùi tanh tươi lợm giọng của hàng thịt cá ôi thiu và rác rến tươi mới, lạnh lẽo thổi hun hút dọc những con đường do dáy bản thiu đầy bụi bặm và ổ gà. Thỉnh thoảng lại có mấy con bò nằm bên vệ đường, con này ngủ gối đầu lên mông con kia, con kia gối đầu lên đuôi con nọ, con nọ gối đầu lên đống phân bò, những cái lưng gầy guộc nổi lổn nhổn những xương chậu cùng xương cụt cùng chìa lên trời buồn thảm. Anh đeo cái ba lô nặng cả chục kí trên lưng trong đựng nửa kí quần áo và cuốn *Thương nhớ mười hai* của Vũ Bằng, mắt đeo kiếng đen mua ở tiệm thuốc tây hiệu Đại Bịp, miệng che khẩu trang ca rô, cỡi chiếc Wave RS thuê giá năm chục ngàn một ngày đêm, vừa lượn tới lượn lui một vòng đại lộ vừa láo liên dòm tìm hàng quán ăn khuya. Một đoạn, thấy bên kia đường có ánh đèn tù mù giống hàng vịt lộn, anh liền thẳng

xe “két” một phát, tạt ngay vào, bụng nghĩ thầm rằng thôi hãy cứ mặc kệ những con bò cùng đồng xương cụt, hãy cứ vui như mọi ngày mà làm vài tấp cái đã.

Cho nên anh thất vọng ghê gớm, vì cái quán bên đường nhìn vẻ ngoài rất phong cách ấy lại không bán vịt lộn. Nó là một cái chõng tre cũ rích mố meo xiêu vẹo trên đặt tả pí lù tùm lum thứ hàng từ A đến Z, phong phú như Amazon cùng với eBay kí hiệp đồng làm ăn, nhưng tuyến không có một hột vịt lộn nào cả. Lão chủ quán đang ngồi gật gà gật gù trong bóng tối lò mò, thấy anh ghé vào thì mừng rỡ như bắt được vàng, gượng đứng lên xem chừng muốn ca bài ca quảng bá du lịch “Bạn ơi hãy đến quê hương trúng tôi, rừng cọ đồi chè đồng xanh ngào ngạt, nắng chói sông Lô hò ô tiếng hát, bến phà dào dạt sóng nước Bình Ca” song có lẽ vì hạn chế tuổi già sức yếu gỏi chùng gân mồi nên lại phải ngồi phịch xuống, phều phào hỏi anh ăn gì uống gì. Thoạt đầu anh định quay lưng mang nỗi thất vọng hột vịt mà bỏ đi, nhưng cảm cái cảnh lão già hí hửng nên đành ngồi lại gọi một chai Pepsi uống tạm cho qua cơn đói.

Lat gia hien mot cai phe (star)

Từ đây trở đi là những cảnh tượng anh nghe thấy và nhìn thấy và ngửi thấy và nghĩ thấy trong hoàn cảnh bụng sôi do thừa a-xít cò-lo-hi-đờ-rít miệng ọ vì hơi ô-xít cac-bon.

“Tôi Nguyễn Đình Loát, nguyên viện trưởng viện kiểm sát nhân dân tỉnh Minh Hải, lại nguyên phó viện trưởng viện kiểm sát nhân dân tỉnh Bắc Thái. Nghi hưu đã mười tám năm. Ngồi hàng này cũng từ đấy đến nay.”

Chủ quán là một ông già cỡ chừng bảy tám chục tuổi, tóc ba phần mười một phần tiêu, mặc áo bộ đội quần thể dục, mắt phải nhắm hờ, mắt trái bị tật đờ đờng đọc và hấp háy. Như tất cả những lão già già đen khú để khác, lão rất thích ba hoa xích để chuyện quá khứ oanh liệt của mình cho những khách qua đường ngây dại ngồi hóng hớt nghe, miệng há thực to nước dãi chảy thực ròng. Tiếc thay cho lão, anh đâu phải thiếu nhi nào. Tuổi đời anh đã vượt các đầu ngón chân, mồm anh ngoài râu trên đã có thêm râu dưới, mặt anh đã bao lần cạo lông tơ, mỗi khi đi cắt tóc anh đã tự tin bảo thợ lấy ráy tai xén lông mũi được một mớ, kinh nghiệm sống của anh đã khá là dày dặn, anh còn lạ gì những hạng người như lão. Quê anh ngày ấy cũng có Xí Hồ ngày ngày vệt hàng rào ăn trộm chuối non nhắm với hai lít rượu đế, hết lần bờ ruộng đến ngã bờ nương, miệng lè nhè khoe chiến tích năm xưa hành nghề cảm tử quân ôm bom ba càng xông vào quơ lưới lê như Triệu Tử Long múa giáo, đâm quân Tào Tháo chết cả vạn thằng. Thêm một lão Hòa què hành nghề ăn xin quanh năm suốt tháng lang thang Phú Đa Bến Dầu, những lúc thời vụ rảnh rỗi cứ buổi chiều lại chống nạng ra sân ngâm “Đèn Sài Gòn ngọn xanh ngọn đỏ, đèn Mỹ Tho ngọn tỏ ngọn lu,” xong chẹp miệng tiếc lúc xưa hoàng kim đốt tiền nấu trứng. Lại có một đại nhân vật tên là Ba Cụt, thời trai trẻ một bữa hăng hái vác cuốc ra đồng đào hố ỉa vát chẳng may trúng mìn cụt chân, về già lại quây quần với con cháu kể rằng ngày xưa tao chiến đấu cùng tiểu đội với La Văn Cầu, bị đánh bom B52 xém tí võ tinh hoàn. Phạm đã là con người thì tuyệt đại đa số toàn là những kẻ mồm to như thế, chẳng có gì lạ cả. Nên chi khi

lão già bán quán vệ đường này bắt đầu cất những lời khua môi múa mép, vừa hết câu thứ nhất chưa sang đến câu thứ hai anh đã lò mò đoán biết được toàn bộ cái cục diện sự vật sự việc rồi. Tất nhiên là lão nói phét. Phét lác. Bởi vì tất cả các loại trường như viện trưởng, thứ trưởng, bộ trưởng, hạm trưởng, cơ trưởng, đội trưởng, linh trưởng mà anh đã từng nhìn thấy trên tivi trong chương trình thời sự, bất kể đương, nguyên hay cố cựu, thầy đều không hoành tráng như Triển Chiêu thì cũng uy vũ như Bao Chứng, kẻ rút kiếm múa nhăng kẻ khênh máy chém kẻ lại liệng thè bài, mặt đen răng trắng mắt ti hí lại có sẹo Vùng Trăng thật kinh. Anh chưa thấy trường nào ngổ ngáp vật, lâu lâu lại sờ sờ đếm đếm mấy gói khô bò buộc dây chun như lão già này cả.

“Mấy gói bò khô, tôi lấy dây buộc lại là để phòng trộm cắp đấy. Một lần tôi bị chúng nó lấy cả túm. Chạy đi chạy lại mình không để ý là chúng nó thò ngay. Cái thời này thật chẳng ra gì. Mét vuông có năm thăng ăn cắp.”

Lão lại nói dối. Những ba lần liền. Thứ nhất thời này ra gì. Thứ hai mỗi mét vuông có mười thăng ăn cắp, không phải năm. Thứ ba chân tay lão lú quýu thế kia, nào phải Ặc-nôn ¹, không thể nào chạy đi chạy lại được. Anh ngồi uống nước ngọt đã lia mắt cú vọ quan sát rất kĩ, nhất cử nhất động của lão không qua được mắt anh. Tay lão gầy trơ những xương vói gân, trên da lại điểm xuyên đầy những nốt đồi mồi đen đen nâu nâu nhìn rất tởm. Mỗi khi xúc đá bỏ vào cốc, cả hai bàn tay lão lại rung bần bật với biên độ rộng không hề thua kém bartender ở Lush Sài Gòn lắc rượu cocktail, làm những hạt đá vụn rơi tung tóe theo bán kính hàng cây lô méch. Khi lão rót trà, nước vãi ra khắp nơi. Hai bàn chân lão, thay vì mang giày đinh loại chạy điền kinh cự li một trăm mét ở Thế Vận Hội mà Ben Giôn-xon vẫn mang thì lão lại tương vào một đôi dép xộp màu xanh loại để dành đi trong nhà tắm, đế nhẹ lắm gai bám chắc đỡ trượt té, vẫn thường được bày bán dọc hai bên đường với giá hai ngàn đồng một cặp. Mỗi khi đứng lên để lấy cái gì, cặp đùi tong teo của lão lại run lấy bẩy, dáng điệu lão như sắp ngã ngựa cả ra trông rất hèn

hạ. Trộm cắp nước ta toàn là hạng có sĩ diện, đeo cà vạt, sống thanh tịnh, buổi trưa thích dùng món chay góc Pasteur Võ Thị Sáu, buổi tối hay cầm đồ ở hiệu Từ Tâm, cũng biết thương người tàn tật bệnh hoạn, lại còn phải đi từ Nam ra Bắc, bao nhiêu nhà lớn phải xây bao nhiêu cầu lớn phải làm, ai hơi đâu đi lấy bò khô của lão, vừa chà bỏ dính răng lại còn mang tiếng tổn môn.

“Tôi cũng đi khắp nơi đấy chứ. Phía Nam tôi công tác Minh Hải Cà Mau bảy năm. Phía Bắc tôi làm việc Cao Bằng Lạng Sơn ba năm. Ngoài nước thì tôi đi Liên Xô, Ấn Độ, Pakistan, đủ cả. Ôi cái Liên Xô. Bên ấy hiện đại lắm cháu ạ. Người ta có cái máy cao chùng này này (lão giang hai tay ra), rộng chùng này này (lão giang hai chân ra), trên có cái khe dèm dẹp thế này này (hết thứ để giang ra nên lão không giang gì cả), mình cứ bỏ ba cô-pếch² vào là nó nhả ra lon nước ngọt, bỏ hai cô-pếch vào nó lại nhả ra chai nước suối. Tôi với mấy ông trong đoàn thấy lạ quá, cứ đứng quanh nhét tiền vào mãi. Hiện đại lắm. Hí hí.”

Lão già làm anh buồn cười quá. Cái máy bán nước ngọt tự động ấy ở đâu chẳng có, làm gì mà phải đi sang mãi tận Liên Xô, tốn tiền tốn của của quốc gia. Từ mấy năm trước khi trường anh tổ chức lễ truyền thống ngày mừng chín tháng mười một, người ta đã khuôn vào để quanh khuôn viên trường đến bốn năm cái đề-mô rồi. Tối hôm ấy trong khi dân tình tụ tập nhệch đàn đúm hò hét từ trong trường ra đến ngoài cổng kéo đến bao vây cả Hồ Con Rùa³ thì anh với thằng Phong Đà Lạt thằng Thắng Đồng Nai ba thằng đứng xúm xít quanh cái máy xanh xanh đỏ đỏ, sờ soạng từ dưới lên trên từ sau ra trước, hoa tay múa chân tranh cãi om tòi về quá trình đồng xu trong túi mình chui tọt vào máy, lăn đến ngân hàng nhà nước rồi rút tòm xuống lỗ nè trên hăm chui Văn Thánh như thế nào. Sẵn có tờ mười nghìn tiền polyme mới cái bố mẹ vừa bán heo gửi vào, thằng Phong nín thở nhét vào khe máy, nhấn nút mua thử lon Coca-Cola™ thời giá lúc ấy là năm nghìn đồng. Cái máy nuốt chửng tờ tiền chớp nhoáng như một thằng quan tham những trời đánh thánh đâm, sau đó khởi sự vừa gào rú vừa rung chuyển kính thiên

động địa như bên khu Nam Sài Gòn Phú Mỹ Hưng bị động đất sập nhà, một hồi tòi tẹt ra lon trà bí đao rồi im thin thít như cái đồ vô liêm si đùn đẩy trách nhiệm chó chết, bọn anh vỗ về vuốt ve đến như thế nào nó cũng không chịu mưa tiền thừa ra. Cho đến khi thằng Phong tiếc tiền quá mất cả bình tĩnh bèn găm một tiếng Sư tử hống, nhảy lên tung một cú cước cân đại truy thẳng vào màn hình, máy mới kêu khổ rồi lục cà lục cục nhả ra đồng bạc các mệnh giá năm trăm đồng đánh “keng.” Thằng Phong cầm đồng bạc mặt trước hoa sen mặt sau bông lúa nhét vào túi, chửi thề “má” một câu, rồi long trọng tuyên thệ từ giờ cho đến chết tao không bao giờ xài máy bán nước ngọt tự động nữa, vợ con tao mà đòi uống tao cứ thế mà tát cho rớt răng ra. Buồn cười. Thế mà lão già này lại phải đi đến tận Liên Xô. Buồn cười thật.

“Con ấy à? Khồi. Tôi được bảy đứa, năm gái hai trai. Con gái cả làm luật sư. Con trai út làm kĩ sư điện tử, sửa chữa điện thoại di động. Xã hội đang phát triển lắm, đâu đâu cũng là máy móc hết cả. Vi tính, điện thoại, ti vi tủ lạnh, máy giặt máy điều hòa, mô tơ máy bơm nước, bàn ủi quạt máy, bình điện ổn áp, máy lạnh máy hàn máy phát điện, những nghề ấy là có tương lai lắm hí hí.”

Bảy đứa con. Năm gái, hai trai. Chông khỏe giống tốt vợ mần mông lông bàn, kể cũng đáng cho lão tự hào. Chỉ trừ việc kĩ sư điện tử không đòi nào lại đi sửa điện thoại di động. Vì rằng cái thời hoàng kim của nghề sửa chữa điện thoại di động đã qua lâu lắm rồi. Bốn năm trước khi anh còn ở trọ khu bờ kè Cầu Bông, chung nhà có thằng Hữu sinh viên đại học Kiến trúc khoa Xây dựng, học sau anh một khóa, quê ở Quảng Ngãi (xứ này nay rất nổi tiếng với món đặc sản bò khô buộc dây chun). Thằng này ăn ở hiền lành, tóc tai gọn gàng, áo quần sạch sẽ, sống lối sống khoa học. Sáng sáng nó mang dép lác vận quần tà lòn rách chạy thể dục hai vòng quanh công viên Gia Định. Mỗi ngày sớm khuya nó tắm hai lần. Trong khi anh, thằng Quang, thằng Vũ, đứa nào đứa nấy hôi như cú vọ, lang ben ghè chốc khắp người thì đầu nó lúc nào cũng thơm tho mùi xà bông giặt đồ Tide. Một lần nó uống say uống xin ở đầu

về ngồi khóc rung rứt với anh mà bảo rằng “anh ơi sau Tết chắc em đi học một khóa sửa điện thoại di động... nhà em nghèo lắm ba mẹ em không có tiền... em học hai ba tuần xong ra đi làm mượn cho người ta mỗi tháng cũng được một triệu đồng... anh cho em mượn năm trăm ngàn đóng học phí...” nghe như con cò, rất ní non sâu thẳm. Anh không nhớ rõ cuộc mình có cho nó mượn tiền không, chỉ nhớ thứ nhất là nước mũi của nó rất nhiều, lòng thông nhìn rất kinh, thành ra khi lộ ra cái nghèo hèn thì ai cũng như ai, và thứ hai là ở thời điểm đó các lớp dạy nghề sửa điện thoại di động quả thật mọc lên như nấm sau mưa, đũa nào có được trong tay chuyên môn ấy thì tha hồ mà vênh váo, khách đông đến độ phải lấy que đập ruồi xua đi mới xuể. Nhưng cái thời hoàng kim ấy đã qua lâu lắm rồi. Bây giờ đời sống đã phát triển đến mức độ cao cấp, người ta đã chán ngấy những thứ đồ tẹp nhẹp bình dân như Nokia như Motorola như Sony Ericsson, người ta chuyển qua chơi những hàng doanh nhân bóng nhoáng như Blackberry như iPhone như Vertu như Mobiado như Goldvish, điện thoại chỉ cần trầy xước một tí thôi người ta đã vứt ngay vào hố xí giặt nước trôi tong ra kênh Nhiêu Lộc để đi mua cái mới, không ai mang ra tiệm sửa chữa vừa mất công vừa tốn tiền vừa phí thời gian vô ích nữa. Các tiệm sửa điện thoại một thời chen chúc như kiến cỏ nay thành ra đói mồm mò, dọc hai bên Phan Đăng Lưu với Hai Bà Trưng toàn những thằng chuyên viên ngồi gãi ghè ngáp ruồi, bán những thẻ Mobi Vina ăn lãi từng vài ngàn đồng, hết sớm lại chiều bật băng cát-xét nghe Liên khúc nghèo của bộ ba hải ngoại khét tiếng là Mạnh Quỳnh, Mạnh Đình và Trường Vũ, chốc chốc lại thờ ra một hơi dài thườn thượt nghe vô cùng bi đát. Nếu quả con trai lão học lớp kĩ sư điện tử ra thì tất giờ này đã ngồi nhà thất nghiệp suốt ngày đi lên cầu thang đi xuống cầu thang chửi đồng nên giáo dục như lão Hải Huế rồi, đào đầu ra mà sửa chữa điện thoại di động. Và chẳng, con trai kĩ sư con gái luật sư đời nào lại để ông già ra bán quán lật vặt, mỗi tối bắt ghế ngồi vệ đường kiếm dăm đồng tiền còm thế này.

“Về ghế, thì không được bắt chân lên ghế. Mấy ông trẻ là cứ hay bắt chân lên ghế. Từ lớp một là cô giáo đã dạy ở trong lớp không được bắt chân lên ghế. Cơ quan hội nghị họp hành cũng thế. Ấy thế mà vẫn có vị phía trên diễn giả diễn thuyết hăng say phía dưới mình lại cứ vất vào như thế mà ngửa mặt lên trời ngáy khò khò như cái đồ vô học. Tôi là tôi ghét những đồ vô học. Cho nên thấy ai bắt chân lên ghế là tôi nhắc nhở ngay. Một tiếng không nghe, hai tiếng không nghe là tôi mời ra khỏi hàng, không ôn đơ gì cả.”

Lại phét. Trời đất đổi thay đã nhiều, chế độ bao cấp đường tem gạo phiếu nay đâu còn nữa. Thời buổi này là thời buổi kinh tế thị trường theo định hướng chuẩn, không ai ngu dại gì vì mấy cái ghế nhựa giá mười ngàn một chục mà đi đuổi khách cả. Khách hàng là thượng đế ế ế ế. Đấy xem, có hai thằng nhóc chừng mười sáu mười bảy tuổi dùng con xe sáu bảy trước hàng, khói đăng ống bô hộc ra bốc mùi hôi thối nồng nặc. Một thằng ở trần vai trái xăm hình Đôrêmon xanh như đất nhái vai phải chạm hình Pôkêmon vàng như nghệ, một thằng mặc áo trắng toát vẽ hình Che Guevara đen thui đang nhìn xa xăm bằng hai con mắt tòa hào quang lân tinh; chúng nó gọn lỏn rằng “một điều Phi Lao ⁴.” Lão già đang hùng hồn diễn thuyết vự chân vất lên ghế liền “vânggg” một tiếng lễ phép như cháu chào bà cháu đi mẫu giáo, cập rập đứng lên lấy bao thuốc lá đưa cho thằng Đôrêmon bằng cả hai tay, miệng lại cười vói Che một quả nịnh nọt. Bộ lệ hèn hạ như thế mà võ ngực đòi đuổi đại biểu ra khỏi cuộc họp. Đào đâu ra ngực mà võ. Chi phét. Anh là anh ghét những đồ bốc phét. Kiểm sát hay kiểm lâm gì cũng thế thôi. Những đồ bốc phét.

“Kiểm sát ấy à? Kiểm sát cả một đời người, nhiều chuyện lắm, vui buồn có cả. Như lần ông chủ tịch tỉnh có đưa cháu làm cửa hàng mậu dịch đấy, người ta lợi dụng chức quyền mà tham nhũng, làm khó dễ cho trên cho dưới. Ai chứ tôi là tôi đấu tranh đến cùng. Các ông ấy dậm dọa tôi biết bao nhiêu. Tay cầm pháp luật mà không nắm luật pháp là chết đấy cháu ạ. Hồng chân một cái là người ta *chu di* mình ngay. Cho đến khi khám nhà mậu dịch viên thì tìm thấy cao hổ cốt mùi mấy miếng, quần áo bốn mươi bộ. Thế là cuối cùng các ông ấy chết đấy cháu ạ, mà tôi vẫn là thằng tôi, đấu đội trời chân đạp đất. Chẳng ai *chu di* được tôi. Minh có chính nghĩa mà. Không sợ gì cả. Hí hí.”

Đấu đội trời chân đạp đất. Hí hí.

Tội nghiệp lão. Thời lão còn thanh niên trai tráng vung búa gõ đế thì anh chưa được đề ra nên không biết trông lão phong độ như thế nào, chỉ thấy bây giờ thì lão nhìn người không ra người ngợm chẳng ra ngợm. Từ cái bóng đèn tròn bọc trong ba lớp giấy báo Nhân Dân, ánh sáng vàng vọt chầm chậm tỏa ra với tốc độ ba chục vạn cây số mỗi giây, soi lờ mờ bản mặt lão nhăn nheo, hai túi má búng beo chảy xệ, lông mày lông mi bạc mốc mọc lơ phơ na ná lông con Chihuahua⁵ và cái miệng móm mém với hàm răng vàng ố dễ chừng rụng phải hết mất một nửa. Trời càng về khuya gió càng thổi lạnh, cái áo bộ đội vải dày như vải bao bố lão đã cài nút đến tận cằm vẫn không ăn thua. Lão ngồi co ro sau chõng hàng, tóc lua thưa phất phơ lòi da đầu mốc meo, hai tay thu lu trước ngực chốc chốc lại co ra duỗi vào chuyển động năng thành nhiệt năng cho ấm. Lão lại bị chứng lãng tai rất nặng, muốn hỏi lão cái gì đó anh cứ phải gào lên càng lúc càng to cho cả làng xóm cùng nghe, đại để “ÔNG BÁN CỐ MỘT MÌNH À?” – “Ừ tôi bán một mình. Có bà mọi hôm còn phụ rang lạc, nhưng hôm nay bà bị ốm nằm nhà rồi không rang được, thành ra hôm nay không có lạc để bán,” “BÀ BỊ ỐM GÌ HẢ ÔNG?” – “Di chứng teo thận cháu ạ, teo cả hai quả một lúc, cứ phải nằm bẹp dí ở giường, đái ỉa một chỗ,” “BAN NGÀY ÔNG CÓ BÁN KHÔNG?” – “Không, ban ngày không bán, ban ngày tôi để via hè cho

thằng con giữ xe với cả dán xe,” “VĨA HỀ CỦA ÔNG À?” – “Không, vĩa hề này là tôi thuê của nhà ông giám đốc cán thép, đây nhà ông ấy đấy, có to không,” “TRÔNG ÔNG VẪN CÒN KHỎE NHỈ?” – “há?,” “TRÔNG ÔNG VẪN CÒN KHỎE NHỈ?” – “Tôi bị đau dạ dày phải cắt mất đến ba phần tư, bác sĩ bảo chỉ sống thêm được vài năm thôi, thế mà đã mấy chục năm nay tôi vẫn còn phây phây đây, đã chết được đâu, hí hí.”

Tội nghiệp lão. Nom lão người bây giờ không ra người ngọc không ra ngọc, nào có khác gì chết rồi.

Lão làm anh nhớ đến một bà già khú đế khác có hai đứa con trai đã cùng mấy chục anh em đồng hương khác thi đua trôi sạch bách mất cả trong một trận lụt kinh điển; đành bỏ xứ, bỏ làng, bỏ mái tranh vách phân trâu, bỏ luôn những xí đào xí hố xí tôm mà tha hương cầu thực vào Hoa Lệ xí bệt, bơi sải giữa nắng bơi buồm trong mưa bơi ếch dưới cầu vồng, ngày lang thang bán vé số Bình Thạnh, tối chui chòi rách Thủ Thiêm, tích góp từng đồng các gửi về quê nuôi bốn đứa cháu vừa trưởng thành chín chắn lại vừa tuyệt vời thất học. Ước nguyện một đời của bà là được trên chứng nhận hộ nghèo, một việc xem chừng bất khả vì theo lời bà nói thì có bán vé số cho đến mãn đời ngủm cù đeo bà cũng không để dành đủ tiền đóng lệ phí cho các anh công an xã. Hôm anh gặp bà trong một quán cơm thì bà vừa bị mấy thằng du côn đẹp trai đeo kính râm giật mất nguyên một tập vé số, nên bà cứ đứng khóc hu hu với anh, răng lợi roi khắp chẳng màng. Muốn xua bà đi cho khuất mắt nên anh biểu bà chút tiền với chai trà thanh nhiệt mà những người vui chơi tiệc tùng thâm đêm nong trong người vẫn thường uống. Thế mà bà không chịu hiểu ý, bà cứ cầm tay anh lắc lắc mà trầm trở phều phào rằng “tội quá con” “phúc đức quá con” “trời có mắt trả lại cho con”⁶, anh mà không cản kịp thì có lẽ bà đã trồng cây chuối mà biểu diễn ngay một màn hí hóp lộn đầu quay mòng cho anh xem⁷. Bà quê tỉnh Phú Yên, huyện Tuy An, xã An Dân, gần nguyên một chòm An Cư An Nghiệp An Ninh An Định.

Bat giat den sau hip hop

Buồn cười.

Anh móc túi trả tiền. Rồi không muốn nhìn cảnh lão già ngồi run rẩy đếm từng tờ giấy bạc, anh ngồi lên xe nổ máy phóng đi. Gió táp vào mặt anh, xói vào mắt anh cay xè. Em oi, trời lạnh lắm. Những con bò vẫn nằm hai bên vệ đường, ngựa ngác nghếch đầu lên nhau.

Tội nghiệp ông già, tội nghiệp bà già. Cũng một kiểu già nua lợm khòm, mắt mờ răng rụng tai nghễnh ngãng. Cũng nghèo đói thâm hại, sống lay lắt chất bộp. Cũng chẳng còn biết tin tưởng vào cái gì khác ngoài các đấng cao xanh trời phật thánh thần còn đang gãi đàn hạc ngồi bông sen hít ozone cách người phạm mắt thịt chúng ta cả trăm ngàn cây số trực thẳng đứng, hoặc tự huỷ hoại mình với quá khứ hào hùng đã phẫn tịt cũng cả ngàn năm rồi. Cũng nháy híp hóp. Trong khi những con người chân chính nay đã lần lượt rũ nhau trèo lên cột thu lôi mà song phi cả vào trong vũ trụ.

Vậy mà trước giờ anh cứ nghĩ những ông già bà già đó lẽ ra phải sống vui vậy, đánh cờ tướng chơi cờ vây, sáng sáng hít đất ngoài công viên, tối về kể chuyện cho con cháu nghe.

Kể rằng ngày xưa ngày xưa ở một xứ nọ có toàn là những ông bà già sống vui vậy, đánh cờ tướng chơi cờ vây, sáng sáng hít đất ngoài công viên, tối về kể chuyện cho con cháu nghe.

Kể rằng ngày xưa ngày xưa ở một xứ nọ có những người cứ nghĩ rằng toàn bộ những ông bà già trên cái xứ ấy đều đang sống vui vậy, đánh cờ tướng chơi cờ vây, sáng sáng hít đất ngoài công viên, tối về kể chuyện cho con cháu nghe...

Anh biết đâu rằng.

Tội nghiệp cụ già, tội nghiệp lão già.

1. Tức Arnold Schwarzenegger, là một diễn viên kia thân hình to

bự nhờ tập lặn tạ từ năm mười lăm tuổi, sau nhờ lặn tạ giỏi mà được chúng dân tín nhiệm bầu làm thống đốc bang kia ở Hoa Kỳ. ↩

2. Cô-pếch là cái thể loại đồng tiền của Liên Xô cũ, mệnh giá bằng một phần trăm của một rúp. Anh nghe đồn rằng Liên Xô mới không còn chuộng xài rúp với cô-pếch nữa, Liên Xô mới bây giờ xài đồng O-rô nhiều hơn. ↩

3. Lễ Truyền Thống của trường anh được tổ chức hằng năm đầu khoảng tháng 10 tháng 11 để anh em bà con tạt vôi và nước cống vào người nhau như lễ hội té nước ở Lào, rồi lại có biểu diễn nhạc Rốc inh ỏi không thua kém gì Woodstock dành cho đồng bào ngoại công thâm hậu tóc tai rũ rượi lác cổ nhíp chân. Kết thúc lễ luôn luôn là những cuộc nhậ bí ti thâm đêm suốt sáng. Thăng Nguyên bạn anh có lần buổi tối còn ngồi quận 3 buổi sáng tự nhiên lại thấy đi xiêu đi vẹo ở quận 5 cũng là nhờ một cuộc nhậ tăng tình đoàn kết dạng như thế này. ↩

4. Đến giờ anh cũng chưa biết Phi Lao là cái loại thuốc gì. Anh đồn rằng nó chính là Vinataba, vì cái thuốc Vinataba này có logo hình lá thuốc lá, những ai mắt mũi bù lếch có thể nhìn ra ngọn phi lao không chừng. ↩

5. Là loại chó kiểng nhỏ tí, được đặt tên theo một tiểu bang ở Mỹ Tây Co, có lông ngắn lông dài và đôi mắt buồn theo phong cách Nhà Thi Sĩ Bùi Bán Dùi, đang rất được ưa chuộng. Lưu ý, cùng là chó nhưng chó này không liên quan gì nhiều đến chó béc-giê của anh Hoàng Vũ Bằng “Con chó của anh chưa phải nhện bữa nào. Nhưng xác người chết đói ngập đường phố.” ↩

6. Lúc đấy anh rằng “Mất cú.” Nhưng giờ nghĩ lại, biết đâu cú cũng có mắt không chừng. Nào ai biết được. Hi hi. ↩

7. Anh không phóng đại đâu. Đứa nào xạo trời đánh chết. Có lần

anh còn tận mắt chứng kiến một thằng kia vừa bán kẹo kéo vừa nhảy điệu Moonwalker tức Bước Giăng của Mai-cô Giắc-xon nữa kia. ↩

9

*Giải yếm sau lưng cũng tím hoa cà
Cháu lên Kẻ Chợ cùng bà
Nón quai thao, áo màu bay rục rờ
Những lò rèn phập phù bể lửa
Phường chạm bạc, phường đúc đồng
Phố hàng Hải theo những chiếc hài cong.
Những cô gái dệt the và phất quạt
Những hàng Điều hàng Buồm hàng Bát
Rùa trao guom, chim lạ đến Tây Hồ
Lụa làng Trúc, rượu Kẻ Mơ
Phố Tràng Thi ngựa hí*

— Lưu Quang Vũ

Như trên đã từng nói, và mặc kệ ai muốn nói cái quái gì thì nói, dù gì đất nước ta vẫn rất đẹp. Từ khi lọt lòng mẹ chui ra anh vẫn là người rất khắt khe với cái đẹp, nhưng đất nước ta thì đúng là cực đẹp, là cái *hidden charm* thiên hạ từ Bắc chí Nam bay qua Trung cùng đồn đại quả không ngoa. Đến mức một thằng lười vận động như anh phải nhấc mông ra khỏi cái ghế nệm êm ái của văn phòng mà gói quần jean ghém áo thun, nhét dấm dúi bàn chải dao cạo râu cây xức nách thuốc tiêu chảy, xông pha lên đường du hí, lá vàng trên đầu và sau lưng lá tả roi, bạn bè chạy quanh tuốt sáng giáo guom, tóc anh đen như mun cùng với gàu anh trắng như tuyết bay tung tóe, miệng anh ngâm rằng “Hoàng

hạc nhất khứ hề bất phục hoàn ¹” rất hào sảng. Em tưởng tượng, đến cái mức độ hoành tráng kinh khủng như thế, tưởng cũng đủ biết đất nước ta đẹp đến cỡ nào.

Thế là, mặc cho những thằng bạn rất lộn gọi anh là “amateur tourist ²” bằng một giọng sắc những mùi ganh tị, anh cứ thế hùng dũng lên đường ra đi.

Sau buổi tối ngội nhậu bên cạnh thành cổ, ngắm con gái Sơn Tây trắng trẻo xinh xắn và ê a “Đôi cánh gà Sơn Tây, u uẩn tôi luân lạc,” hôm sau anh đến làng Đường Lâm từ lúc tờ mờ sáng. Sương lúc ấy còn bốc tung mù, hạt nhỏ bay lên cao hạt to bay xuống thấp hạt vừa thì cao ³. Những ngôi nhà xây bằng đá ong vàng vàng đen đen lại lổ chỗ nâu nâu nằm lấp ló mờ mờ ảo ảo đằng sau vô khối là những thể loại tàng cây lá thẳng như ở lưu vực Amazone, lá kim Siberia và lá dùi tia bấp Điện Bàn Đại Lộc. Những tàu lá chuối to bự rách bươm cùng chen vai thích cánh với đám dây trường sanh tươi tốt mọc loăn quăn trên bờ rào. Mái đình Mông Phụ chìa thẳng lên trời hùng dũng. Thỉnh thoảng trong bụi cây vệ đường có một loài gia cầm kêu “quác” một tiếng rồi co cẳng vỗ hai cái cánh bay lên trên xanh lẫn vào trong mây mất dạng. Từ những nơi chốn bí hiểm um tùm không thể định danh được, tiếng chim hót líu lo văng ra từng đám từng mó xoắn xít lấy nhau như dây thừng một núi. Đường làng vắng hoe, thỉnh thoảng mới có một ông nông dân trông rất vầu, da nâu thui, miệng ngậm cuốc dài vai vác răng ngắn, đạp chiếc xe đạp kêu lộc cạ lộc cọc ra đồng, đi ngang qua liếc nhìn mặt anh một vè tò mò. Trong từng ngõ ngách cụt, những cái giếng tròn có mặt bằng hình mặt trời tỏa rạn ⁴ đang nằm giữa rất bình tĩnh đợi người trượt chân đau đón té tòm, liếc nhìn chân anh một ánh chờ mong. Tấm biển cũ bằng gỗ trên viết nguệch ngoạc dòng chữ “Ông lang Cải – chuyên bó chân tay gãy bằng thuốc Nam gia truyền ⁵” cheo ⁶ toong teng trên bờ tường gạch đen đúa đầy rêu xanh liếc nhìn tay anh một trời hi vọng. Anh đi vòng vèo theo sơ đồ xương cá, một hồi tự nhiên xuất hiện trước đến

Phùng Hưng và lãng Ngô Quyền, cả hai cùng cổ kính uy nghiêm đứng hùng vĩ trong sương sớm, vắng vắng từ xa có tiếng chổi xào xạc của ông từ rừng nửa ố nửa đen.

Rời Sơn Tây anh lái xe máy trăm mười phân khối tốc độ cao, dùng gia tốc thẳng trọng lực, bay theo đường vòng cung qua sông Hồng, đáp chuẩn xác lên ngay đầu đê, rồi từ đầu đê xe anh bon bon chạy thẳng đến cuối đê trên thân đê. Bên trái anh là dòng sông uốn lượn nằm thẹn thùng thấp thoáng thật nên thơ như một đò bánh tét gói dổi sau một rừng xanh lè lè những là tre lồ ô, vầu, nứa, tre cổ thụ, tre mái có bông được hằng chăm sóc da Quốc Tế Nổi Tiếng là Nivea chiết xuất làm sữa bôi phòng chống béo quá nứt da, tre đực đực tận dụng ngâm bùn quét phân trâu làm phân tre bảo vệ kết sắt phòng chống trộm cắp, tre nhỏ có dị tật còn gọi là măng cụt được dùng để ăn phòng chống dổi, lá tre thì dùng để bay chen bay chúc và cọ vào nhau và kêu gào nhào vào xào xào rào rào nào. Bên phải anh lúc thì là cánh đồng lúa đang thì nái xể rộng ba dài bảy vị chi hai mươi thước vuông nằm giữa bốn bờ cỏ rậm rì, lúc là xa xa có con bò to không kém gì con voi đang hí hục kéo xe bò cạnh con trâu to cũng không thua gì con bò đang lằm lúi kéo xe trâu, lúc lại là cái nhà nhỏ tí trong chông chơ một tấm phan trên chễm chệ một ông áo xanh đội mũ cối che mưa chống nắng đang xắn móng lợn ngồi chống chân đầu gối quá tai mà phồng mang trọn mắt hít một hơi thuốc lảo nghe rộộộộộ và gào lên rằng “Mày nhìn cái chó giếếếếế.” Trước mặt anh bụi bốc tung mù mịt, làm những ổ gà ổ lợn trở nên huyền hoặc mờ ảo như trong đêm hội Long Trì có lung linh đèn thấp và giăng giăng cò xí và thái giám thật đã bị thiến. Sau lưng anh thỉnh thoảng lại có vài con chó đen hoặc gầy trơ xương hoặc béo núc ních vừa hết tốc lực đuổi theo anh vừa sủa nặng xì ý hẳn muốn gửi gắm những lời tâm huyết hãy rọ tôi đi hãy dổi tôi đi hãy riêng tôi đi hãy quốc lủi tôi đi hãy binh Tư lảo Hạc⁷ tôi đi.

Xứ lí xong mấy con chó và cái đê sông Hồng, anh cùng với đoàn xe lửa không quen biết lần lần qua cầu sắt, anh tươi tắn rực rỡ phi phía dưới, thằng xe lửa cũ kĩ mốc meo chạy phía trên vãi muội than gì sắt lên đầu anh, hai đứa anh cùng lạch bà lạch bạch tiến vào thành phố Việt Trì tỉnh Phú Thọ. Ở nơi đây cũng như khắp mọi nơi khác, trời sắp vào mùa thu, nắng tỏa hào quang chói lọi như dưng sī Hesman chập hai tay vốn là hai con mãnh sư thành luồng hồ quang tạo gurom ánh sáng bén ngòi chém nhau với người khi khổng lồ Gátcô tóc đỏ đến từ hành tinh Gátcô nơi mà người nào cũng là khi tóc đỏ và khi tóc đỏ nào cũng tên là Gátcô ⁸. Hai hàng cây nằm đều tằm tấp hai bên đại lộ Hùng Vương đã bắt đầu rụng những chiếc lá đầu tiên, làm anh bất giác nhớ đến thằng Huy quê Bến Tre, cái thằng được lũ bạn bè phản phúc lớp K02A2 của anh đặt cho tên keng là Huy Lãng Mạn, họ hàng với Huy Gò. Huy Lãng Mạn tướng cao cao gầy gầy, da dẻ trắng trẻo, hay cười òn òn rất ngớ ngẩn, là một trong những thành viên Kiến trúc hiếm hoi đã luyện thành công cái tuyệt chiêu độc cô cầu bại là “đi học chuyên cần,” khi đi nó vận quần sọt trắng và giày ba-ta không mang tất cứ như vận động viên ten-nít, tay nó lúc nào cũng lăm le cuốn sổ kẻ dòng với cây bút Staedtler cỡ ngòi 0.8. Trong khi anh em ngồi tùm tùm nhau vừa cà phê bà Nhã ⁹ vừa khóc rờng vừa tán láo về đề thi lần hai môn Nhiệt Công Trình ¹⁰, Âm Học và Luật Xây Dựng thì nó bắt chước nam ca sĩ tài danh là Tuấn Ngọc với nhạc sĩ tiếng tăm là Ngô Thụy Miên mà ngồi tách biệt ra riêng một góc trời, mặt nó đăm chiêu mắt nó mơ hồ nhìn xa xăm lên cao. Bỗng nhiên có một chiếc lá rơi xuống! Ràng Độp! Thế là! Nó lật đật lật sổ ra ghi ngay vào: Lá vàng rơi! Đoạn nó lại ngồi ngo ngẩn nhìn cao tiếp tục. Một hồi! Lại có một chiếc lá khác rơi xuống! Ràng Xoẹt! Huy Lãng Mạn lại quỳnh quýu lật sổ ghi thêm: Lá vàng lại Rơi! Nghe đâu sau cả một học kì sáng tạo kiên nhẫn khiếp hồn cứ như Nguyễn Siêu luyện chữ thế vậy nó đã hoàn thành bài quốc thơ ¹¹ tuyệt cú sau đây:

lá vàng rơi lá vàng rơi

lá vàng rơi lá vàng rơi lá vàng

lá rơi rơi lá vàng vàng

lá rơi rơi lá vàng vàng lá rơi ¹²

HÌM! ĐÃ VẬY THÌ TAO SẼ
QUYẾT SÔNG CHẾT
VỚI MÀY !!!

Nhưng để tránh lạc đề, anh với em chúng ta hãy cứ để thằng Huy Lãng Mạn quê Bến Tre cầm đít làm thơ ở đây mà quay trở lại với Việt Trì Phú Thọ, nơi lá vàng từ nãy đến giờ vẫn kiên nhẫn rơi lác đác trên đại lộ Hùng Vương. Trời xanh không một gợn mây. Trên đường đi lối nhỏ những người là người, tóc dài cùng với tóc ngắn đầu trọc cùng đội mũ bảo hiểm, xe máy cùng với ô tô xe lôi nườm nượp đua chen, cò tung bay trên nóc những ngôi nhà cao chọc trời nằm dưới những bóng cây xum xuê, lại có một ông chạy xe đạp trên giắt đầy những là các loại đao búa sáng quắc trông thật đáng quan ngại, sau xe dán một tấm biển rất to màu xanh để:

TMĐ 1951942

THỢ SIÊU CAO THỦ SỐ 1 VÔ ĐỊCH!
LŨNG DANH NỔI TIẾNG KHẮP NƠI!

KHẮC BÚT!
QUAY MÀI ĐAO KÉO!

NGHỆ THUẬT THIÊN TÀI!
DÁN KHẮC TÊN VẼ CẢNH!
MÁY TÍNH, ĐIỆN THOẠI DI ĐỘNG!
VÀ MŨ BẢO HIỂM XE MÁY!

Bán Thuốc Lò!

Loại thuốc Vĩnh Bảo sợi đen!

Loại thuốc đặc sản Hải Phòng!

bằng những loại phông chữ Unicode và VNI, có chân và không chân, đỏ và trắng và vàng. Anh lon ton vác máy ảnh chạy theo ông thợ siêu cao thủ số một vô địch chụp lấy chụp để, lòng nom nớp lo sợ lão bực mình phi nguyên cái cán dao vào mặt. Chụp một hồi thì anh đến đến Hùng nằm chon von trên núi Nghĩa Lĩnh. Lúc ấy vào tầm hai giờ chiều theo chuẩn GMT+7, nắng trải nghiêng nghiêng vàng rộm những núi non vừa trùng trùng điệp điệp vừa vắng heo vắng hút. Giữ xe ở chân núi thấy

mặt anh ngơ ngáo liền chém anh hai chục ngàn một suất, thêm cái mũ bảo hiểm năm ngàn. Anh cởi áo khoác ra trùm đầu, khởi sự vừa lết bộ vừa nhảy cóc vẫ mỗ hồi mỗ kê qua khoảng hai triệu bậc thang, đi lên đèn Hạ đèn Trung đèn Thượng rồi lại nhảy tồm xuống đèn Giếng, mỗi noi anh đều thấp nhang rất kính cẩn, chấp tay bái lạy rất kính trọng và trả cho dịch vụ hóa vàng thuê một khoản tiền đáng kính sợ.

Đất nước ta rất đẹp. Anh xin thế. Bảo đảm cả đời em không tìm ra được một đất nước ta nào đẹp được như thế. Sau khi gieo một lúc cả chục cái quẻ để kiểm con đúp-bô sắp ở đền Cha, anh mãn nguyện nhét hai tấm bùa “Thượng lộ bình an” có ngù tua đỏ chóc vào túi, cười khà một cái, rời Phú Thọ qua Vĩnh Yên Vĩnh Phúc quanh về Nội Bài rồi ruổi lên Thái Nguyên, từ Thái Nguyên anh lại ôm cân chè đặc sản giá một trăm bốn chục ngàn chạy xuống Bắc Giang, đâu đâu cũng thấy những phong cảnh hữu tình, những màu sắc sắc sỡ rực rỡ, những nét lí thú lạ lẫm chẳng nơi nào có được. Giá có em ở đây thế nào em cũng mừng vấp té, rồi em thét lên làm mụn văng đẫy mặt anh gây bệnh lang ben rất bệnh. Rồi em múa cột, uốn ngực lác mông. Rồi em xắn váy nhảy ếch xuống sinh boi lạch bạch. Rồi em nâng ống kính lên chụp tứ tung lung beng những đền chùa miếu mạo, những cây đa cây đề cơ bắp to gấp vạn tay anh, những con ngõ quanh co ngoằn nghèo sâu hun hút lát gạch đỏ au, những đường đi lối lại gập ghềnh khúc khuỷu nằm lọt thỏm giữa hai bên bờ tre cứ kêu rằng “kèo kẹt,” con sông đỏ quạch rộng mênh mông chảy lừ đừ, biển báo chỉ đường đi thẳng vào thành phố rẽ phải vào chợ trung tâm ¹³ lại bổ sung thêm cụm thán từ song ngữ nguệch ngoạc “Ôi cái địt – Fuck ¹⁴,” dòng chữ vôi quét loang lổ trên bờ tường xi măng “A Lợi Nghiễn Bột Tré Em ¹⁵,” tấm bảng quảng cáo trước căn nhà cổ “Tại Đây Có Bán Lạc Rang Húng Lừu,” hai người phụ nữ bắt chấy cho nhau trước cổng chùa Mía bảo anh “nhìn chị cứ như con điên ấy em nhi,” hàng đoàn những người bán hàng rong ngồi vắt vẻo trên hàng rào chắn dọc quốc lộ 1A từ Bắc Giang đổ về Hà Nội, tay ôm một rổ những trái gì xanh xanh anh không rõ, luôn mồm gọi khách yêng hùng đang bon bon trên xa lộ hãy dừng sợ xe tải cán hãy rẽ xoẹt vào đây hãy

chọn ngay hãy đừng tốn mồn hãy cứ mua nào. Đấy như em đã thấy, đất nước ta rất đẹp. Thế nào em cũng thét the thé té lộn cổ, anh xin thể như thế. Chẳng phải chơi.

Cho nên khi nghe em nói anh rất ngạc nhiên. Vô cùng ngạc nhiên. Ngạc nhiên lắm. Anh hoang mang như một lão ăn mày nằm co giật trợn trùng hai mắt trước cái mũ đặt giữa đầu đường Hai Bà Trưng, hay một lão khác vừa điếc vừa mù cứ đứng thui thủi một mình trong một góc tối trên đường Phùng Văn Cung, miệng cười ngô nghê, tay giơ ra trước xin tiền xin gạo, trong khi bốn bên vắng lặng không một bóng người. Đấy anh hoang mang theo phong cách xâm Nguyễn Công Hoan và tư cách mỗ Nam Cao như vậy đấy.

Em ơi, thế là cái nghĩa lí gì?

Đã đành rằng chúng ta còn nghèo nàn lạc hậu, trong khi bạn bè quốc tế từ láng giềng cho đến cách nửa vòng trái đất đã từ lâu phát triển những nền công nghiệp từ nặng cho đến rất nặng ti dụ chế biến rô-bốt, chế tác sex toys tức đồ chơi tình dục chạy pin Con Ó cho đến nhái máy nghe nhạc iPod tức tôiCáiLò thì chúng ta cặm cùi đi nhặt hạt cà phê rụng bị chó cắn từ đứt cả gân rách cả quần cho đến chết lẫn quay.

Nhưng cái nhẽ con đường phát triển nó phải là như thế. Cái gì lại chẳng đòi hỏi một quá trình. Không ai buổi chiều còn đánh trâu ra đồng, buổi tối mặc quần vá mông đắp chiếu rách lại dùng một phát buổi sáng mờ mắt ra trở thành tỉ phú đi Limousine ¹⁶ ngay.

Đã đành rằng dân trí chúng ta còn thấp với lại dân trí chúng ta còn chưa cao lắm khi chúng ta không biết nói một câu cho nó suôn sẻ với nữa đúng chính tả ú ó trong mồm bô bô hát dịch nhạc ngoại bạn bè quốc tế khối chí thức bẻ bông tằm tiên nổ đoàn phóng ị con rùa lặn hoành tráng cười không sĩ liêm ấy là những nào thật trò hề sao chúng bay không cười mà rằng.

Nhưng dù cho thế vậy cũng no care đã sao làm gì nhau vì chủ yếu có tấm lòng để gió cuốn đi mặc đầu bao ngu xi cùng Lợi.

Đã đành rằng có những giấc mộng du muôn đời không trở thành hiện thực được. Như hồi nhỏ anh hâm mộ Tấm Cám Idol đến nỗi xúi thằng cu Điệp bóp dẹp lép con cá Hồ Lan bỏ dưới chân giường, xong tung tăng đến trường khoe với tụi bạn rằng tao sắp có ngựa trắng áo đẹp, tao sắp thành hoàng tử cõi heo. Ba ngày sau tụi anh hí hửng đào chân giường lên thì ngựa với heo đâu ko thấy, chỉ thấy con cá nằm chết trương phình thối hoắc trông ngu như con bò cười.

Nhưng con người ta chỉ sống bằng thực tế, ngựa hay heo hay cá hay bò gì gì cũng phải được tạo ra bằng bàn tay khối óc. Như thằng cu Điệp, sau vụ cõi heo không thành ấy nó phải một trận đòn chối oánh đít kinh thiên động địa làm roi vãi mọi thứ, đến tận bây giờ dù đã trở thành một tay môi giới chứng khoán lỏi đời, đất cát cả ngàn mét vuông mua đi bán lại như phải rô, gia sản có đến vài chục tỉ đồng, nó vẫn nặng một lòng căm thù chuyện cổ tích Việt Nam do Nguyễn Đồng Chi sưu tầm biên soạn và giới thiệu. Cái tuổi ngậy tho chí biết bán bi thả điều và mơ mộng của nó đã qua lâu lắm rồi.

Đã đành rằng có những thể loại người là tiến sĩ nọ kia đã hoàn tất luận án Mỹ học, nghiên cứu về cây cỏ đến độ trở thành nhà thực vật học, chơi gà đá để hằng say đến mức trở thành nhà súc vật học, lặn hụp thường ngoạn san hô mười thước dưới bể khơi ra nông nổi trở thành nhà dương vật học, khi no cơm rủng mỗ đã cho giăng những băng rôn to tổ nái “CO HỘI ĐỊNH CỬ NƯỚC NGOÀI” cứ như thể việc nhảy lên máy bay Boeing 747 phần khởi tổ quốc là dịp may ngàn năm có một không nên bỏ lỡ. Đành rằng mỗi buổi sáng đi làm anh chạy ngang qua Lãnh sự quán Huê Kỳ khúc gần ngã ba Lê Duẩn – Tôn Đức Thắng cứ thấy người ngồi kẻ đứng lẫn lộn bò toài đợi xin thị thực rất là một vẻ đông vui, người ta chen vai nhau huých cánh nhau chọc nách nhau, người ta tranh giành nhau, người ta chửi nhau như hát hay, người ta cầm tờ giấy lẩm nhẩm “Hello (hello (hello)) is there anybody in there?¹⁷” chuẩn bị cho cuộc phỏng vấn lúc chín giờ rưỡi, người ta lại xì xào chỉ trò một ông điên kia thân hình teo tóp, lưng gù, mặc cái áo mang dòng chữ “Tiến lên Việt Nam ơi” đang đi lang thang dật dẹo trên đường phố.

Nhưng mỗi cây mỗi hoa mỗi nhà mỗi cảnh, không ai chọn chỗ¹⁸ để sinh ra bao giờ.

Đã đành rằng chẳng biết vì kiếp nạn gì mà thiên nhiên đất trời không yêu chúng ta là mấy tí, cứ đều đặn mỗi năm lại phân phát cho chục đợt lũ quét vài trăm cú lụt. Đành rằng mưa to một phát là chống phải boi ngựa chụp mì gói thả từ trực thăng xuống như trong hội thao Ô Lim Pích, con đục mái ngói thò tay ra vẩy lấy vẩy để như cò Cúp Đá Banh, vợ thì leo lên để tọt trên nóc nhà như Chim Cu Gáy. Đành rằng có những chiếc ghe bị sóng đánh tan nát ra thành từng mảnh như giấm bông, những xác chết đắm trôi dạt vào bờ cát, những xe khách tung quả lộn ba vòng nhào xuống nước, những đôi ăn rách mặc ngựa nón xin tiền. Đành rằng có những con người giữa cảnh trời nước mệnh mông, chen lấn nhau nhận hàng cứu trợ đến gãy cả tay. Đành rằng lung tung beng như kia thế vậy.

Nhưng em ơi, thì đã sao hà em? Vì những thằng bạn khốn nạn suốt ngày đá đểu anh là “amateur tourist”¹⁹, mà anh đã tức khí phi như ngựa tể ra đến tận Hà Nội, theo Cầu Giấy xuống Nhõn về Sơn Tây, qua phà sang Phú Thọ, rong ruổi trên quốc lộ chật hẹp đầy xe đò xe khách lên Thái Nguyên rồi lại theo con đường mấp mô lỗ chỗ về Bắc Hà, đâu đâu cũng rất toàn những là danh lam thắng cảnh, rất những nào thành nào quách, nào làng nào mạc, nào chùa nào chiền, nào sông nào suối, nào núi nào non. Anh trui rèn trong gió mưa trong bão táp, anh xông pha bầy sắc cầu vồng có cả da cam, da anh đen như mun răng anh vàng như nghệ tóc anh đỏ như món tôm hùm sốt rượu đế chân anh chai nhách như thắng cố thịt trâu. Chẳng phải là đất nước ta rất đẹp sao? Anh đã đứng cúi đầu rất lâu trước lăng mộ Ngô Quyền, đã ngo ngẩn nhìn trân trân tấm hoành phi có bốn chữ rất to “Ngô Đường Hưng Quốc,” đã được người quét đền dất ra thăm rặng duối cổ thụ ngàn năm tuổi ngày xưa từng buộc ngựa và voi trong những buổi luyện quân. Cả ngàn năm qua, những cây duối vẫn xanh rậm xanh rì như thế, mấy cây cọc Bạch Đằng từng đâm thủng đoàn tàu chớ chớ vẫn rắn chắc như thế, hết đời ông từ này lại đến đời ông từ nọ vẫn rằng “Thánh thiêng lắm” bằng một giọng cung kính sùng bái như thế. Chẳng phải dân tộc ta rất anh hùng sao? Chúng ta có Thánh Gióng cưỡi ngựa sắt cầm tre gà bố nát đầu giặc Ân như Tiger Woods đánh gôn, có mười tám đời Hùng Vương mỗi đời tương ứng với một thôn vườn trâu, có Bà Trưng Bà Triệu vú dài ba thước cưỡi voi độc quật quân Hán chết bay xác, có Trần Quốc Toản bóp nát trái cam, có Phùng Hưng giết hùm, Dã Tượng chặn voi, Lê Lợi giữa rừng nhật gươm, Nguyễn Trãi đêm lạnh quàng khăn thảo chiếu, Yết Kiêu đông rét lặn đáy sông đục tàu. Bao nhiêu cuộc chiến tranh đã nổ ra, bao nhiêu giặc già đã tràn qua cái đất nước khô cằn sỏi đá lắm mưa nhiều nắng này, bao nhiêu bom đạn đã cày xói mảnh đất đau khổ này, bao nhiêu lớp người đã ngã xuống, bao nhiêu máu xương đã đổ, đến nay chúng ta đang được sống yên ổn thanh bình vì đã có tổ tông mấy ngàn năm phù hộ độ trì cho ta, nên chi ta cứ ung dung tự tại mà tung hoa hoét đỏ, chiếu la-de xanh, bắn pháo tạch tạch lại bắn pháo đùng đùng. Em ơi em ơi việc gì mà phải bắn khoản? Vì bao

nhiều giặc giã đã bị quét sạch như chùi rỗi, bao nhiêu máu xương đã khô đã tan thành tro bụi hết rồi, bao nhiêu mồ hôi nước mắt đã bốc hơi để lại tuyến là muối i-ốt cả rồi, nay chúng ta chỉ còn tuyến những cái hay cái đẹp, nên chi ta cứ tập trung trí não vào công cuộc nhảy nhót và hát xướng ngợi ca đi thôi. Cho dù anh có tự nhiên khóc nức lên khi nghe câu nói thật là vẫn “cho cháo xin cái áo” của đứa bé ngồi co ro mấy ngày liền trên nóc nhà giữa trời mưa bão, ướt lướt thướt, lạnh run cầm cập, thì cũng việc gì phải băn khoăn? Vì sao lại xoắn?

Thế thì đây là cái nghĩa lí quái gì? Hà em?

1. Đây là một câu trong bài hát do Thôi Hiệu ca trước khi cuối con Xích Thổ của Lữ Bố vượt sông Dịch, bắt đầu vừa đi vừa ăn quân theo chiều ngang chiều đứng mà oai hùng tiến công vào đất Tần ám sát Tư Mã Thiên. Dịch nghĩa nôm na là "Tráng sĩ trym vàng đi thì không bao giờ nói giờ mặt, ba năm mẹ già cũng đừng mong, ta biết người buồn chiều hôm trước, bây giờ mùa hạ sen nở lốt, một chị hai chị cùng như sen, khuyên lốt em giai dòng lệ xốt."
↪

2. Nghiệp Du ↪

3. Cái này anh lấy ý của thằng Tuấn Vững Tàu. Thằng này chuyên ba que xiên xỏ ca dao dân ca và các loại thơ thần theo kiểu đệ quy, ví dụ “Chuồn chuồn bay thấp thì cao / Bay cao thì thấp bay vừa thì cao” hoặc có khi còn mang những hơi hướm phản động như “Anh đội viên nhìn Bác / Bác nhìn anh đội viên.”
↪

4. Anh không viết sai trính tả đâu. ↪

5. Trữ này cũng thế. ↪

6. Trổ này cũng vuậy. ↩

7. Binh Tư và lão Hạc tức nhiên là hai nhân vật chính trong truyện *Đôi lứa xứng đôi* của Nam Cao, cả ba cùng rất thích môn nhựa mặn. ↩

8. *Hùng Lân phóng tác theo phim hoạt hình Hesman.* ↩

9. Bà Nhã là bà bán cà phê ở vỉa hè trường đại học Kiến trúc. Có lần bà đi giao cà phê bên kia đường lấy hai nghìn ruồi bị xe hơi mũi trần có giàn loa công suất cao cán đập bàn chân, thành ra giờ đi cà nhắc kiểu chắm phẩy chắm phẩy rất mực buồn cười. ↩

10. Là một trong những môn học có tỉ lệ thi lại cao nhất của trường Kiến trúc vì kiểu ra đề không ai biết đấy là đâu. Để vượt qua ải này anh em thường phải chế tác ra những phương án trả lời kì quặc, đơn cử như “muốn giữ cho công trình nhà năm tầng được mát mẻ ta dùng lá chuối bao bọc chung quanh và trồng mía với sắn dây sau vườn để khi cần có nước uống ngay” của lão Toàn Tô-nát. ↩

11. “Quốc thơ,” cùng một gốc với “Quốc hoa” và “Quốc si,” tức là thơ dùng giới thiệu cho những người ở ngoài ngoại quốc để người ta vỗ tay khen hay, sau đó đăng lên báo cùng với lời rằng “Hôm nay chúng ta được Tây người ta khen.” ↩

12. Toàn bộ các chữ cái đều được viết thường để tăng phần nghệ thuật giống thơ Tân Hình Thức, đồng thời toàn bộ dấu chấm câu bị loại bỏ để tạo thêm kịch tính “không biết lá rơi ra sao, xem hồi sau sẽ rõ.” ↩

13. Trung Tam Maket ↩

14. Anh ngờ rằng ở đây có sự kết hợp độc đáo giữa Fart và Fuck, nhưng anh không dám chắc. ↩

15. Chết mẹ thằng trẻ em rồi nhé. ↩

16. Là một cái thể loại xe hơi kia dài thòng lòngh như xe buýt nhưng không có lơ xe và soát vé đá vào đít khách. Xe này chỉ dành phục vụ cho giới tỉ phú và tài phiệt, nên chi trong xe có sòng bài, sân gôn-phừ, sân ten-nít, hồ bơi nước ngọt, hồ bơi, nước ngọt, quầy bar, sàn nhảy, sàn giao dịch chứng khoán vân vân. Nghe đâu khi nhập vào Việt Nam ta thì xe này còn được trang bị thêm gàu tát nước, cục gạch chặn bánh xe, bom xe, cà vạt, cà vẹt, tiền kẹp trong cà vẹt vân vân. ↩

17. Just nod if you can hear me. Is there anyone at home? ↩

18. Ý anh là chỗ về mặt địa lí ấy. ↩

19. Vẫn Nghiệp Du ↩

10

*Em bảo cuộc đời này thảm hại lắm xấu xa lắm
Tất cả đều buồn cười vô nghĩa lý
Mà khổ sở mà chết người
Nhưng em ơi đâu đã là tuyệt vọng
Nếu mọi người tốt đều lặng im
Giữ riêng bàn tay sạch
Ai là người dọn đi bùn rác
Ai là người gieo hạt
Cho ban mai tươi lành?*

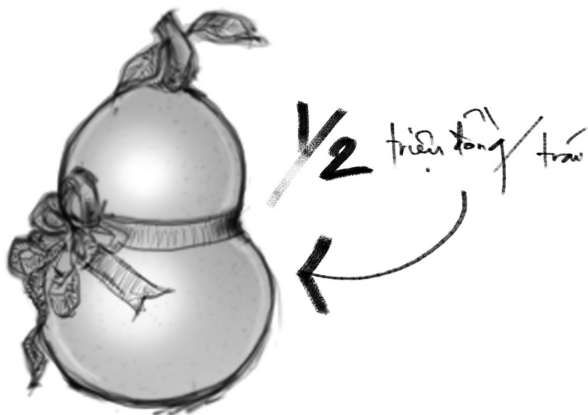
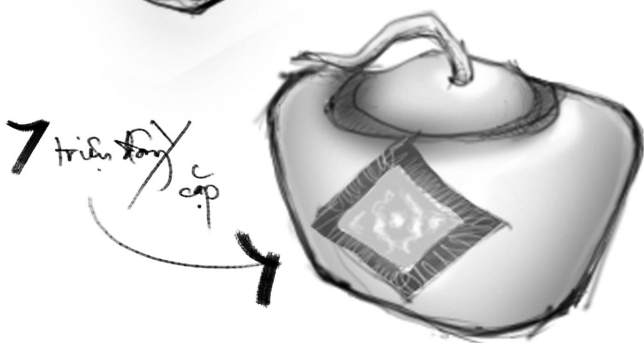
— Luru Quang Vũ

Thời gian thấm thoát thoi đưa, hết thỏ lặn lại ác tà, gà gáy ngày xong lại gáy đêm, chó hú dưới trăng, gái đứng đường vẫy gọi “ai kêu tôi đó có tôi đây cày tôi đi,” tóm lại một năm trôi qua nhanh như đu dây cáp treo trên sông Pôkô.

Thế là mùa xuân mong ước đã đến. ¹

Cũng như mọi nhân viên văn phòng mẫn cán khác, thoát đầu anh không để ý gì đến sự đổi thay của vạn vật chung quanh mình. Anh vẫn đến công ty lúc mười giờ sáng và cuốn gói lúc bảy giờ tối. Màn hình của anh vẫn chỉ chít những code là code trên nền xanh của Nốt Phát Cộng Cộng theme Ruby Blue, nền trắng của O Cơ Líp và nền đen của Pút Ti. Cái laptop của anh vẫn nóng rực và ngum cù đeo một ngày bốn bận.

Nhưng mùa xuân đã đến! Thật chẳng phải chuyện chơi! Anh không còn bàng quan được nữa. Khắp nơi người ta đang hối hả chuẩn bị cho xuân. Không khí sặc sụa hương vị xuân mới. Đầu làng cuối phố đâu đâu cũng thấy người ta nô nức đón xuân. Năm nay đất nước làm ăn khá, đời sống nhân dân no đủ hơn năm trước, và tất nhiên rồi, năm trước thì đời sống nhân dân no đủ hơn năm trước nữa, cứ thế lùi mãi đến đời Lạc Long Quân và Âu Cơ. Cái lạnh âm mấy độ Xê làm toi cả chục mạng người ở Hà Nội² và khiến cho cả mớ chó kiểng phải mặc quần áo chui vào khách sạn ở không làm nhụt chí dân thành phố này. Các bà vẫn hăm hở đi đặt bánh chưng, trong khi các ông lùng sục trên mạng tìm mua cho bằng được dưa hấu vuông, bưởi hồ lô, dưa hấu thòi vàng... vừa chưng tổ tiên lấy hên ngày Tết vừa để chứng tỏ rằng mình là trọc phú. Phố phường rực rỡ sắc màu mùa xuân. Các khu chợ treo bảng “Bán Xả Hàng Giảm Giá Xuân, đặc biệt ưu đãi cho các quý khách hàng có họ là Xuân³.” Thậm chí anh còn nghe tin đồn rằng để đón chào xuân mới, thành phố sắp tổ chức lễ động thổ đặt nhát cuốc đầu tiên đào ống cống ở ngã tư Tôn Thất Tùng – Bùi Thị Xuân.

Thế là mùa xuân mong ước đã đến. Mọi ngày hai bên đường anh đi làm về chỉ gặp những người bán áo gió đồ đồng, túi xách hàng lôm, dây nịt, dép lười... nhưng hôm nay đã tăng cường thêm lực lượng bán lồng đèn mừng Tết. Tại sao ngày Tết lại có lồng đèn thì anh không được rõ. Anh chỉ thấy người ta bày bán những chiếc lồng đèn bằng giấy kiếng màu đỏ chót, to bằng đầu người, trong lồng lẳng cái bóng đèn quả nhót chạy pin sáng lập lờ lập lờ như đít đom đóm. Mỗi khi có xe máy chạy ngang qua, thằng nhóc gầy tong teo lại nhảy ra chặn đầu xe mời mua lồng đèn tốt nhập khẩu từ Nhật Bản về, trong khi bố nó râu ria xồm xoàm cầm cái loa tay bằng nhôm ông ổng thuyết minh cho bà con cô bác về cấu tạo và công dụng không ngờ của lồng đèn ⁴, còn mẹ nó thì mập như nái xề, ngồi nấp thu lu sau chông bao bố ăn vội ăn vàng nắm xôi mừng xuân. Từ cái lễ đường lôm chớm này, lồng đèn tràn đi khắp thành phố. Người ta treo lồng đèn khắp nơi. Mang các dạng khối kỷ hà như hình tròn, hình vuông, hình tam giác, hình lon sữa bò, hình cái quần tà lòn, lồng đèn lủng lẳng dưới hiên nhà, trước cổng khách sạn, trên tầng thượng cao ốc, trên tay các fan đang múa may chào đón ban nhạc ngoại quốc là Backstreet Boys trước cửa rạp chiếu phim ba chiều.

Thế là mùa xuân mong ước đã đến. Các sân khấu nhạc trong thành phố đông loạt mở những chương trình hòa nhạc đặc biệt, với sự hội tụ của những ngôi sao ca nhạc được ăn khách nhất hiện nay. Các ca sĩ gân cổ nở phôi bò liền tham gia mặc áo lưới đen coóc-xê trắng, bước ra gửi đến khán thính giả lời chào Trân Trọng Nhất, rồi hát các bản nhạc xuân bất hủ, tí dụ Xuân này con không về, Lắng nghe mùa xuân về, Xuân đã về, Rước xuân về, Mùa xuân sao chưa về, Hát nhanh lên còn đi về vân vân. Trên nền sân khấu lóng lánh kim tuyến có hàng chữ “Băng Vệ Sinh Thẩm Hút Nhanh” rất to, các vũ công đua nhau chông đầu xuống đất xoay mông lên trời, làm các loại hoa giấy đủ màu bay lả tả. Giữa các bài hát, thỉnh thoảng lại có một nhóm hài ra biểu diễn vở hài kịch vui nhộn “mùa xuân anh Hai gặp chị Ba,” đại để như sau: anh Hai đi bên trái đường, chị Ba (là do một diễn viên đực rựa độn ngực bôi phấn giả gái

đóng) đi bên phải đường, theo định để hai đường thẳng song song của Euclide vô tình thế nào xe hai người lại đụng nhau. Hai người phanh xe rằng “Két két két” rồi la lên ông ổng “a, anh Hai!” “a, chị Ba!” Chào hỏi nhau xong, hai người liền nhảy tung tung lên như hai con quỷ một giò lạc đầu ra từ bụi tre đầu ngõ, la lên rằng “Ái cha, ái cha.” Rồi trống khò sự đánh tùng xèng, nhạc công quần quýt gãi đàn muốn rạc cả tay, rồi hai người thách nhau hát lô tô sao cho trong mỗi câu đều có chữ “xuân.” Khi anh Hai lác mông hát thì chị Ba hăm hứ theo điệu, khi chị Ba ềnh ngực ca thì anh Hai thọc gậy bánh xe. Một hồi hai người chuyển qua hát tiếng Tàu, tiếng Thái, tiếng Lào, tiếng Cam bốt. Cuộc thi bất phân thắng bại, hai người bèn giận nhau, chửi nhau chí chóc rằng “má mày là đồ súc vật,” “đánh chết cha mày bây giờ.” Thế rồi đang cao trào của cuộc chửi, khi ông cố và ông nội đang lồm cồm lật mổ bò dậy chuẩn bị nhảy búng chim như Michael Jackson thì hai người bỗng nhiên trở nên bao dung, xí xóa cho nhau, quàng vai nhau cùng cất giọng mái hát chúc khán giả một bài hát về mùa xuân tươi vui hạnh phúc, rồi cả khán phòng cùng chọc léc nhau cười, đèn lade xanh đỏ chiếu loạn xì ngầu cả lên, rất chi là hi hả.

Thế là mùa xuân mong ước đã đến. Những phiên chợ hoa cũng đã bắt đầu mở. Vô vàn các chủng loại hoa thi nhau nhảy lên xe tải, từ các ngã đường xa lộ, theo các biển hướng dẫn “hướng đi xe chò gia cầm” ào ạt tràn vào thành phố. Chi đội có thể, những đại gia đang nằm phục kích trên mái nhà lập tức đu máng xối dây điện xuống đi mua hoa về chưng lấy lộc ngày Tết. Sau cuộc mặc cả chóng vánh, những gốc mai trị giá cả trăm triệu đồng được nhẹ nhàng cẩn thận khuôn vào sân, xếp quanh hồ cá chép hòn non bộ, chĩa hết những chùm hoa sắp nở về hướng Đông Nam vì chủ nhà mạng Tuyền cung Khâm. Những đóa thược dược, những bông vạn thọ cũng bung xòe hết ra. Nhân lúc khí trời mát mẻ, vạn vật hữu tình, các ngôi sao người mẫu tuổi teen bèn noi gương các công tử công nương con nhà có điều kiện ngày xưa là Thúy Kiều, Thúy Vân, Đạm Tiên, Kim Trọng và Hồ Tôn Hiến mà rủ nhau đi dạo phố ngắm hoa. Các cô mặc áo dài màu đỏ thêu công thêu phượng, khoét lỗ

trên ngực để lộ hai bầu vú nõn nà ít mụn ruồi rất động lòng tâm xuân, khiến cho các cậu những muốn trèo lên cây hoa hái bươi. Các cô lại kết hợp quần đùi màu mỡ gà, nháy mắt, cười chúm chím và uốn mông độ nhau bên cạnh cây đào có ông đồ đang cắm đầu ngồi viết đôi câu thư pháp kiếm tiền tiêu Tết. Các cậu đội khăn đóng kết hợp vận giày Nike⁵ rất hài hòa, mặt đánh phấn trắng như lợn cạo, tung nhảy tạo dáng khoe hàm răng sáng bóng đều như bắp rang. Các bác phó nhòm cầm máy ảnh ống kính tê-lê chụp xành xạch, đèn flash văng ra khắp đường. Tiếp theo quy trình là các phóng viên báo Tết làm việc hăng say không kể ngày đêm, cho ra lò những tin tức nóng hổi để bà con không bị lạc hậu suốt ba ngày Tết. Cuối mỗi tí biên tập viên lại không quên giật kèm một vài dấu chấm cảm rất thán, ti dụ: Siêu mẫu Hồng Diện vui vẻ sờ mông trên ụ rom! Ngắm nàng xuân Đa Thủy khoái lạc bước giữa vườn đào! Á hậu Trường Mi vẽ mèo quào thành chó đốm đầu xuân! Ca sĩ Tố Mao hạnh phúc nhặt rau bên người tình Phi Luật Tân ngày Tết! Cô nàng ngổ ngáo Chiết Yêu khoe vòng eo rốn lồi gợi cảm cạnh nồi bánh chưng! Diễn viên Âm Cự nhấp nha nhấp nhồm trên mâm ngũ quả! Hot girl Trường Túc: "IQ của tôi khá thấp nhưng không thật cao!" Nàng Bất Tri Lao cho biết "Tết này sẽ phục vụ chồng trong bếp!" vân vân và vân vân...

LTS: Vì không biết sử dụng báo chí vào mục đích gì nên chúng tôi quyết định cho đăng tin tức sinh hoạt tầm tấp, vệ sinh hằng ngày của các ca sĩ, người tham diễn viên.

Ảnh kì này: Hot girl Trường Túc đi cầu ra sao.

Thế là mùa xuân mong ước đã đến. Các chùa chiền bất kể tôn giáo đều nhất loạt mở cửa, đón khách thập phương vãng lai lai vãng từ sáng đến đêm. Tiếng chuông boong cú thi thoảng lại ngân lên trong không trung tĩnh mịch, xa vọng tiếng gầm rú êm ả của những con xe máy phân khối lớn hòa vào tiếng xình xịch du dương của chiếc Lamborghini nhà đại phú hào nào đó. Bên trong khuôn viên chùa, cạnh đức Phật Bà Quan Âm cầm bình Cam Lộ là tượng đức Như Lai ngồi xếp bằng trên đài sen mỉm cười hiền hòa, thương hại nhìn xuống chúng sinh với những cái lưng chen chúc nhau nhể nhại mồ hôi mồ kê, những cái tay cầm bó nhang nghi ngút khói chấp vái liên hồi, những cái cùi chỏ huých nhau, những cặp mắt kẻ xanh lè nhắm nghiền, ti hí, khép hờ, trờ trố, láo liên, những cái miệng loe loét son môi Lip Ice đang cầu trời khẩn Phật cho năm sau triển miên phát đạt, mua được cái máy ảnh có ống kính dài một thước và xăm được một hình con mèo vào móng để đi xia nhìn cho nó ngẫu. Bên ngoài khuôn viên chùa, các bà bán sách bói toán và vào mặt nhau giành chỗ tốt, rôm rả mời cô gái cậu trai bói duyên: cậu tên là Mỗ cô tên Nở theo bản An-pha-bê La Tinh của nhà Đại Giáo Sĩ là A-Lịch-Son Đề-Rốt thì chữ cái đầu tên hai cô cậu được xếp gần nhau sát rạt như thế vậy rõ ràng hai người có duyên tiền định sẽ được đức bề trên công chứng cho ở với nhau đến già ơ thế hai người là chị em ruột à chẳng sao cứ đưa hai trăm nghìn đây định quyt phông bà lại chém chúng mày hơ be bây giờ.

Thế là mùa xuân mong ước đã đến. Cũng hiển nhiên rõ ràng như khi cho tiền ăn mày thì anh bói rách cả ví tìm tờ mệnh giá thấp nhất, sau một năm đi lạc ở tận đâu tận đâu, mùa xuân đã lò dò tìm về trước cửa nhà anh, tươi tỉnh như Việt kiều uống cà phê dưới chân tòa tháp cao tầng Bitexco. Trước cửa nhà anh có một cô bé bán chả que mà những hôm đi làm về muộn anh vẫn gặp ngồi đợi khách thu lu bên góc cổng, mấy hôm nay có lẽ vì quá ế đã đi bán nơi khác biệt tằm biệt tích. Bà bói rác xuất hiện thường xuyên hơn, làm việc cẩn mẫn hơn, thanh cời rác trong tay bà vung lên cắm xuống mạnh mẽ hơn, theo bán kính rộng

hon. Càng gần đến tết tiết trời càng lạnh, gà cũng không buồn gáy nữa. Anh ngồi viết lúc quá nửa đêm, bật rộn ràng những bản nhạc xuân lấy cảm hứng, thỉnh thoảng lại nghe tiếng rao “Bánh giòòòò” run run vọng vào, xói vào tai anh như kim châm xuyên từ nọ qua kia, nghe vui như tiếng nổ giao thừa những năm pháo còn chưa bị cấm và đôt pháo thăng thiên phóng vào mông khách bộ hành còn là niềm vui đơn sơ của trẻ em.

Nhưng thôi kệ. Em oi, thế là cuối cùng mùa xuân cũng đến rồi đó. Em hãy cùng anh bỏ những kệch cỡm lối lằng ra sau lưng đi. Con người càng ngày càng tiến hóa em ạ, suốt ngày cứ khư khư ôm lấy cái truyền thống cũ là thiên cận, là sai, là không thức thời. Vài trăm năm sau, khi con cái chúng ta nhìn lại thời đại này, anh chẳng biết chúng nó sẽ cười hay khóc, hay cả hai, nửa thế này nửa thế kia, miệng chúng nó tạo thành đường cos, răng chúng nó vẽ thành đường sin. Anh cũng không quan tâm chúng nó sẽ nghĩ về tổ tiên, về anh và về em ra sao, đây những thành kính phân ưu kính viếng, hay như những thẳng hể thất học. Không sao cả, em ạ, vì lúc ấy anh và em đã thành tro bón đất rồi. Anh và em, chúng ta sẽ yên nghỉ, nhẹ nhõm, hài lòng vì những gì ta đã có được hôm nay, về ngôi nhà dát vàng lóng lánh dưới ánh dương, về gốc sanh⁶ giá hai mươi tỷ đồng mua chung Tết, về tô phở bò Kô-be⁷ một triệu đồng chẳng bỏ dính răng trong khi đồng loại còng lưng chân cầu bới rác. Tất nhiên, trừ phi mộ của chúng ta bị người ta đào lên, hoặc bị xe tải xúc đất đè xuống, sau một đêm mất tích chẳng còn dấu vết.

Cầu trời như thế thôi.

1. Câu này anh thường từ sách giáo khoa hồi tiểu học. Câu tiếp theo là “Đầu tiên, từ trong vườn, mùi hoa hồng, hoa huệ sực nức.” ↩

2. Đây là tình tiết hư cấu giật gân do anh thêm vào để lôi kéo độc

giả. Sự thật chỉ cần lạnh chùng mười độ là ở Hà Nội đã chết cóng mấy người rồi. ↩

3. Ví dụ nhé, Xuân Diệu, Xuân Thủy, Xuân Hồng, Xuân Sách... ↩

4. Có tay cầm, có nút bấm lò xo kêu tạch tạch, đặc biệt có thể chiếu sáng. ↩

5. Túc giày Thần Chiến Thắng, một hiệu giày thể thao nổi tiếng khắp thế giới. Ai đeo đôi giày này vào người thì giá trị bản thân lập tức được nâng từ vài triệu lên vài chục triệu đồng. ↩

6. Một loại cây có thân, gốc, rễ, lá. ↩

7. Một loại bò có chân, đuôi, móng, sừng. ↩

11

*tôi yêu đất nước này lắm than
mẹ đốt củi trên rừng và cha làm cá ngoài biển*

— Trần Vàng Sao

Hôm nay ngày đẹp trời, mây bay chim hót, anh đọc báo hay được một tin:

Việt Nam được đánh giá là một trong những nơi hạnh phúc nhất trên thế giới, do có tuổi thọ cao, con người hài lòng với cuộc sống và gây ít tác động tới môi trường. ¹

Cụ thể hơn, chúng ta đứng thứ 5 thế giới về độ hạnh phúc. Cùng hạnh phúc với ta có Costa Rica, Dominica, Jamaica, Guetamala, Colombia, Cuba, El Salvador, Brazil và Honduras. Sáu mươi nhăm phần trăm dân số chúng ta hài lòng với cuộc sống thực tại.

Em, ngày đẹp trời, chim bay mây hót, anh không biết nên buồn hay nên vui với cái tin rất vui này.

Chân anh ngắn, xe anh cà khố, túi anh ít tiền, anh chưa đi hết một nghìn bảy trăm ba mươi lăm cây số dọc chiều dài đất nước. Suốt ngày anh chỉ quần quanh trong cái tổ của anh. Ở nhà anh ngồi ôm cái desktop ², lên công ty anh lại ôm laptop ³, chiều về anh chen chúc trong đám kẹt xe ⁴ dài từ ngã tư Cách Mạng Tháng Tám đến cây xăng Nguyễn Văn Trỗi, cuối tuần đi học đàn thầy Châu Sinco, đi đánh với băng Melodic Death Mê Tổ nửa mùa ở nhà lão Lộc mập UnlimiteD, xong lại chạy ra Hàn Thuyên ngồi bù khú với tụi thằng Hưng Sẹo, Cường Lít, Đồng Bát, Vũ

Phú Yên. Cái tổ của anh nó như thế thôi, chật hẹp, buồn tẻ như một cái mạng nhện bỏ hoang bám đầy những bụi bặm trong gầm tủ, mà anh lại là con ruồi mắc bẫy cứ quấy đạp đến xịt khí lò dom, lâu lâu cũng tự kéo mình ra được đến nhà xí và chân bàn nhưng rồi bụp một cái – đòi *đều* đệp, đầu lại hoàn vào đấy.

Chắc là anh chưa đủ già. Anh cũng chẳng dám đại diện cho ai. Lấy tư cách đâu? Nhưng ai đã đủ già mà đại diện cho anh để hài lòng với cuộc sống và đứng *top 5* về hạnh phúc?

Anh thích *Bài thơ của một người yêu nước mình*, nhưng phía Bắc anh chưa thấy một phần hai thác Bản Giốc, phía Nam anh chưa đi đến phần bị xâm thực của mũi Cà Mau.

Ngày hôm qua, ngày hôm nay, có thể ngày mai nữa, mây chim hót bay, có lẽ anh sẽ chỉ đi qua những con đường trong cái thành phố này, chật chội, đông đúc, và mịt mù bụi khói.

Anh đi qua những vỉa hè rộng một mét rưỡi nham nhở những gạch vỡ, bùn đất lầy lội, thỉnh thoảng lại có một đồng rác rất to, ruồi nhặng bầu đầy, bốc mùi khai nồng nặc dưới chân một bức tường có hai dòng chữ viết hoa “CHỖ CHÓ ĐÁI” và “CẤM ĐỔ RÁC, ĐỔ CẮT CU” quét loang lổ bằng than đen và vôi trắng.

Anh đi qua những tủ điện cao thế móc meo bung cả cửa, đề “Cấm vào, nguy hiểm chết người” cùng với hình đầu lâu bất chéo, những cây cột đèn dán chi chít quảng cáo hút hầm cầu, trị trĩ nội trĩ ngoại, dạy đàn ghi-ta “Ô kìa cô ấy biết ngồi tẻo căng ngỗng để đờn guitar mình là con trai có ngồi tẻo căng ngỗng được như cô ấy không được chứ chi cần âm thầm bí mật đi học hai tháng sau mình sẽ tự tin ngồi tẻo căng ngỗng mà đờn cho cô ấy xem” trên giấy photocopy loại mỏng rẻ tiền.

Anh đi qua những bụi dây nhợ nặng có lẽ không dưới một tạ tây vắt qua những nhánh cây, thông xuống tận mặt đường hầy còn lênh láng nước do trận mưa rào mười phút ngày hôm qua để lại.

Anh đi qua ngã tư Nguyễn Văn Trỗi – Hoàng Văn Thụ, nơi không biết tự lúc nào đã mọc lên từ lòng đất mẹ bao la một cái lô cốt rất to bao bọc vững chãi bằng bốn miếng tôn nằm chắn ngang đường, chỉ thông được xe từ nửa đêm về sáng. Ngày hôm qua, ngày hôm nay, có thể ngày mai nữa, bay hót chim mây, xe máy và xe tải sẽ còn phải chen chúc nhau ở đó, người ta sẽ còn vắng tục, chửi thề, nhổ nước bọt, anh con trai đang ngồi trong chiếc xe cấp cứu rất to kêu ú o ú o đây quay quắt kia sẽ còn phải vừa chùi nước mắt vừa cầu trời khẩn Phật vừa bóp chặt bàn tay lạnh ngắt của mẹ mình, cô gái bịt khẩu trang khắp mặt ngồi trên chiếc xe tay ga rất to kêu bí bo bí bo kia sẽ còn phải tự dằn vặt có phải mình đang vô tình góp phần giết chết một mạng người hay không.

Anh đi qua bốn bình Hàng Xanh trong trời mưa tầm tã, gió thổi phần phật lạnh buốt tới xương, ngày hôm qua, ngày hôm nay, rồi ngày mai nữa, chim mây bay hót, vẫn sẽ có mấy đũa nhóc đen đũa nhếch nhác nằm co ro trên thảm cỏ dưới chân tháp Đồng Hồ mới xây xong, trong tấm áo mưa rách toi tả, mỗi lần có tiếng xe dừng đèn đỏ lại choàng dậy, hai tay đẩy cầu ghét cầm cái ca nhựa nứt bể, gương đôi mắt rất to đầy ghen ri, đầu gục gặc xin tiền.

Anh đi qua những hàng quán buổi đêm trên đường Trường Chinh, đường Bà Hạt, đường Nguyễn Tri Phương, đường Bình Giã, bán phở, hủ tiếu, bánh mì bò kho, sâm lạnh, nước mía, hột vịt, cá viên, sau lớp khói mịt mù lơ mơ những dáng người cong xiêu cong vẹo đang lạng lẽ cúi đầu bặm thịt vụn. Đẳng xa xa chân trời, sau ngôi nhà cao tầng Bitexco trên có sân bay trực thăng, một mặt trăng đỏ rực trôi xuống trôi lên, người ta chỉ trò cho nhau, thăm thì với nhau rằng “đấy siêu trăng kia, kia siêu trăng đấy.”

Anh đi qua khuôn viên to rộng của một trường đại học lớn, nơi có bãi cỏ xanh mướt nằm dưới những tán cây cao, sau thấp thoáng mấy tòa nhà quét vôi trắng toát. Trên bãi cỏ ấy, người ta ngồi như cá xếp lớp, mồm há ra như muốn đớp từng chữ từng lời của bài hát kinh điển mà ông nhạc sĩ tài danh giọng khàn đến từ nửa vòng trái đất đang biểu diễn.

Rồi ngày mai trên mặt báo sẽ xuất hiện hàng hà sa số những bài viết ngợi ca, những từ ngữ sáo rỗng tuyệt vời, những câu trích dẫn sâu xa, những phép so sánh thông thái, tất cả trộn lại với nhau thành một món hổ lốn buồn cười, đủ khiến cho một con người còn chút lương tri phải nhắm mắt quay đi mà thương để thì nhỏ lệ.

Anh đi qua những thằng sinh viên kiến trúc của tuổi anh ngày xưa – cách đây chừng vài ba năm – gầy tong teo, mắt lồi ra như cá thia lia đằng sau gọng kính, mím môi mím lợi cố sức dựng chống đứng chiếc A Còng giá trăm rưỡi triệu của đám gái nhảy mới túa ra từ các quán bar

và vũ trường, bung tô nước lèo sánh ra bị chửi xoi xoi vào mặt, thức đến bốn giờ sáng kiếm được hai mươi lăm ngàn đồng, vội vội vàng vàng chong đèn chong mắt vẽ cho xong cái đồ án nhà liên kế để khỏi phải đóng tiền học lại mấy trăm ngàn một tín chi.

Anh đi qua những bà cụ run lấy bầy trên xe lăn, chân tay lờ lói, nước dãi nhều rớt đầy hai bên khốe mép, thều thào “Con giúp giùm ngoại tò vé số, ngoại khổ lắm con ơi.” Anh đi qua ông diễn viên hài to béo rất nổi tiếng đang ngồi rung đùi ngả nghiêng trên chiếc ghế xúp, kể chuyện lên ti vi chọc cười khán giả xem đài, chửi sau lưng một gã đồng nghiệp ngu như bò, tay phải lia phẩy lia, cuối cùng cạn hết kiên nhẫn mà quay sang lễ phép quát rằng “Phiền quá bà già, cút!”

Em, ngày hôm qua, ngày hôm nay, rồi lại ngày mai nữa, bay mây hót chim, anh sẽ còn đi qua những chuyến xe buýt có lộ trình nên thơ giống như hai câu Kiều của Nguyễn Du⁵ nhưng lại gì sét, tróc sơn lỗ chỗ, móp méo cả đầu đuôi, đèn hư kính vỡ, có mũ soát vé mập như heo nái và chửi như hát hay, chạy dọc chạy ngang không kiêng một ai trên đường quốc lộ. Anh sẽ còn đọc trên báo những mẫu tin khủng khiếp như cô gái công nhân bị điện giật cháy lõi xương đầu gối khi đang đi xe máy trên đường phố, ba người bị cuốn vào găm xe bốn ở ngã tư Bình Thái lúc đang đứng đợi đèn xanh nay chỉ còn óc não vương vãi, chiếc cầu rất to bị sập mất vài nhịp toi vài chục mạng vì mưa oanh liệt quá hóa ra đất mềm, đứa bé bảy tuổi làm nghề mại võ Sơn Đông rơi xuống hố công trình boi một hồi xong tự nhiên vô tình uống vài ngụm nước mà thành chết đuối. Anh sẽ còn mắc kẹt ở đây, trong cái tổ của anh, thêm vài năm nữa và nhiều năm nữa, bay mây chim hót, với những con đường ngập nước, với dòng kênh đen ngòm hôi hám, với cây đàn Gibson hàng nhái, với ông già rồi việc vẫn thường ngồi trên băng ghế đá Hàn Thuyên cầm cây sáo thổi mấy bài ca buồn bã, trong khi tụi bạn anh túm tụm nhau bàn chuyện khủng bố phía bên kia bán cầu và ê a bản nhạc cảm động ca ngợi tình yêu xa cách “ò bên kia bầu trời.”

Em, anh không muốn bàn về những con người sung sướng và thỏa mãn với cuộc sống ở Cuba và Honduras – chắc chắn anh không phải Sò Cung Vương, càng không phải Khổng Phu Tử, anh không thể thò ra được những câu miên diệu đầy tinh thần bác ái kiểu “người đánh mất cung lại người bắt được cung.” Tôi và sáng, nay và mai, anh chỉ quần quanh trong cái tổ của anh mà nhìn lên trời cao như con cóc đòm con thiên nga bay trong truyện của Victor Hugo, lâu lâu lại tặc lưỡi thèm thuồng. Có lẽ anh không nằm trong danh sách những người vẫn hay ngồi dưới tán cây xanh hát rằng “Ồ mê lý, mê lý,” hài lòng với thực tại và tự coi mình hạnh phúc bởi vì sáng nay thức dậy khỏe mạnh răng còn đủ ba hai chiếc, vì chưa trải qua chiến tranh, chưa chịu tù đày, vì được đi chùa gõ mõ tụng kinh, vì biết đọc biết viết... như những lời triết lí sáo mòn trong một cuốn Hạt Giống Tâm Hồn bìa mềm ba xu nào đó. Có lẽ anh có quan niệm khác với em, với cô ca sĩ đẹp trai anh diễn viên xinh gái, với nhà thơ thành danh nhà văn nức tiếng, với cô di chú cậu ông bà bác dưỡng về hạnh phúc. Có lẽ đối với anh hạnh phúc chẳng phải nụ hôn cũng chẳng phải com ngon áo đẹp. Có lẽ anh chỉ đang tự rước buồn khổ vào người. Có lẽ thế. Thì sao.

Thì đã sao.

Anh vẫn thích *Bài thơ của một người yêu nước mình*.

Nhưng em đừng hài lòng giùm cho anh, đừng hạnh phúc giùm cho anh.

Bay chim hót mây.

1. Theo báo VnExpress ngày 6/7/2009. ↩

2. Máy nằm trên bàn ↩

3. Máy nằm trên đùi ↩

4. Máy nằm trên đường ↩

5. Hàng Xanh – Thủ Đức – Suối Tiên / Ngã Tư Bảy Hiền – Tam Hiệp – Hồ Nai ↩

Nhái thơ Phan Vũ thay lời kết

Em ơi, Hà Nội phố
Ta còn em mùi hoàng lan
Còn em hoa sữa
Tiếng giày gọi đường xưa
Thang gác cột kẹt thời gian
Thân gỗ...
Ta còn em màu xanh thật đậm
Ngôi sao lẻ
Xào xạc chùm cây gió
Chiếc lá lạc vào căn xép nhỏ
Lá thư quên địa chỉ.
Quay về...

Ta còn em
Quán nhậu cầu Thị Nghè
Thơm ngào ngọt lấu dê
Ấm áp nồi thịt chó
Ta còn em mấy con gà móng đỏ
Và chai Vốt ka
Dòng kênh xanh hắc ín
Bình Hưng Hòa tha ma...

Ta còn em đôi mắt buồn
Đôi cánh chim xa
Tháng năm dừng lại
Một ngôi nhà
Gã Trương Chi ôm ghi ta
Tùng đêm
Hóa đá...

Ta còn em chuyến tàu đêm
Về muộn
Qua cầu
Một người nào lạc giữa sân ga...

Em ơi, Sài Gòn Phố
Ta còn em những hố sâu
Ổ gà, ổ trâu, ổ heo, ổ chó
Ta còn em những trưa trời đứng ngơ
Hai thằng cu té chết giữa bùng binh
Buổi trời mưa
Phóng Honda bắt chọt giạt mình
Nghe lạnh gáy tiếng còi xe tải
Ta còn em chiếc Best không người lái
Nghe tiếng em thủ thi
"Giữ cho em cặp giò"...

Ta còn em giàn thiên lý
Năm xưa
Thơm mùi hò hẹn
Cuộc tình đầu ngọt lịm
Những nụ hôn xanh ngắt trên cành
Ta còn em chuỗi cười vừa dứt
Nắng chiều vàng ngọn cỏ
Vườn hoang
Ngày cũ vui tàn theo ngày hạ...
Ta còn em tiếng ghi ta
Bập bùng tự sự
Đêm kinh kì một thuở
Xanh lơ...

Ta còn em chiếc đồng hồ quả lắc
mới hỏng hôm qua
Còn em chiếc quần đùi

*mới rách hôm nay
Còn em chiếc áo thun
mấy tuần chưa giặt
Còn em chiếc quần Jean
tương buom tất bật
Ta còn em
Những buổi tối điếu cày thay thuốc lắc
(Nicotin nguyên chất
thay vì ecstasy)
Ngang Hồ Con Rùa chọt hát dẫu chim di
Ngang Caravelle nhớ đèn hột vịt
Ta còn em khói trời mù mịt
Gió thu thoảng đưa
mùi thịt chín vàng
Một kiếp người
đến chết vẫn thèm ăn...*

*Ta còn em khuya phố
Ménh mông
Vùng sáng nhỏ
Bàn quán ê a chuyện nàng Kiều
Rượu làng Vân lung linh men ngọt
Mắt cô nàng lúng liếng
Đong đưa
Những chàng trai say suốt cả mùa...*

*Ta còn em những khúc hát hằng ngày
Mỗi sớm thu em chửi vang đường phố
Chửi mẹ chửi cha, chửi ông tăng cụ tổ
Chửi Chí Phèo, chửi Thị Nở, chửi Nam Cao
Ta còn em
Đêm về khuya gió lạnh một tiếng rao
Ai ăn quýt em phạt bay nửa mặt*

*Ta còn em hôm qua
Chém đinh chặt sắt
Lạnh canh, lạnh canh!
Ta nợ em hôm nay
Em cho ta nửa ngày...*

*Em ơi, Hà Nội phố
Ta còn em con đê lộng gió
Dòng sông chày mang theo hình phố
Cô gái dựa lưng bên gốc me già
Ngọn đèn đường lặng thình
Soi bờ đá
Ta còn em một con tàu
Giã biệt bến sông
Mảnh trăng vỡ
Tiễn người bỏ xứ
Dãy phố buồn
Nghìn năm mắt nhớ*

*Ta còn em
Mắt vàng đèn đỏ
Những chuyến xe xa lộ
Hàng đêm tải bụi về
Ta còn em bờ kè
Những con gà thơ thần
Ta còn em Thanh Đa dơ bẩn
Còn Huyền Trân vang bóng một thời
Ta còn em hăm chui
Mưa rơi đây vũng
Ngày hôm qua đã đi
và ngày mai đã đứng
PMU18,
ta đợi chờ em...*

Ta còn em ngọn gió Nghi Tàm
Thóang mùi sen nở muộn
Gió Nhật Tân
Gọi
Mùa hoa năm ấy
Cánh đào phai...

*Ta còn em trận mưa rào
hai mươi phút đủ dâng tràn triều cống
Trịnh Công Sơn nhìn mặt đường cảm động
Một chiều buồn đời tưởng Mít-xi-xi-pi
Ta còn em
mắt long lanh hòn bi
cầm vỏ chai đập đầu thẳng phá bình
Còn em kim tiêm
đâm lưng mộng thẳng bất hạnh
Còn em môi hồng đào
và giọng lưỡi hồng kông.*

Em on Hà Nội phố
Ta còn em một Hàng Đào
không bán đào
Một Hàng Bạc
không còn thợ bạc
Đường Trường Thi
Không chông, không lều
Không ông nghề bái tổ vinh quy
Ta còn em tiếng gọi trong đêm
Người đi xa trở về
Căn nhà không biển số
Ngày đi mỗi mòn nỗi nhớ
Ngày về phố cũ quên tên...

Em ơi Sài Gòn Phố

Ta còn em

Nỗi nhớ lại trào lên

Khi ta gọi tên em sùi bọt mép

Ta còn em

Mỗi chiều về nghệt bùng binh Xô Viết

mỗi sáng ra chật cứng Máy Bà Trưng

Ta còn em manh áo miến com

Còn em xe ôm, xích lô, ba gác

Ta còn em nghề thợ giày, thợ bạc

Còn em tha hương Quảng Ngãi, Phú Yên

Ta còn em Bình Định, Quy Nhơn

Còn em Bến Tre trôi dạt về Bến Nghé

Ta còn em mặt mày sứt mẻ

Chẳng có đường nào em chẳng từng qua...

Ta còn em đường lượn mái cong

Ngôi chùa cổ

Năm tháng buồn xô lệch ngôi âm dương

Ai đó ngồi bên gốc đại

Chợt quên ai kia bên đường đứng đợi

Cuộc đời, có lẽ nào

Là một thoáng

Bâng quơ

Ta còn em những cuộc tình

như một bài thơ

Những nỗi đau gặm mòn phận số

Nhật kí sang trang

Ghi thêm nỗi khổ...

Ta còn em

Trường đua Phú Thọ

Chuyến xe buýt dài

*Không thẳng chẳng phanh
Những chàng trai ói xuống mưa lên
Những cô gái mặt xanh như tàu lá
Ta còn em
Nét dịu dàng của người soát vé
Vẻ lịch thiệp gen-tờ-lo-xe...*

Ta còn em nóc phố lô xô
Màu ngói cũ
Ngôi nhà còn tiếng khóc oa oa
Con đường đá lát bao niên kì?
Qua sông nhớ mẹ tuổi già...

*Em ơi, Sài Gòn Phố
Ta còn em bài thánh ca đêm
Khi Pete gào Released khản cổ
Còn em ngôi trường trăm năm xi măng hóa
Những li cà phê nghiêng ngả vỉa hè
Ta còn em
Bê tông già già cố cốt tre
Ta còn em một triệu đồng đóng thuế
Ta còn em
Mua giấy can xông mấy ngàn đồng lẻ
Ngâm ngủi buổi chiều một gói mì tôm...*

Ta còn em tháng chạp
Những hàng cây óng ả sợi hồng
Tháng chạp
Trên giường trái chiếu hoa
Tháng chạp,
Mùi hương dài theo phố.
Một tháng chạp

Mẹ

Nửa đêm thức

Hóa vàng...

Ta còn em tháng năm

Những ngựa xe thành quách còn đâu nữa

Ta còn em tháng ba

Khi đồng lúa mất mùa chim sẻ đói

Còn em tháng tư

hoa gạo chưa nở đã tàn

Ta còn em

tháng bảy quả dâu rụng gãy thời gian

Tiếng xe rác leng keng đường Điện Biên Phủ

Ta còn em trời mưa tháng sáu

Còn em tháng mười lụt tràn vỡ sông

Ta còn em tháng mười hai ga đông

Người chen lẫn ngợm

Ta còn em

Tháng một bến xe buổi sớm

Gà lợn chen nhau...

Ta còn em những ngõ cụt bất ngờ

Ô cửa ngăn ngo

Ngôi nhà không người ở

Khung trời của nỗi buồn

Vô có...

Người nghệ sĩ lang thang

hoài,

trên phố

Bỗng thấy mình không nhớ nổi con đường...

Ta còn em

những giọt sương

Nhòe nhòe nước mắt

Ta còn em

Đứa bé ốm đau ngã tư khóc ngặt

Còn em bà mẹ nghèo ôm con

Áo vá

Quần vá

Chân đất

Đầu trần

Rụt rè trước cổng Đa Khoa

Em ơi! Hà Nội – phố!

Ta còn em cây bàng

Ô kê, cây bàng mờ cõi mùa đông

Ta còn em nóc phố

Ô kê, nóc phố mờ cõi mùa đông

Ta còn em mảnh trăng

Ô kê, mảnh trăng cũng mờ cõi mùa đông...

Em ơi, Sài Gòn phố

Ta còn em con người

How about

con người mờ cõi mùa đông...?